

OKRESNÝ ÚRAD NITRA
ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
ODDELENIE OCHRANY PRÍRODY A VYBRANÝCH ZLOŽIEK
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA KRAJA

PROGRAM
ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA
NITRIANSKEHO KRAJA
NA ROKY 2016 - 2020

NÁVRH

Nitra, január 2016

O B S A H

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
1.1	Názov orgánu, ktorý program vydal	5
1.2	Sídlo orgánu, ktorý program vydal	5
1.3	Počet obyvateľov územia, pre ktoré sa program vydáva	5
1.4	Rozloha územia	6
1.5	Ekologická charakteristika územia	6
1.6	Štruktúra hospodárstva v území, pre ktoré sa program vydáva	8
1.7	Obdobie, na ktoré sa program vydáva	9
2.	CHARAKTERISTIKA AKTUÁLNEHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA	
2.1	Vznik odpadov a nakladanie s nimi v rokoch 2011 – 2014	10
2.1.1	Celkový vznik odpadov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014	10
2.1.2	Komunálne odpady	16
2.1.3	Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	21
2.1.4	Biologicky rozložiteľné priemyselné odpady	25
2.1.5	Papier a lepenka	28
2.1.6	Sklo	30
2.1.7	Plasty	32
2.1.8	Železné a neželezné kovy	34
2.1.9	Obaly	36
2.1.10	Stavebné odpady a odpady z demolácií	39
2.1.11	Odpadové pneumatiky	42
2.1.12	Staré vozidlá	44
2.1.13	Batérie a akumulátory	45
2.1.14	Oleje	47
2.1.15	Elektrozariadenia a elektroodpad	50
2.1.16	Odpady s obsahom polychlórovaných bifenylov (PCB)	53
2.1.17	Cezhraničný pohyb odpadov	54
2.2	Zariadenia na spracovanie odpadov	59
2.3	Skládky odpadov	61
2.4	Spaľovne odpadov	62
2.5	Spoluspaľovanie odpadov	63
2.6.	Zariadenia na zneškodňovanie použitých polychlórovaných bifenylov a dekontamináciu	63
3.	VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU	64
3.1	Vyhodnotenie cieľov predchádzajúceho programu pre vybrané druhy odpadov	65
3.2	Vyhodnotenie opatrení na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva	72
4.	ZÁVÄZNÁ ČASŤ PROGRAMU	80
4.1	Ciele a cieľové smerovanie v nakladaní s určenými prúdmi odpadov	80
4.1.1	Komunálne odpady	80
4.1.2	Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	81
4.1.3	Biologicky rozložiteľné priemyselné odpady	81
4.1.4	Elektroodpad	81
4.1.5	Použité batérie a akumulátory	83
4.1.6	Staré vozidlá	84

4.1.7	Odpadové pneumatiky	84
4.1.8	Stavebné odpady a odpady z demolácií	84
4.1.9	Odpadové oleje	85
4.1.10	Odpady z obalov	85
4.1.11	Papier a lepenka	86
4.1.12	Sklo	87
4.1.13	Plasty	87
4.1.14	Železné a neželezné kovy	87
4.1.15	Odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB	88
4.2	Predpokladaný vznik jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu na území kraja	88
4.3	Opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov	89
4.4	Predpokladaný podiel zhodnotenia a zneškodnenia jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a podiel ich zhodnotenia a zneškodnenia v cieľovom roku programu	92
4.5	Cieľové smerovanie nakladania polychlórovanými bifenylymi a zariadeniami obsahujúcimi polychlórované bifenyly	92
4.6	Nakladanie s obalmi a s odpadom z obalov, vrátane podpory preventívnych opatrení a systémov opätovného použitia obalov	94
5.	SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU	97
5.1	Potreba budovania nových zariadení na spracovanie odpadov v danom kraji, zvyšovania kapacity existujúcich zariadení na spracovanie odpadov v danom kraji a uzatvorenia existujúcich zariadení na spracovanie odpadov v danom kraji	97
5.1.1	Zariadenia na spracovanie a recykláciu odpadov	97
5.1.2	Zariadenia na zneškodňovanie odpadov	98
5.2	Návrhy na vybudovanie zariadení na nakladanie s odpadom regionálneho významu	99
5.3	Charakteristika existujúcich systémov zberu odpadov v kraji a posúdenie potreby budovania nových systémov zberu odpadov v kraji	99
5.4	Stručné vyhodnotenie užitočnosti prijatých opatrení	101
5.5	Rozsah finančnej náročnosti programu	101

Príloha 1 – Zoznam zariadení na zhodnocovanie odpadov

Príloha 2 – Zoznam kompostárň odpadov

Príloha 3 – Zoznam skládok odpadov

Príloha 4 – Zoznam zariadení na zber odpadov

Príloha 5 - Zámery na vybudovanie nových zariadení na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov

ÚVOD

Od roku 1993 sú v Slovenskej republike (SR) v súlade so štátnou environmentálnou politikou pre potreby definovania úloh strategického a koncepčného rozvoja odpadového hospodárstva z úrovne štátu vypracúvané Programy odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR).

Program odpadového hospodárstva je programový dokument, ktorý sa vypracúva pre určenú územnú oblasť v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva obsahujúci analýzu súčasného stavu odpadového hospodárstva tejto územnej oblasti a opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zlepšenie environmentálne vhodnej prípravy na opätovné použitie, recyklácie, zhodnocovania a zneškodňovania odpadu, ako aj hodnotenie, ako bude program podporovať plnenie týchto cieľov

POH SR na roky 2016 až 2020 je v poradí piatym národným programom stanovujúcim základné požiadavky, ciele a opatrenia zamerané na oblasť odpadového hospodárstva. Vychádza z vyhodnotenia predchádzajúceho POH SR na roky 2011 až 2015 a z analýzy súčasného stavu a potrieb odpadového hospodárstva SR.

Je vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu. Jeho obsah zodpovedá požiadavkám stanoveným v legislatívnych predpisoch SR a Európskej únie (EÚ), predovšetkým v zákone č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) a smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „rámcová smernica o odpade“).

Záväzná časť POH SR je záväzným dokumentom pre rozhodovaciu činnosť orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve. Okresné úrady v sídle kraja sú povinné vypracovať programy odpadového hospodárstva krajov na základe cieľov a opatrení stanovených v tomto dokumente.

Program odpadového hospodárstva kraja bude vypracovaný pre územie, ktoré je v pôsobnosti príslušného okresného úradu v sídle kraja.

Platný POH SR a program odpadového hospodárstva kraja sú podkladom pre opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov, nakladanie s odpadmi, dekontamináciu a na spracúvanie územnoplánovacej dokumentácie.

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Názov orgánu, ktorý program vydal

Okresný úrad Nitra
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja

1.2 Sídlo orgánu, ktorý program vydal

Štefánikova 69, 949 01 Nitra

1.3 Počet obyvateľov územia, pre ktoré sa program vydáva

Podľa územno-správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z.z. sa člení na 7 okresov: Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce. Rozlohou najmenším okresom kraja je okres Šaľa (355,9 km²) a najväčším je okres Levice (1 551,1 km²), ktorý je zároveň aj najväčším okresom SR.

Početom 686 662 obyvateľov k 31.12.2013 sa Nitriansky kraj zaraďuje na 4. miesto v medzi krajskom porovnaní s podielom 12,7 % na úhrne SR. Z celkového počtu obyvateľov je 51,4 % žien. S hustotou osídlenia 108,2 obyvateľov na km² je piatym najobývanejším krajom SR. 68,9 % obyvateľov je slovenskej národnosti, 24,6 % sa hlási k maďarskej národnosti. V Nitrianskom kraji sa nachádza 354 obcí, z ktorých má 15 štatút mesta. V mestách žije 314 389 obyvateľov, čo je 45,8 %-ný podiel zo všetkých obyvateľov.

Členenie okresov podľa počtu obyvateľov a počet obcí je uvedený v tabuľke 1-1.

Tab. 1-1 - Charakteristika okresov Nitrianskeho kraja

Okres	Počet obyvateľov k 31.12.2010	Počet obyvateľov na km ²	Počet samostatných obcí
Komárno	103 709	94	41
Levice	113 913	73	89
Nitra	160 040	184	62
Nové Zámky	142 964	106	62
Šaľa	52 938	149	13
Topoľčany	71 847	120	54
Zlaté Moravce	41 251	79	33
Spolu	686 662	108	354

(Zdroj: Štatistická ročenka 2014)

Populačný rast charakterizovaný prirodzeným prírastkom obyvateľstva bol pre obdobie rokov 2008 – 2013 nasledujúci:

Tab. 1-2 - Prirodzený prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov v Nitrianskom kraji

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prírastok	-2,20	-1,57	-1,84	-1,31	-2,44	-2,50

(Zdroj: Štatistická ročenka 2014)

1.4. Rozloha územia

Nitriansky kraj svojou rozlohou 6 344 km² zaberá 13 % územia Slovenskej republiky. Nachádza sa v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, pričom na juhu hraničí s Maďarskou republikou, na východe s Banskobystrickým krajom, na severe s Trenčianskym krajom a na západe s Trnavským krajom. V kraji je najjužnejší bod SR v obci Patince, v okrese Komárno.

Podľa veľkosti rozlohy je poradie okresov uvedené v tab. 1-3

Tab. 1-3 - Rozloha okresov Nitrianskeho kraja

OKRES	ROZLOHA (km ²)
Komárno	1 100,14
Levice	1 551,10
Nitra	870,72
Nové Zámky	1 347,06
Šaľa	355,90
Topoľčany	597,63
Zlaté Moravce	521,18
SPOLU	6 344,73

(Zdroj: Štatistická ročenka 2014)

O charaktere územia jednotlivých okresov podľa štruktúry plôch informuje tab. 1-4. Z celkovej výmery okresov sú zrejmé rozdiely v ráze krajiny. Na území okresov Levice, Nové Zámky a Komárno prevažuje orná pôda a preto majú charakter poľnohospodárskej výroby. Z nepoľnohospodárskej pôdy lesy prevažujú v okresoch Levice a Zlaté Moravce.

Tab. 1-4 - Štruktúra plôch okresov Nitrianskeho kraja v km²

Okres	Poľnohospodárska pôda		Nepoľnohospodárska pôda				
	Poľnohos. pôda	Orná pôda	Nepoľnohos. pôda celkom	Vodné plochy	Zastav. plochy	Ostatné plochy	Lesné pozemky
Komárno	863,13	759,97	237,02	55,72	65,15	46,20	69,95
Levice	1 116,65	935,35	434,45	23,24	78,63	39,43	293,15
Nitra	674,59	608,12	196,13	14,26	68,29	25,26	88,32
Nové Zámky	1 075,20	949,72	271,86	42,55	91,22	34,30	103,79
Šaľa	294,87	278,28	61,03	9,66	28,56	8,24	14,57
Topoľčany	373,99	335,10	223,63	8,39	29,36	15,77	170,11
Zlaté Moravce	258,31	187,62	262,87	4,24	21,83	9,74	227,06
Spolu	4 675,74	4 054,16	1 686,99	158,06	383,04	178,94	966,95

(Zdroj: ŠÚ SR za rok 2014)

1.5. Ekologická charakteristika územia

Nitriansky kraj leží v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, na západe susedí s Trnavským krajom, na severe s Trenčianskym, na východe s Banskobystrickým a na juhu hraničí s Maďarskou republikou, kde prírodnú hranicu tvoria rieky Dunaj a Ipel'. Okrem pohraničných riek krajom pretekajú aj rieky Váh, Nitra, Žitava a Hron.

Z nálezísk nerastných surovín ako významné možno hodnotiť tehliarsku hlinu, vápenec, stavebný kameň a štrkopiesky, ktoré sa priemyselne využívajú. Významné sú i minerálne a geotermálne vody. V Nitrianskom kraji sa nachádzajú štyri útvary geotermálnych vôd: Komárňanská vysoká kryha, Komárňanská okrajová kryha, Levická kryha a Komjatická depresia, ktoré sa využívajú na rekreačné účely a vykurovanie.

Kvalita životného prostredia Nitrianskeho kraja je určená prevahou poľnohospodárskeho využívania jeho územia bez veľkých znečisťovateľov (okrem Dusla a.s. Šaľa) a v slovenskom kontexte sa dá hodnotiť ako priemerná.

Rieky v kraji Nitra sú veľmi znečistené, rieka Nitra patrí medzi najznečistenejšie rieky Európy a za ňou nasledujú: Ipeľ, Hron, Žitava a Váh. Najväčšia vodná nádrž v Nitrianskom kraji je Kráľová nad Váhom, nasledujú Bátovce a Slepčany.

Nitriansky kraj je dobre prepojený cestnými komunikáciami medzi okresmi a aj medzinárodnými cestnými ťahmi. Územím prechádza aj medzinárodná magistralná trať železničnej dopravy. V meste Komárno sa nachádza na rieke Dunaj významný riečny prístav, ktorý je napojený na európsku riečnu magistrálu Rýn - Mohan - Dunaj.

Cez územie Nitrianskeho kraja vedú dôležité potrubia. Najvýznamnejšie plynovody sú Tranzitný a Medzištatný. Ropovody vedúce cez Nitriansky kraj sú Družba a Adria.

Počet dokumentovaných environmentálnych záťaží v Nitrianskom kraji, ktoré sú špecifickou kategóriou vplyvov kontaminácie podzemných vôd a s nimi súvisiacich ekosystémov povrchových vôd a suchozemských ekosystémov je celkovo 39 z toho sú 4 s nízkym rizikom, 23 so stredným rizikom a 12 s vysokým rizikom.

Aglomerácií s veľkosťou nad 2000 EO je v Nitrianskom kraji 50, z toho v okrese Komárno 10, Levice 6, Nitra 7, Nové Zámky, 13 Šaľa 7, Topoľčany 5 a Zlaté Moravce 2.

Vodovod je zavedený v 320 obciach, čo predstavuje zásobovanie obyvateľstva z verejného vodovodu na 90,3 %. Celkový počet komunálnych ČOV je 82, z celkového počtu obyvateľov je 56 % napojených na kanalizáciu.

Vyhláška MPŽP a RR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia v prílohe č. 17 ustanovuje zoznam aglomerácií a zón pre účely hodnotenia kvality ovzdušia. Územie Nitrianskeho kraja bolo touto vyhláškou vymedzené za zónu pre oxid siričitý, oxid dusičitý a oxidy dusíka, častice PM₁₀, častice PM_{2,5}, benzén a oxid uhoľnatý.

Územie mesta Nitry v zóne Nitriansky kraj bolo vymedzené za oblasť riadenia kvality ovzdušia pre PM₁₀. Táto oblasť predstavuje 1,58 % rozlohy kraja a v tejto oblasti žije 11,67 % obyvateľov Nitrianskeho kraja. Monitorovanie kvality ovzdušia je zabezpečené prostredníctvom dvoch monitorovacích staníc kvality ovzdušia. Prekračovanie limitných hodnôt pre prachové častice je pravidelné v zimných mesiacoch z dôvodu aplikácie zimného posypu a absentujúcej vegetácie. Za rozhodujúce lokálne zdroje znečisťovania ovzdušia prachovými časticami sú považované lokálne vykurovacie systémy, emisie z dopravy, prach zo stavebnej činnosti, z nespevnených povrchov, z povrchu komunikácií atď. Pre túto oblasť podľa § 11 ods. 2 zákona č. 478/2002 Z.z. o ovzduší (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší) KÚŽP Nitra vypracoval Program na zlepšenie kvality ovzdušia pre územie mesta Nitra, ktorý rieši opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia smerujúce do kľúčových oblastí.

V severnej časti kraja sú dve veľkoplošné chránené územia, Chránené krajinné oblasti (CHKO) – Štiavnické vrchy a Ponitrie, kde platí druhý stupeň územnej ochrany. Na juhu zasahuje do kraja CHKO Dunajské luhy. Najprísnejšia legislatívna ochrana (piaty stupeň) platí v 8 národných prírodných rezerváciách, 4 prírodných rezerváciách a 4 prírodných pamiatkach, štvrtý stupeň ochrany platí v 82 chránených územiach a tretí stupeň ochrany platí v 30 chránených územiach. Sústava chránených území európskeho významu je v kraji tvorená Územiami európskeho významu pozostávajúcimi z lokalít, kde sa nachádzajú biotopy európskeho významu a Chránených vtáčích území, ktoré pozostávajú z biotopov druhov vtákov európskeho významu.

Území európskeho významu je v kraji 68, čo predstavuje 143,8 km². Chránených vtáčích území je 9, čo predstavuje 685 km². Najväčšie Chránené vtáčie územie je Dolné Považie, ktoré má rozlohu 312 km².

1.6. Štruktúra hospodárstva v území, pre ktoré sa program vydáva

Podľa odvetví ekonomických činností Európskeho spoločenstva (SK NACE Rev.2) najväčší podiel na celkovej zamestnanosti Nitrianskeho kraja mal priemysel – spolu (32,67%) veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov (13,71%), verejná správa a obrana (8,53%), vzdelávanie (8,51%), doprava a skladovanie (6,86%), zdravotníctvo a sociálna pomoc (6,40%), stavebníctvo (5,05%) a poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov (4,76%). Zastúpenie ostatných ekonomických činností je uvedené v tabuľke 1-5.

Tab. 1-5: - Odvetvové kategórie ekonomickej činnosti (SK NACE rev.2)

Klasifikácia ekonomických činností Európskeho spoločenstva SK NACE Rev.2		Počet zamestnancov a podnikateľov v hospodárstve SR v roku 2014	%
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	7461	4,76
B,C,D,E	Priemysel spolu	51163	32,67
F	Stavebníctvo	7 905	5,05
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov	21 479	13,71
H	Doprava a skladovanie	10 742	6,86
I	Ubytovacie a stravovacie služby	1 845	1,18
J	Informácie a komunikácia	1 947	1,24
K	Finančné a poisťovacie činnosti	1 526	0,98
L	Činnosť v oblasti nehnuteľností	1 878	1,20
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	4 603	2,94
N	Administratívne a podporné služby	6 143	3,92
O	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	13 353	8,53
P	Vzdelávanie	13 327	8,51
R	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	10 030	6,40
S	Umenie, zábava a rekreácie	1 948	1,24
T	Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	1 275	0,81
SPOLU		156 625	100

(Zdroj: ŠÚ SR)

Medzi najväčšie priemyselné podniky v Nitrianskom kraji patria:

- DUSLO a.s. Šaľa
- Eustream a.s., Bratislava; divízia SLOVTRANSGAZ Ivanka pri Nitre
- Calmit Žirany, spol. s r.o.
- ICOPAL a.s., Štúrovo
- Heineken Slovensko, pivovar Hurbanovo
- SES s.r.o., Tlmače
- Foxconn Slovakia, spol. s r.o. Nitra (SONY)
- Visteon Interiors Slovakia s.r.o.
- Transpetrol Tupá
- Secop s.r.o. v Zlatých Moravciach.

1.7 Obdobie, na ktoré sa program vydáva

Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja sa vydáva na obdobie 5 rokov, t.j. na roky 2016 až 2020.

2. CHARAKTERISTIKA AKTUÁLNEHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

2.1 Vznik odpadov a nakladanie s nimi v rokoch 2011 - 2014

Charakteristika aktuálneho stavu odpadového hospodárstva vychádza z legislatívy platnej k 31.12.2015, t.j. zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o odpadoch“) a jeho vykonávacích predpisov.

Analýza vzniku a nakladania s odpadmi je v SR od roku 1995 postavená na celonárodnom regionálnom informačnom systéme o odpadoch (RISO). RISO eviduje všetky hlásenia pôvodcov odpadov, ktorí prostredníctvom tlačiva „Hlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním“ každoročne ohlasujú ustanovené údaje z evidencie na príslušný okresný úrad.

Štatistiku o komunálnych odpadoch zabezpečuje Štatistický úrad SR, kde databázovú základňu v zmysle definície komunálnych odpadov poskytujú výlučne obce. Štatistické spracovanie vzniku odpadov sa vykonáva podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Katalóg odpadov“) a ktorý je v plnom súlade s Európskym katalógom odpadov.

Údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi vychádzajú z nasledovných zdrojov:

- hlásenia držiteľov odpadov o vzniku odpadu a nakladaní s ním
- evidenčný list skládky odpadov
- evidenčný list zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov
- hlásenia výrobcov elektrozariadení
- hlásenia kolektívnych organizácií pre elektroodpady
- hlásenia povinných osôb podľa zákona o obaloch
- hlásenia spracovateľov starých vozidiel
- oznámenia držiteľov PCB zariadení
- zisťovanie Štatistického úradu SR.

2.1.1 Celkový vznik odpadov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011- 2014

Analýza vzniku a nakladania s odpadmi je vykonaná pre obdobie rokov 2011 – 2014 (údaje za rok 2015 nie sú k dispozícii), čím sa plynule nadväzuje na predchádzajúci POH kraja.

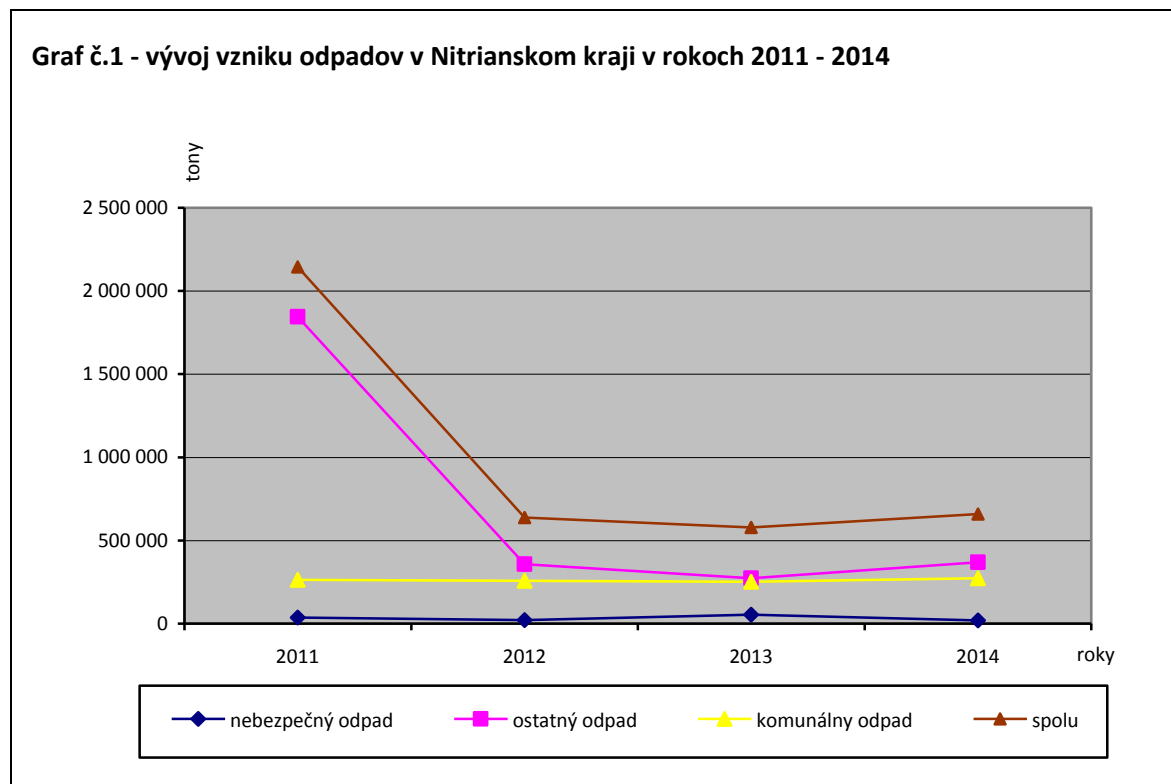
Tab. 2-1 – Vznik odpadov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 -2014

Odpady	2011	2012	2013	2014
Nebezpečný odpad (t)	37 354,81	21 938,76	53 173,20	18 779,26
Medziročný nárast/pokles (%)	-9,25	-41,27	+142,37	-64,68
Ostatný odpad (t)	1 843 842,24	358 204,00	273 452,83	368 018,94
Medziročný nárast/pokles (%)	+397,40	-80,57	-23,66	+34,58
Komunálny odpad (t)	262 702, 10	257 171,45	251 713,61	272 949,31
Medziročný nárast/pokles (%)	+1,00	-2,11	-2,12	+8,43
Spolu (t)	2 143 899,15	637 314, 21	578 339,65	659 747,52
Medziročný nárast/pokles (%)	+219,05	-70,27	-9,24	+14,08

Zdroj: MŽP SR, RISO

V hodnotenom období vzniklo v Nitrianskom kraji najviac odpadov v roku 2011 a to 2 143 899,15 t a najmenej v roku 2013, a to 578 339,65 t.

Vývoj vzniku odpadov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011– 2014 zobrazuje graf č. 1.

Vznik odpadov podľa kategórií

Bilancie vzniku odpadov podľa kategórií odpadov (N/O) poskytujú základnú informáciu o podiele odpadov kategórie N na celkom vzniknutých odpadoch. V časovom vývoji slúžia na vyhodnotenie účinnosti opatrení na obmedzovanie množstva vzniku odpadov tejto kategórie. Vývoj v danej oblasti od roku 2011 dokumentuje tabuľka 2-2.

Tab. 2-2 – Vznik odpadov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 - 2014

	Nebezpečné odpady		Ostatné odpady		Celkom
	t/rok	%	t/rok	%	t/rok
2011	37 354,81	1,99	1 843 842,24	98,01	1 881 197,05
2012	21 938,76	5,77	358 204,00	94,23	380 142,76
2013	53 173,20	16,28	273 452,83	83,72	326 626,03
2014	18 779,26	4,86	368 018,94	95,14	386 798,20

Zdroj: MŽP SR, RISO

Vznik odpadov podľa ekonomických činností

Bilancia vzniku odpadov podľa ekonomických činností umožňuje identifikovať odvetvia, ktoré sa najviac podieľajú na vzniku odpadov z hľadiska množstiev a kategórií, pre

ktoré je potrebné zabezpečiť technické/technologické kapacity na nakladanie s nimi. Z dôvodov unifikovaného prístupu k prezentácii vzniku odpadov sú tieto bilancie uvedené podľa aktivít NACE (SK-NACE Rev.2 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a rady č. 1893/2006).

Podľa údajov z tabuľky 2-3 vzniká najviac odpadov (bez rozlíšenia kategórie) v priemyselnej výrobe, nasleduje stavebníctvo a poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov. Ďalšími kategóriami sú dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov a veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov.

Tab. 2-3 - Vznik odpadov v Nitrianskom kraji podľa NACE pre roky 2011-2014 (t/rok)

Sekcia	Kategória ekonomickej činnosti	2011	2012	2013	2014
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	75 377,43	51 672,21	38 354,10	86 110,08
B	Ťažba a dobývanie	656,27	1 693,08	1 954,00	157,19
C	Priemyselná výroba	545 634,71	174 165,71	143 615,83	198 892,11
D	Dodávka elektriny, plynu pary a studeného vzduchu	7 387,37	7 701,15	2 797,24	5 325,86
E	Dodávka vody; Čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	42 962,49	36 249,17	49 168,78	54 800,68
F	Stavebníctvo	1 170 656,57	58 976,08	25 888,36	25 775,83
G	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	21 725,32	26 039,86	48 202,77	8 358,31
H	Doprava a skladovanie	4 566,58	6 185,85	3 569,82	3 703,57
I	Ubytovacie a stravovacie služby	64,39	55,17	39,05	108,57
J	Informácie a komunikácia	476,32	212,63	273,96	218,34
K	Finančné a poisťovacie služby	26,86	30,07	5,63	14,88
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	1 677,52	2 357,98	928,64	878,71
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	1 436,78	4 843,19	3 515,55	631,21
N	Administratívne a podporné služby	55,96	856,41	378,38	988,64
O	Verejná správa a obrana; Povinné sociálne zabezpečenie	498,06	1 271,45	1 811,90	255,01
P	Vzdelávanie	169,78	116,92	44,50	91,81
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	474,58	495,31	254,58	465,20
R	Umenie, zábava a rekreácia	5,03	16,49	21,19	14,18
S	Ostatné činnosti	110,80	92,22	57,77	7,87
X	Nezistené	7 234,24	7 111,78	5 753,00	0,15
	Spolu	1 881 197,05	380 142,76	326 626,04	386 798,21

Zdroj: MŽP SR, RISO

Vznik odpadov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 - 2014

Vznik odpadov podľa okresov sa ďalej člení na bilancie:

- podľa kategórií odpadov (O/N),
- osobitne pre komunálny odpad.

Vznik odpadov podľa kategórií významne odráža štruktúru ekonomických činností vykonávaných v území jednotlivých okresov a len málo súvisí (až na niektoré druhy odpadov) s počtom obyvateľstva (na rozdiel od KO). Porovnanie okresov z hľadiska zaťaženia ich územia vznikajúcimi odpadmi prezentuje tabuľka 2-4.

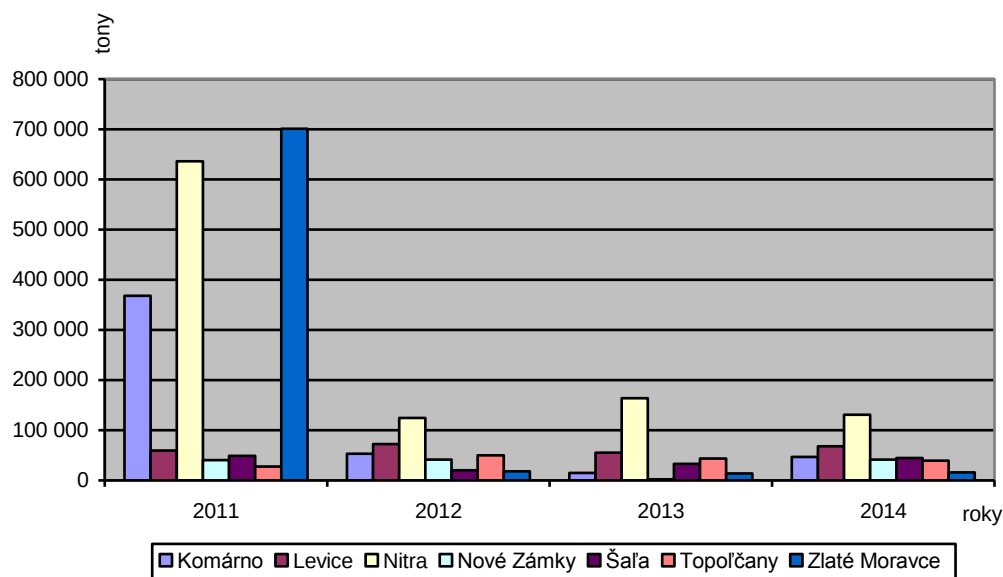
K okresom s najväčším výskytom odpadov patrí okres Nitra, nasleduje okres Levice, Komárno a Nové Zámky.

Tab. 2-4 – Vznik odpadov okresoch Nitrianskeho kraja

	2011	2012	2013	2014
Komárno	368 377,56	52 963,04	14 973,66	46 798,23
Levice	59 315,04	72 070,69	55 301,89	68 238,77
Nitra	636 128,22	124 665,19	163 749,11	130 773,95
Nové Zámky	40 223,48	41 726,67	2 191,51	41 658,61
Šaľa	48 705,56	20 194,36	33 075,75	44 180,14
Topoľčany	27 678,39	50 235,96	44 020,00	38 833,48
Zlaté Moravce	700 768,79	18 286,84	13 314,11	16 315,02
Kraj spolu	1 881 197,05	380 142,76	326 626,04	386 798,21

Zdroj: MŽP SR, RISO

Graf č. 2 - Vývoj vzniku odpadov v okresoch Nitrianskeho kraja

Nakladanie s odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011- 2014

Jednotlivé spôsoby nakladania sú vyhodnocované podľa činností zhodnocovania odpadov definovaných v prílohe č. 1 zákona o odpadoch a podľa činností zneškodňovania odpadov uvedených v prílohe č. 2 zákona o odpadoch.

Medzi činnosti zhodnocovania patria:

- R1 Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom.
- R2 Spätné získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel.
- R3 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov).^(*)
- R4 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín.
- R5 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov.^(**)
- R6 Regenerácia kyselín a zásad.
- R7 Spätné získavanie komponentov používaných pri odstraňovaní znečistenia.
- R8 Spätné získavanie komponentov z katalyzátorov.
- R9 Prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie.
- R10 Úprava pôdy na účel dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo na zlepšenie životného prostredia.
- R11 Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10.
- R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11.^(***)
- R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia^(****) pred zberom na mieste vzniku).

(*) Patrí sem aj splyňovanie a pyrolýza využívajúce zložky ako chemické látky.

(**) Patrí sem aj čistenie pôdy, ktorého výsledkom je jej obnova, a recyklácia anorganických stavebných materiálov.

(***) Ak neexistuje iný vhodný R-kód, môžu sem patriť predbežné činnosti pred zhodnocovaním vrátane predbežnej úpravy, okrem iného napríklad rozoberanie, triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie, opätovné balenie, separovanie, miešanie a zmiešavanie pred podrobením sa ktorejkoľvek z činností R1 až R11.

(****) § 3 ods. 5.

Medzi činnosti zneškodňovania patria:

- D1 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov).
- D2 Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.).
- D3 Hĺbková injektáž (napr. injektáž čerpatelných odpadov do vrtov, solných baní alebo prirodzených úložísk atď.).
- D4 Ukladanie do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných alebo kalových odpadov do jám, rybníkov alebo lagún atď.).
- D5 Špeciálne vybudované skládky odpadov (napr. umiestnenie do samostatných buniek s povrchovou úpravou stien, ktoré sú zakryté a izolované jedna od druhej a od životného prostredia atď.).
- D6 Vypúšťanie a vhadzovanie do vodného recipienta okrem morí a oceánov.
- D7 Vypúšťanie a vhadzovanie do morí a oceánov vrátane uloženia na morské dno.
- D8 Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12.
- D9 Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia atď.).
- D10 Spaľovanie na pevnine.

- D11 Spaľovanie na mori.^(*)
 D12 Trvalé uloženie (napr. umiestnenie kontajnerov v baniach atď.).
 D13 Zmiešavanie alebo miešanie pred použitím niektorej z činností D1 až D12.^(**)
 D14 Uloženie do ďalších obalov pred použitím niektorej z činností D1 až D12.
 D15 Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14 (okrem dočasného uloženia^(***) pred zberom na mieste vzniku).

(*) Táto činnosť je zakázaná právne záväznými aktmi Európskej únie a medzinárodnými dohovormi, napríklad Dohovor o ochrane morského dna v oblasti Baltského mora.

(**) Ak sa nehodí iný D-kód, môže to zahŕňať predbežné činnosti pred zneškodnením vrátane predbežnej úpravy, ako aj okrem iného napríklad triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie alebo separovanie pred akoukoľvek činnosťou označenou D1 až D12.

(***) § 3 ods. 5.

Na zjednodušenie boli jednotlivé činnosti nakladania s odpadmi zaradené do siedmych skupín nasledovne:

Tabuľka 2-5 – skupiny nakladania s odpadmi

Skupina nakladania	Kód nakladania
zhodnocovania materiálové	R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R10, R11
zhodnocovania energetické	R1
zhodnocovanie iné	R12, R13
skládkovanie	D1
zneškodňovanie spaľovaním bez energetického využitia	D10
zneškodňovanie iné	D2 - D9, D11 - D15
iný spôsob nakladania	DO*, Z**

*DO – odovzdanie odpadu na využitie v domácnosti

**Z – zhromažďovanie odpadov je dočasné uloženie pred ďalším nakladaním s nimi

Celkové nakladanie s odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014 je uvedené v tabuľke 2-6.

Ako vyplýva z uvedených údajov úroveň materiálového zhodnocovania sa pohybovala od necelých 34% v roku 2011 po takmer 46 % v roku 2014 a má stúpajúcu tendenciu. Naopak skládkovanie má klesajúcu tendenciu, kým v roku 2011 bolo na skládky uložených 13 % odpadov, v roku 2014 to bolo necelých 11% odpadov.

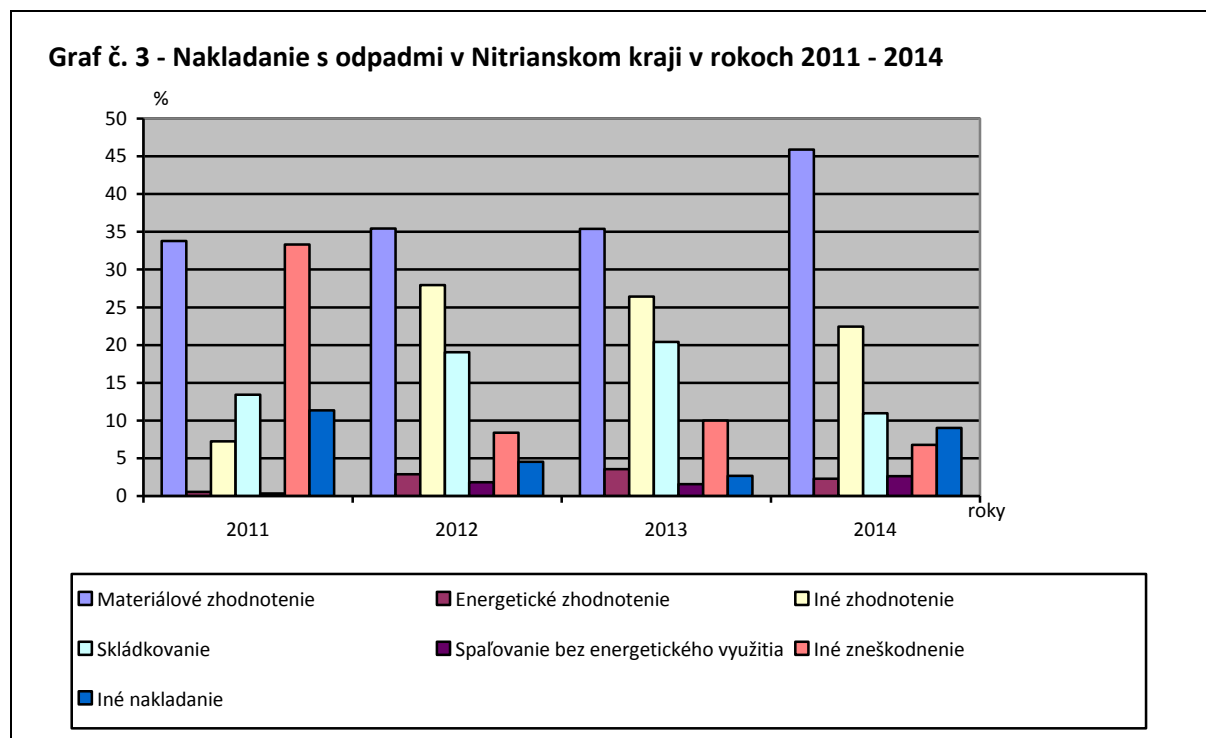
Tab. 2-6 – Nakladanie s odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	635 323,45	134 702,09	115 582,97	177 495,86
%	33,77	35,44	35,39	45,89
Energetické zhodnotenie	10 750,94	10 927,99	11 661,92	8 886,34
%	0,57	2,87	3,57	2,30
Iné zhodnotenie	136 223,82	106 217,00	86 270,96	86 801,37
%	7,24	27,94	26,41	22,44
Skládkovanie	252 170,46	72 375,45	66 700,23	42 379,65
%	13,40	19,04	20,42	10,96
Spaľovanie bez energetického využitia	6 641,28	6 912,94	5 092,08	10 155,90
%	0,35	1,82	1,56	2,62
Iné zneškodnenie	626 758,40	31 863,67	32 612,19	26 224,74
%	33,32	8,38	9,98	6,78

Iné nakladanie	213 328,71	17 143,62	8 705,69	34 854,34
%	11,35	4,51	2,67	9,01
Spolu	1 881 197,06	380 142,76	326 626,04	386 798,21
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Z tabuľky 2-6 vyplýva, že najpoužívanejším spôsobom nakladania s odpadmi v Nitrianskom kraji je materiálové zhodnocovanie, nasleduje iné zhodnotenie (sem patrí činnosť R12 a R13) a skládkovanie.

2.1.2 Komunálne odpady

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona o odpadoch).

Ide o odpady skupiny 20 KOMUNÁLNE ODPADY (ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ A PODOBNÉ ODPADY Z OBCHODU, PRIEMYSLU A INŠTITÚCIÍ) VRÁTANE ICH

ZLOŽIEK ZO SEPAROVANÉHO ZBERU v zmysle vyhlášky č. 284/2001 Z.z. , ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

Do skupiny 20 patria tieto podskupiny:
 20 01 SEPAROVANE ZBIERANE ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV
 20 02 ODPADY ZO ZÁHRAD A Z PARKOV (VRÁTANE ODPADU Z CINTORÍNŮV)
 20 03 INÉ KOMUNÁLNE ODPADY

Vznik a nakladanie s komunálnym odpadom v Nitrianskom kraji

V Nitrianskom kraji vzniklo v roku 2011 necelých 263 tisíc ton komunálnych odpadov, čo na obyvateľa predstavuje 381 kg komunálnych odpadov. Nitriansky kraj sa na celkovom vzniku komunálnych odpadov v Slovenskej republike podieľa zhruba 14,5 %. Z hľadiska produkcie komunálnych odpadov na obyvateľa je Nitriansky kraj tretím najsilnejším regiónom, kde produkcia komunálnych odpadov presahuje 350 kg/obyvateľa. Trenčiansky a Žilinský kraj produkujú ročne viac ako 300 kg komunálnych odpadov na obyvateľa. Najsilnejšími regiónmi v produkcii komunálnych odpadov sú Bratislavský a Trnavský kraj. úroveň produkcie presahuje 400 kg/obyvateľa. Regióny Banskej Bystrice, Prešova a Košíc vykazujú ročnú produkciu komunálnych odpadov na úrovni cca 250 kg/obyvateľa.

Najviac komunálnych odpadov vzniká v okrese Nitra, nasleduje okres Nové Zámky a potom okres Levice a Komárno. Porovnanie množstva komunálnych odpadov vzniknutých v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja je znázornené grafom č.4

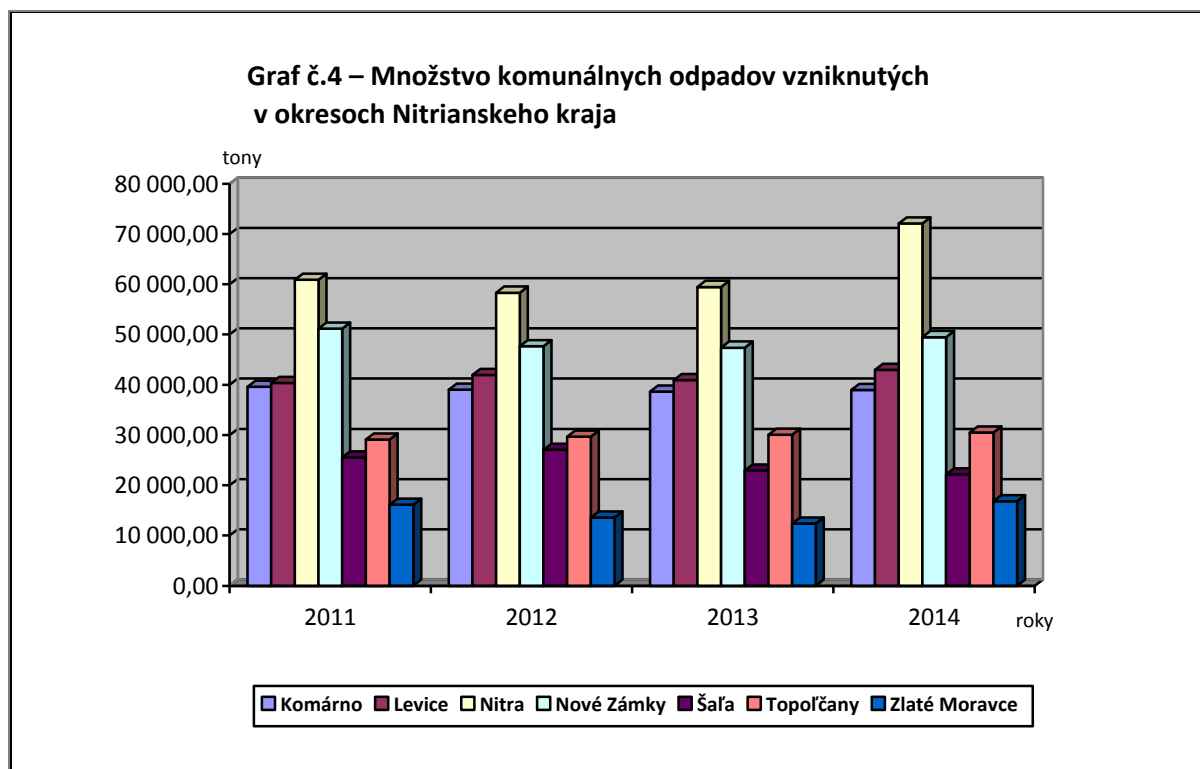
O rozdieloch medzi okresmi vo vzniku KO informuje tabuľka 2-7.

Tab. 2-7– Vznik komunálnych odpadov v Nitrianskom kraji podľa okresov v rokoch 2011 – 2014 (ton/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	39 578,04	39 000,65	38 608,02	38 945,17
Levice	40 362,00	41 916,81	40 949,86	42 954,13
Nitra	60 917,98	58 322,26	59 461,94	72 100,02
Nové Zámky	51 138,02	47 666,18	47 379,91	49 476,65
Šaľa	25 507,68	27 033,60	22 899,83	22 187,30
Topoľčany	29 075,20	29 663,50	30 039,09	30 489,49
Zlaté Moravce	16 123,18	13 568,45	12 374,96	16 796,55
Nitriansky kraj	262 702,10	257 171,45	251 713,61	272 949,31

Zdroj: MŽP SR, ŠÚ SR

Porovnanie vzniku komunálnych odpadov v rokoch 2011 – 2014 v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja znázorňuje graf č. 4.

Pri porovnaní jednotlivých okresov Nitrianskeho kraja z hľadiska produkcie komunálnych odpadov na obyvateľa vidno, že v roku 2014 vzniklo v porovnaní s rokom 2011 v okresoch Levice, Nitra, Topoľčany a Zlaté Moravce viac kilogramov komunálneho odpadu na obyvateľa (tabuľka 2-8). V okresoch Komárno, Nové Zámky a Šaľa naopak došlo k poklesu množstva vzniknutého komunálneho odpadu na obyvateľa.

V rámci Nitrianskeho kraja došlo v sledovanom období k nárastu množstva vzniknutého komunálneho odpadu na obyvateľa a to z 381 kg v roku 2011 na 399 kg v roku 2014.

Tab. 2-8 – Množstvo komunálnych odpadov na obyvateľa za rok v okresoch Nitrianskeho kraja

Okres	Množstvo KO v kg/obyv./rok			
	2011	2012	2013	2014
Komárno	381	375	372	377
Levice	351	366	359	378
Nitra	382	365	372	450
Nové Zámky	355	332	331	348
Šaľa	479	509	433	420
Topoľčany	403	412	418	426
Zlaté Moravce	390	328	300	408
Kraj	381	373	367	399

- počítané na základe počtu obyvateľov k 31.12. daného roka

Zdroj: MŽP SR, ŠÚ SR

Prehľad nakladania s komunálnym odpadom v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014 je uvedený v tabuľke 2-9.

Skládkovanie odpadov zostáva aj naďalej najčastejším spôsobom nakladania s komunálnymi odpadmi aj keď môžeme sledovať mierny pokles podielu odpadov ukladaných na skládky. Kým v roku 2010 bolo na skládky uložených cca 86% komunálnych odpadov, v roku 2014 to bolo necelých 84%.

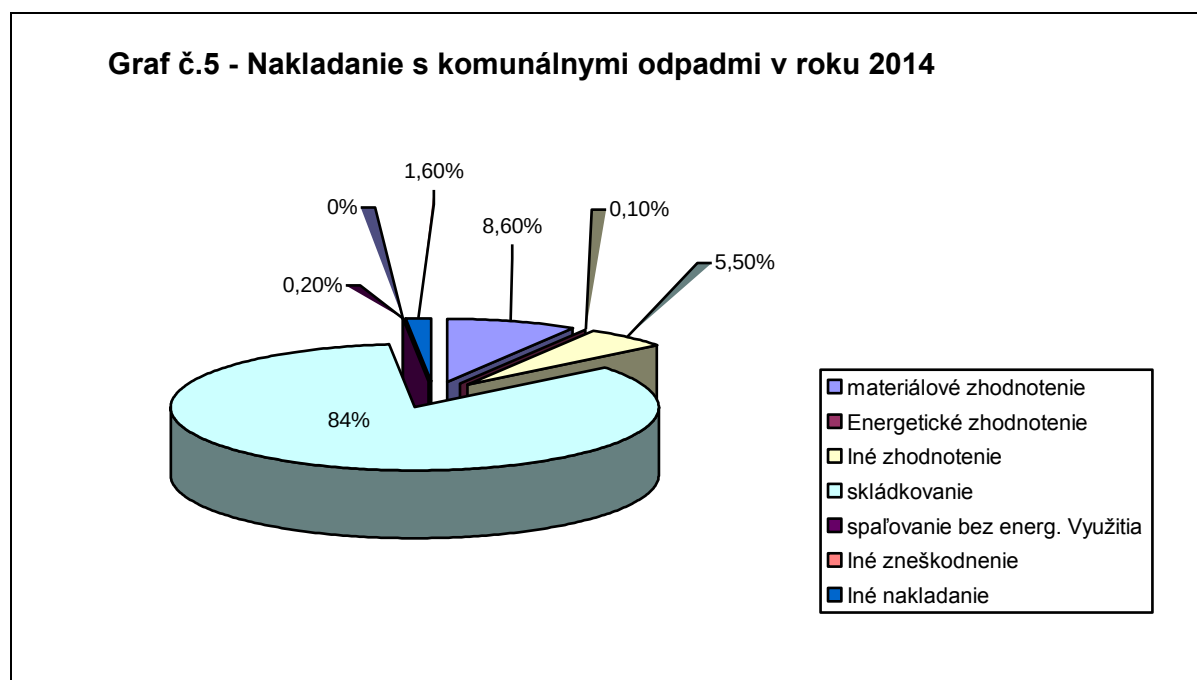
Energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov a tiež spaľovanie komunálnych odpadov sa v Nitrianskom kraji takmer nevyužíva. Materiálové zhodnocovanie sa pohybuje od takmer 9% v roku 2010 po cca 13 % v roku 2012.

Tab. 2-9 – Nakladanie s komunálnymi odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	29 869,91	33 355,52	26 716,02	23 550,81
%	11,37	12,97	10,61	8,63
Energetické zhodnotenie	306,47	80,62	54,16	264,22
%	0,12	0,03	0,02	0,1
Iné zhodnotenie	3 545,43	35,75	11 087,84	15 107,54
%	1,35	0,01	4,40	5,53
Skládkovanie	226 651,21	223 632,76	208 396,00	229 025,71
%	86,28	86,96	82,79	83,91
Spaľovanie bez energetického využitia	0,00	0,00	0,00	2,72
%	0,00	0,00	0,00	0,00
Iné zneškodnenie	1 604,59	0,19	3 637,79	639,62
%	0,61	0,00	1,45	0,23
Iné nakladanie	724,49	60,71	1 771,32	4 358,69
%	0,28	0,02	0,70	1,60
Spolu	262 702,10	257 171,45	251 713,61	272 949,31
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2014 v Nitrianskom kraji je zobrazuje graf č.5.

Triedený zber komunálnych odpadov

Separovaný zber komunálnych odpadov (t.j. odpadov od občanov) je zber oddelených zložiek komunálnych odpadov. Hlavný význam separovaného zberu odpadov spočíva vo zvyšovaní environmentálneho povedomia občanov, ktorý musia pochopiť naliehavosť problematiky odpadového hospodárstva v náraste množstva odpadov a separovaním sa tak do určitej miery podieľať na trvalo udržateľnom rozvoji. Separovaným zberom komunálnych odpadov je možné nahradiť primárne surovinové zdroje a šetriť tak životné prostredie.

Prijatím zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch (ďalej nový zákon o odpadoch), ktorý platí od 1.1.2016 bol pojem separovaný zber nahradený pojmom triedený zber odpadov, ktorý bude používaný v ďalšom texte.

V Slovenskej republike platí od 1.1.2010 povinnosť pre obce zaviesť povinný triedený zber pre 4 zložky komunálnych odpadov a to papier, plasty, sklo a kovy. Od 1.1.2013 bola táto povinnosť rozšírená aj na biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne.

Okrem toho vyplýva zo zákona o odpadoch povinnosť oddelene zbierať viaceré zložky komunálneho odpadu. Ide o zber:

- elektroodpadov z domácností (§ 54a - § 54h zákona o odpadoch)
- použitých batérií a akumulátorov (§48a ods. 4, §48d ods. 3 a 4)
- odpadových olejov (§ 42 ods. 6)
- objemných odpadov (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch)
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch)
- biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene (§ 18 ods. 3 písm. m) zákona o odpadoch; tento odpad je od 1.1.2006 zakázané zneškodňovať – ukladať na skládky, spaľovať.

Triedený zber komunálnych odpadov možno hodnotiť ako nedostatočný a mnoho obcí si túto povinnosť neplní v zmysle stanovenej zákonnej povinnosti. Pre úplnosť je potrebné dodať, že povinnosti zaviesť triedený zber biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov konkuruje okruh výnimiek z plnenia tejto povinnosti, ktoré v konečnom dôsledku negatívne vplývajú na zavádzanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v obciach.

V zmysle požiadaviek rámcovej smernice o odpade v súvislosti s cieľom dosiahnuť do roku 2020 úroveň recyklácie komunálnych odpadov 50 %, je potrebné vytvoriť účinný systém triedeného zberu minimálne pre nasledovné druhy komunálnych odpadov: papier a lepenka, sklo, plasty, kovy, biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, jedlé oleje a tuky, drevo, elektroodpad, použité batérie a akumulátory, textil a šatstvo. Pre účely sledovania trendov triedeného zberu sú jednotlivé druhy odpadov zaradené do 5 prúdov: „klasické zložky“ triedeného zberu (papier, plasty, sklo, kovy), biologicky rozložiteľné komunálne odpady (odpady zo záhrad-, kuchynské odpady, jedlé oleje a tuky a drevo), elektroodpad, použité batérie a akumulátory, šatstvo a textil.

Vývoj triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov v Nitrianskom kraji znázorňuje tabuľka 2-10.

Tab. 2-10 - Vývoj triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov v SR

Druh/prúd odpadu	2011	2012	2013	2014
Papier a lepenka (t)	5 362,24	6 340,74	4 918,73	5 782,89
Sklo (t)	4 012,93	4 088,76	4 002,83	4 273,45
Plasty (t)	3 200,66	3362,05	3 037,91	3 150,49
Kovy (t)	7 38,46	729,14	493,87	2 780,36
Spolu				
4 klasické zložky (t)	13 314,29	14 520,69	12 453,34	15 987,19
Biologicky rozložiteľný odpad (t)	18 005,23	18 014,12	19 855,76	21 649,39
Elektroodpad ¹ (t)	777,94	575,21	777,91	654,32
Použité batérie a akumulátory ² (t)	31,17	27,12	9,66	17,73
Šatstvo a textil (t)	26,64	92,41	141,30	211,94
Spolu				
všetky zložky (t)	32 155,27	33 229,55	33 237,97	38 520,57

Zdroj: MŽP SR, RISO

1) Zahŕňa len elektroodpad z domácností vykázaný obcami (nezahŕňa odpad z domácností vyzbieraný v rámci späťného odberu)

2) Zahŕňa len prenosné batérie a akumulátory vykázané obcami (nezahŕňa prenosné batérie a akumulátory vyzbierané v rámci späťného zberu)

Množstvo vytriedeného komunálneho odpadu na obyvateľa pri započítaní všetkých zložiek komunálneho odpadu sa v Nitrianskom kraji (tabuľka 2-11) pohybuje v rokoch 2011 – 2013 na úrovni necelých 50kg, v roku 2014 došlo k zvýšeniu na 56 kg na obyvateľa. Pri započítaní vytriedených množstiev štyroch klasických zložiek sa vytriedilo od zhruba 18% v roku 2013 po 23% v roku 2014.

Tab. 2-11 - Triedený zber v Nitrianskom kraji

Množstvo vyseparovaného KO na obyvateľa (kg)	2011	2012	2013	2014
Vyseparované zložky	19,31	21,09	18,14	23,34
4 klasické zložky				
Vyseparované zložky				
všetky zložky	46,63	48,27	48,41	56,24

- počítané na základe počtu obyvateľov k 31.12. daného roka

Na splnenie cieľa recyklácie sa úroveň triedeného zberu musí pohybovať minimálne na úrovni 150-170 kg vytriedených zložiek na obyvateľa, čo bude do roku 2020 veľmi náročné splniť. Zvýšenie miery triedeného zberu si bude vyžadovať zefektívnenie zberu všetkých vytriediteľných zložiek komunálnych odpadov, osobitne však biologicky rozložiteľných odpadov, kde je úroveň triedeného zberu na veľmi nízkej úrovni, napriek potenciálu a obsahu biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade.

2.1.3 Biologicky rozložiteľné komunálne odpady

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú všetky druhy biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré je možné zaradiť do skupiny 20 Komunálne odpady podľa Katalógu odpadov.

Medzi triedené zložky biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov zaraďujeme podľa Katalógu odpadov a Stratégie obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov, nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- Papier a lepenka (vrátane obalov z papiera a lepenky)
- Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad

- Jedlé oleje a tuky
- Drevo (vrátane obalov z dreva)
- „Zelený“ biologicky rozložiteľný odpad
- Odpady z trhovísk

Tab. 2-12 - Vývoj triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v Nitrianskom kraji

Kód odpadu	Druh odpadu	2011	2012	2013	2014
200101	Papier a lepenka (t)	5 362,24	6 340,74	4 918,73	5 782,89
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	361,50	184,02
200138	Drevo (t)	236,69	88,88	79,15	257,72
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	8,40	0,78	11,22	7,51
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	17 680,63	17 873,19	19 356,29	21 122,67
200302	Odpad z trhovísk (t)	79,51	51,27	47,60	77,47
Spolu (t)		23 367,47	24 354,86	24 774,49	27 432,28

Zdroj: MŽP SR, RISO

Ako vidno z tabuľky 2-12, u biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov došlo k miernemu nárastu jeho množstva v roku 2014. Avšak ako pri ostatných triedených zložkách komunálneho odpadu bude potrebné zvýšiť intenzitu triedeného zberu a to najmä za účelom dosiahnutia cieľov v oblasti znižovania množstva biologicky rozložiteľných odpadov zneškodňovaných skládkovaním.

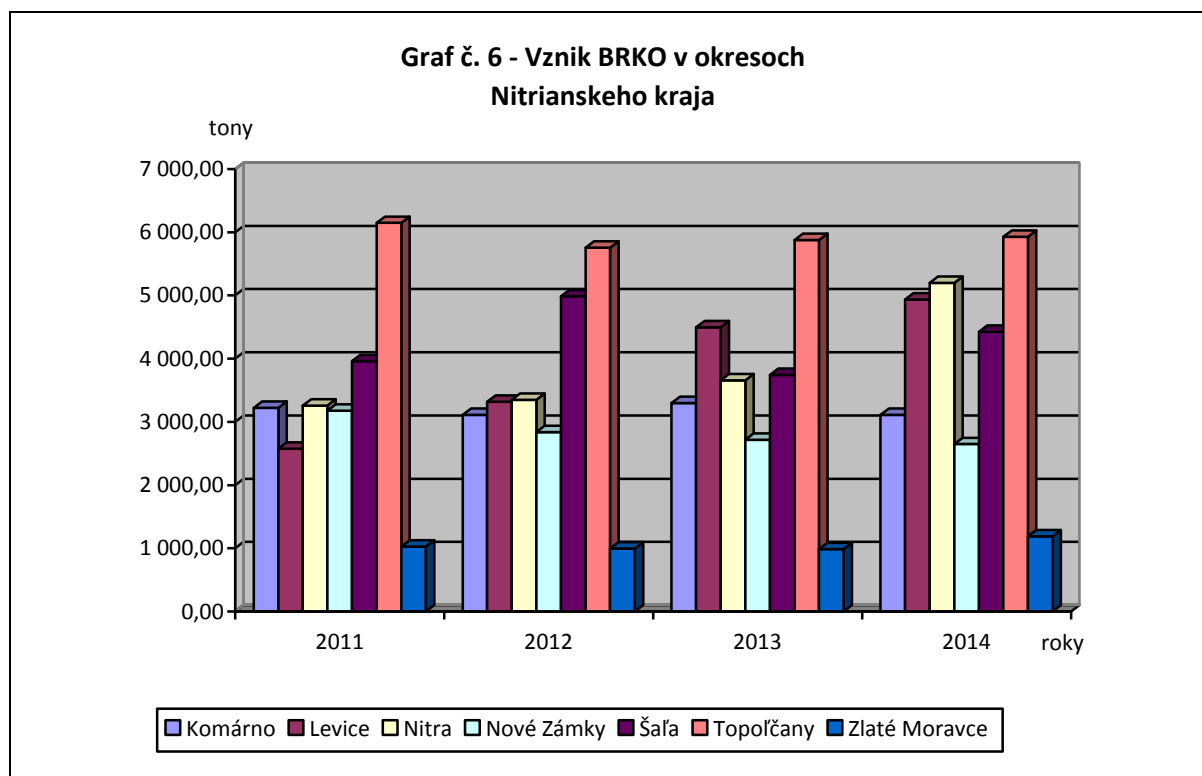
Porovnaním vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v okresoch Nitrianskeho kraja zistíme, že najviac ich vzniká v okrese Topoľčany a najmenej v okrese Šaľa.

Tab. 2-13 – Vznik biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v Nitrianskom kraji podľa okresov v rokoch 2011 – 2014 (ton/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	3 222,88	3 111,43	3 296,96	3 109,01
Levice	2 573,08	3 317,06	4 496,68	4 936,76
Nitra	3 258,72	3 348,90	3 658,57	5 198,47
Nové Zámky	3 174,60	2 838,81	2 714,91	2 647,95
Šaľa	3 961,48	4 985,99	3 741,95	4 423,53
Topoľčany	6 147,43	5 756,24	5 878,25	5 929,17
Zlaté Moravce	1 029,28	996,43	987,17	1 187,39
Nitriansky kraj	23 367,47	24 354,86	24 774,49	27 432,28

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 znázorňuje graf č. 6.

Tab. 2-14 - Vývoj triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v okresoch Nitrianskeho kraja

Kód odpadu	Druh odpadu	2011	2012	2013	2014
Komárno					
200101	Papier a lepenka (t)	752,91	683,13	555,98	633,73
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	99,14	5,93
200138	Drevo (t)	6,01	5,70	0	0
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	0,18	0,35	0,49	1,47
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	2 463,78	2 422,25	2 641,35	2 467,88
200302	Odpad z trhovísk (t)	0	0	0	0
Spolu (t)		3 222,88	3 111,43	3 296,96	3 109,01
Levice					
200101	Papier a lepenka (t)	562,84	1 115,85	824,01	1 128,44
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	2,07	22,53
200138	Drevo (t)	0	0	3,35	9,22
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	0,04	0,13	0,29	2,66
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	2 010,20	2 201,08	3 666,96	3 773,91
200302	Odpad z trhovísk (t)	0	0	0	0
Spolu (t)		2 573,08	3 317,06	4 496,68	4 936,76
Nitra					
200101	Papier a lepenka (t)	1 931,73	1 914,34	1 740,96	2 166,07
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	2,23	89,90

200138	Drevo (t)	230,68	83,18	75,80	246,92
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	0	0,25	0,11	0,47
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	1 096,31	1 351,13	1 839,47	2 695,11
200302	Odpad z trhovísk (t)	0	0	0	0
Spolu (t)		3 258,72	3 348,90	3 658,57	5 198,47
Nové Zámky					
200101	Papier a lepenka (t)	1 115,49	1 273,54	1 041,47	1 013,79
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	243,24	4,56
200138	Drevo (t)	0	0	0	1,58
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	8,18	0,01	0,07	2,25
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	2 037,29	1 553,76	1 411,25	1 579,51
200302	Odpad z trhovísk (t)	13,64	11,50	18,88	46,26
Spolu (t)		3 174,60	2 838,81	2 714,91	2 647,95
Šaľa					
200101	Papier a lepenka (t)	584,15	836,89	247,21	271,73
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	0	3,29
200138	Drevo (t)	0	0	0	0
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	0	0	0,17	0,38
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	3 377,33	4 149,10	3 494,57	4 148,13
200302	Odpad z trhovísk (t)	0	0	0	0
Spolu (t)		3 961,48	4 985,99	3 741,95	4 423,53
Topoľčany					
200101	Papier a lepenka (t)	286,58	308,28	340,69	375,66
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	9,84	31,51
200138	Drevo (t)	0	0	0	0
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	0	0	10,05	0,14
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	5 857,65	5 444,76	5 515,67	5 519,86
200302	Odpad z trhovísk (t)	3,20	3,20	2,00	2,00
Spolu (t)		6 147,43	5 756,24	5 878,25	5 929,17
Zlaté Moravce					
200101	Papier a lepenka (t)	128,54	208,71	168,41	193,47
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (t)	0	0	4,98	26,30
200138	Drevo (t)	0	0	0	0
200125	Jedlé oleje a tuky (t)	0	0,04	0,04	0,14
200201	Zelený biologicky rozložiteľný odpad (t)	838,07	751,11	787,02	938,27
200302	Odpad z trhovísk (t)	62,67	36,57	26,72	29,21
Spolu (t)		1 029,28	996,43	987,17	1 187,39

Zdroj: MŽP SR, RISO

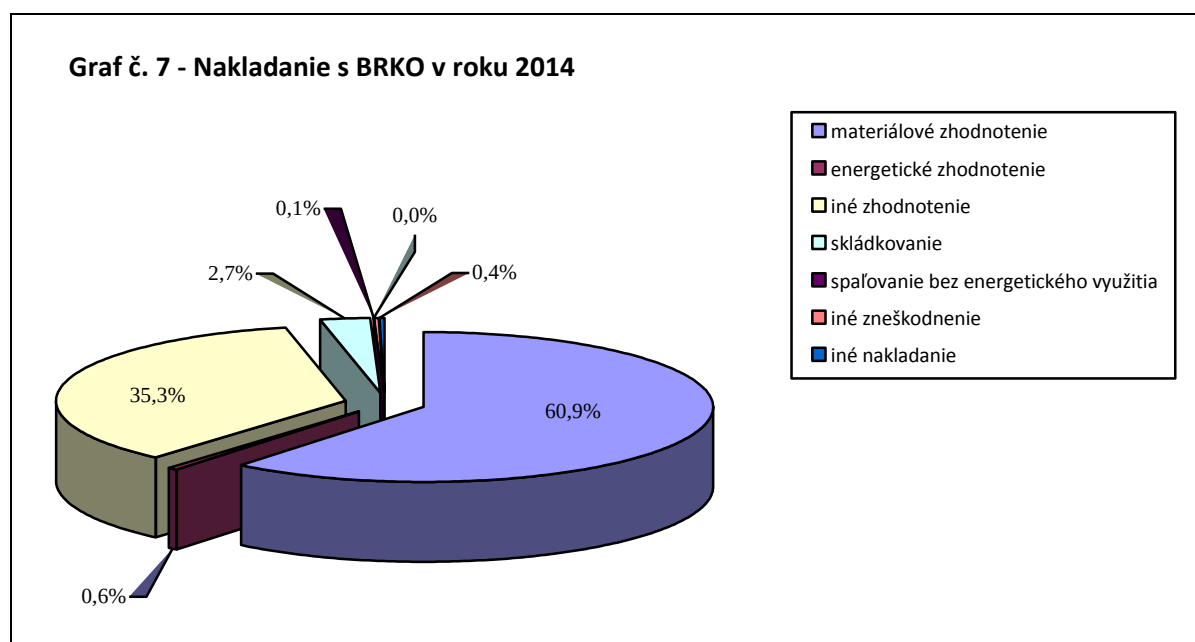
Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú zhodnocované najmä materiálovo, pričom v roku 2012 to bolo až 99 % (tabuľka 2-15). Nasleduje iné zhodnotenie, kam patrí činnosť R12. Energetické zhodnotenie a spaľovanie bez energetického využitia sa využíva minimálne. Na skládky bolo uložených najviac biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v roku 2013 a to približne 3%-á.

Tab. 2-15 – Nakladanie s biologicky rozložiteľnými komunálnymi odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	19 857,67	24 135,03	18 761,73	16 703,01
%	84,99	99,10	75,73	60,89
Energetické zhodnotenie	306,47	80,62	21,37	174,21
%	1,31	0,33	0,09	0,64
Iné zhodnotenie	2 702,76	0,13	4 059,40	9 678,49
%	11,57	0,00	16,39	35,28
Skládkovanie	379,27	135,2	775,29	732,78
%	1,62	0,56	3,13	2,67
Spaľovanie bez energetického využitia	0,00	0,00	0,00	0,00
%	0,00	0,00	0,00	0,00
Iné zneškodnenie	32,23	0,00	268,20	28,05
%	0,14	0,00	1,08	0,10
Iné nakladanie	89,07	3,88	888,50	115,74
%	0,38	0,02	3,59	0,42
Spolu	23 367,47	24 354,86	24 774,49	27 432,28
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s biologicky rozložiteľnými komunálnymi odpadmi v roku 2014 je znázornený grafom č.7.

2.1.4 Biologicky rozložiteľné priemyselné odpady

Biologicky rozložiteľné odpady vznikajú nielen v komunálnej sfére, ale aj priemyselnej. Tvoria významnú časť celkového vzniku odpadov a je potrebné rozdeliť ich na dve základné skupiny – komunálne biologicky rozložiteľné odpady a biologicky rozložiteľné odpady, ktoré nespĺňajú definíciu komunálnych odpadov, ale spĺňajú definíciu biologicky rozložiteľných odpadov – priemyselné biologicky rozložiteľné odpady.

Táto časť je venovaná len priemyselným biologicky rozložiteľným odpadom bez čistiarenských kalov.

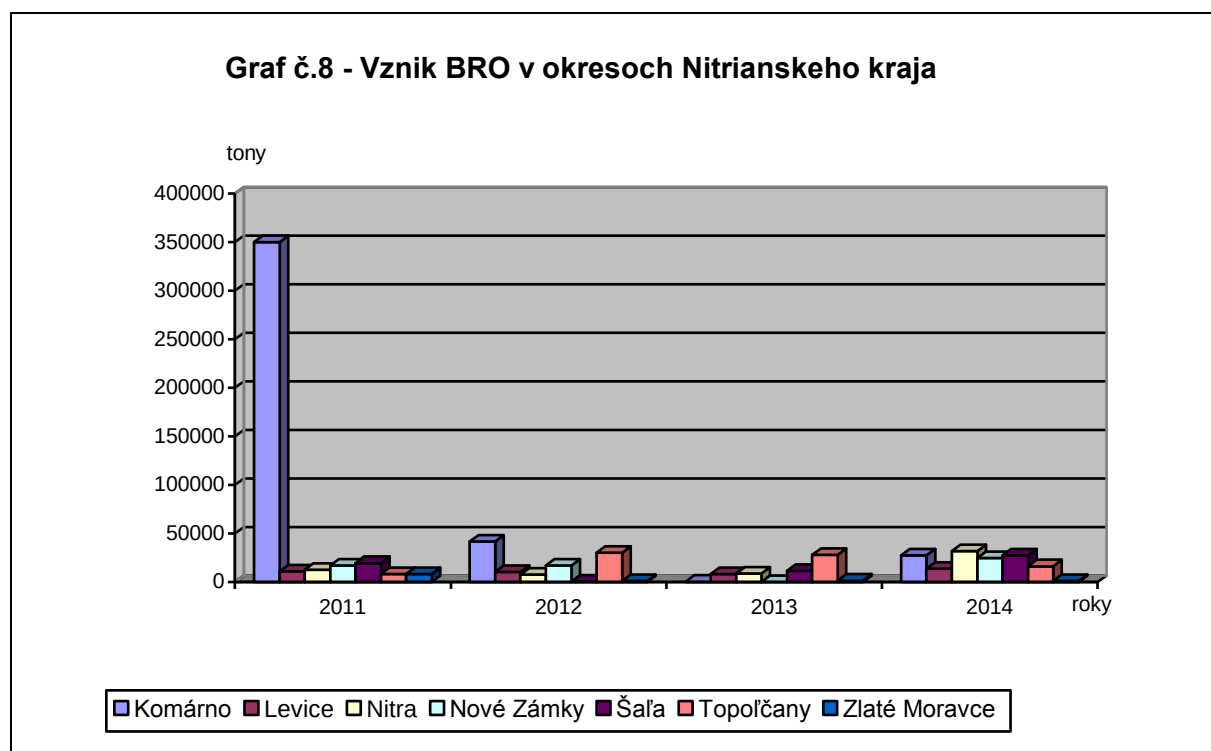
Z dlhodobého sledovania možno konštatovať klesajúci trend vzniku priemyselných biologicky rozložiteľných odpadov (tabuľka 2-16) Zásadný pokles bol zaznamenaný v roku 2013, a to v dôsledku legislatívnej úpravy, ktorá vyčlenila zo zákona o odpadoch hnoj, slamu alebo iný prírodný poľnohospodársky alebo lesnícky materiál, ktorý nevykazuje nebezpečné vlastnosti a používa sa v poľnohospodárstve, v lesníctve alebo na výrobu energie z tohto materiálu procesmi alebo spôsobmi, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí.

Tab. 2-16 – Vznik biologicky rozložiteľných priemyselných odpadov v Nitrianskom kraji podľa okresov v rokoch 2011 – 2014 (ton/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	350 036,67	41 740,99	226,88	27 527,41
Levice	10 882,98	10 288,57	8 269,40	13 563,48
Nitra	12 501,03	7 450,53	8 575,65	31 646,84
Nové Zámky	17 009,76	16 994,97	66,89	24 493,85
Šaľa	19 485,61	445,69	11 618,08	27 520,54
Topoľčany	8 053,29	30 003,99	27 893,10	16 195,15
Zlaté Moravce	8 156,77	1 081,19	1 301,28	1 004,75
Nitriansky kraj	426 126,11	108 005,93	57 951,28	141 952,02

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku biologicky rozložiteľných priemyselných odpadov v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 znázorňuje graf č.8.

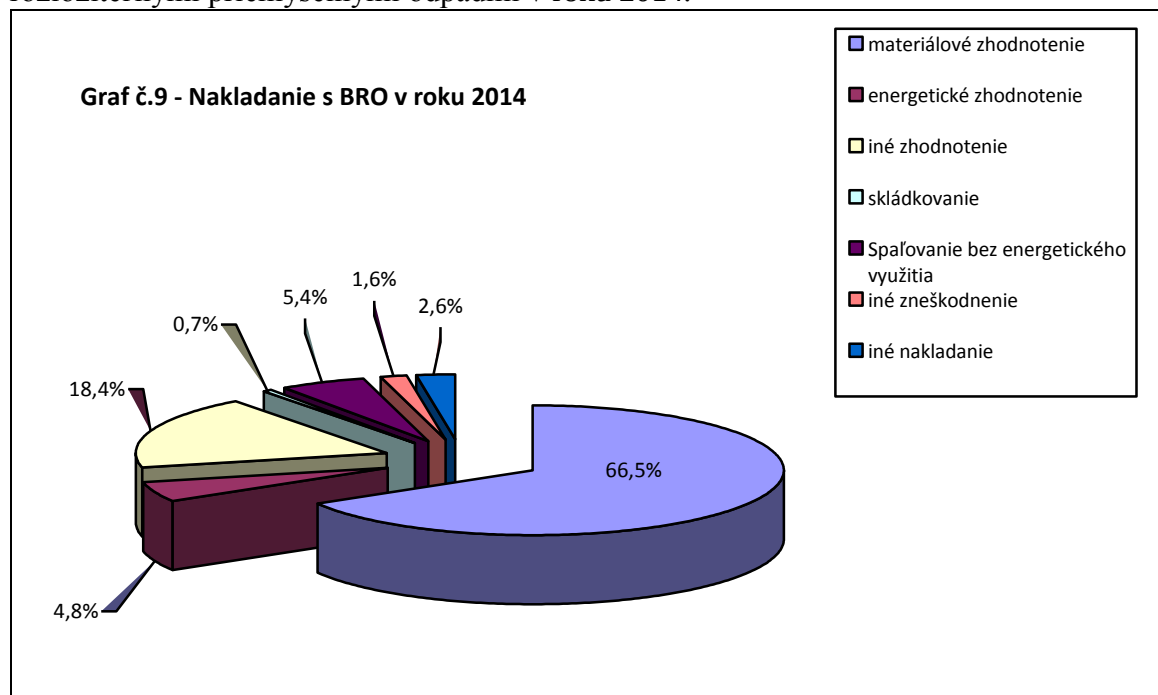
Prevládajúcim spôsobom nakladania s biologicky rozložiteľnými priemyselnými odpadmi je ich zhodnocovanie a to materiálové. V roku 2014 bolo zhodnotených takmer 90% biologicky rozložiteľných priemyselných odpadov, z toho materiálové zhodnotenie dosiahlo úroveň 66,5%.

Tab. 2-17 – Nakladanie s biologicky rozložiteľnými priemyselnými odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	378 261,72	47 144,99	22 884,08	94 401,40
%	88,77	43,65	39,49	66,50
Energetické zhodnotenie	9 082,94	9 802,07	8 887,62	6 774,17
%	2,13	9,08	15,34	4,77
Iné zhodnotenie	33 368,42	33 604,30	1 314,66	26 170,02
%	7,83	31,11	2,27	18,44
Skládkovanie	2 702,12	14 123,84	23 753,26	917,79
%	0,63	13,08	40,99	0,65
Spaľovanie bez energetického využitia	1 856,23	2 470,48	630,15	7 699,32
%	0,44	2,29	1,09	5,42
Iné zneškodnenie	385,72	394,32	110,36	2 305,07
%	0,09	0,37	0,19	1,62
Iné nakladanie	468,95	465,93	371,16	3 684,27
%	0,11	0,43	0,64	2,60
Spolu	426 126,11	108 005,93	57 951,28	141 952,02
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Graf č.9 znázorňuje podiel jednotlivých spôsobov nakladania s biologicky rozložiteľnými priemyselnými odpadmi v roku 2014.

2.1.5. Papier a lepenka

Papier a lepenka sa významnou mierou podieľa na celkovej tvorbe odpadov. Podľa viacerých štúdií sa podiel papiera a lepenky v odpade pohybuje na úrovni 15-20 %. Za účelom sledovania celého prúdu odpadov sú do papiera a lepenky započítané aj množstvá odpadov z obalového papiera a lepenky ako aj množstvá z triedeného zberu komunálnych odpadov.

Priemerne vznikne v Nitrianskom kraji ročne 25 791 ton odpadov z papiera a lepenky. Vo väčšine okresov Nitrianskeho kraja možno pozorovať stúpajúci trend vyzbieraných množstiev. Zvyšovanie množstiev odpadu z papiera a lepenky súvisí so zvyšovaním úrovne triedeného zberu.

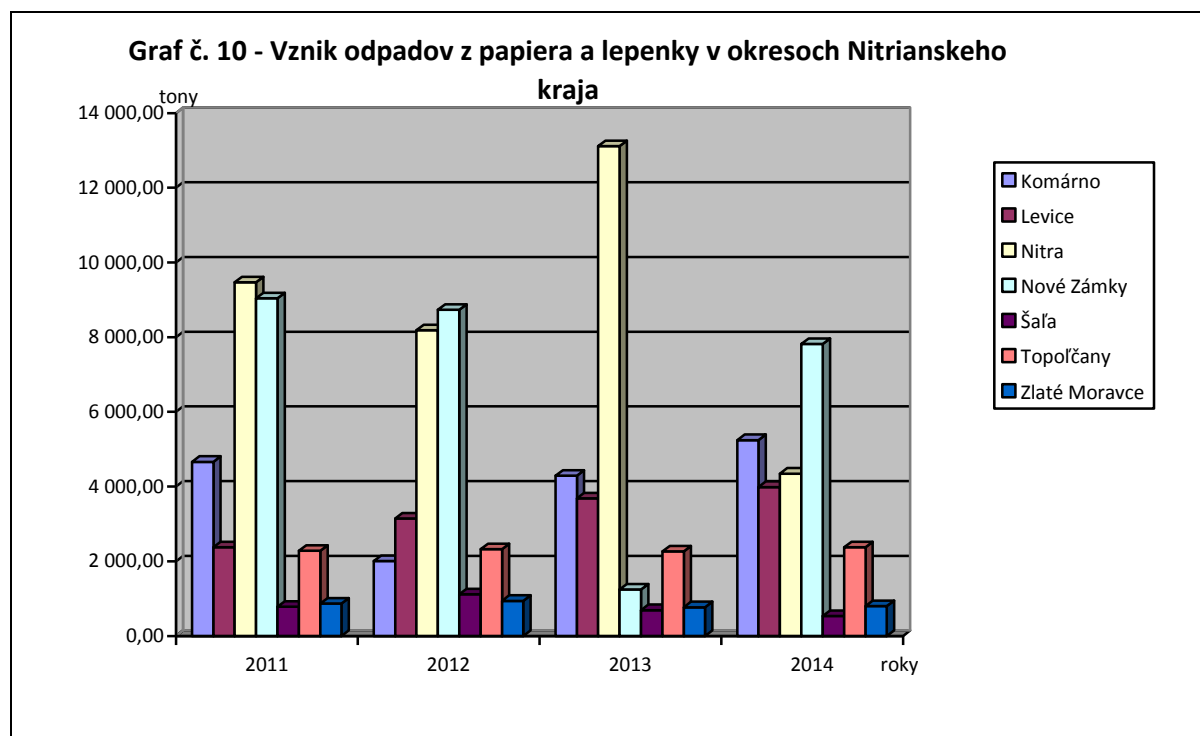
V roku 2014 bolo v rámci triedeného zberu vyzbieraných 5 783 t papiera a lepenky, čo predstavuje 23%-ný podiel na celkovom vzniku odpadov z papiera a lepenky.

Tab. 2-18– Vznik odpadov z papiera a lepenky v Nitrianskom kraji podľa okresov v rokoch 2011 – 2014 (ton/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	4 663,27	2 004,41	4 289,84	5 245,07
Levice	2 376,84	3 142,25	3 681,67	3 987,56
Nitra	9 470,71	8 187,51	13 115,07	4 347,58
Nové Zámky	9 042,48	8 735,81	1 246,96	7 820,29
Šaľa	780,29	1 114,49	692,81	536,27
Topoľčany	2 281,84	2 323,43	2 264,50	2 371,37
Zlaté Moravce	869,75	939,79	770,24	798,03
Nitriansky kraj	29 485,18	26 447,69	26 061,09	25 106,17

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku odpadov z papiera a lepenky v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 znázorňuje graf č.10.

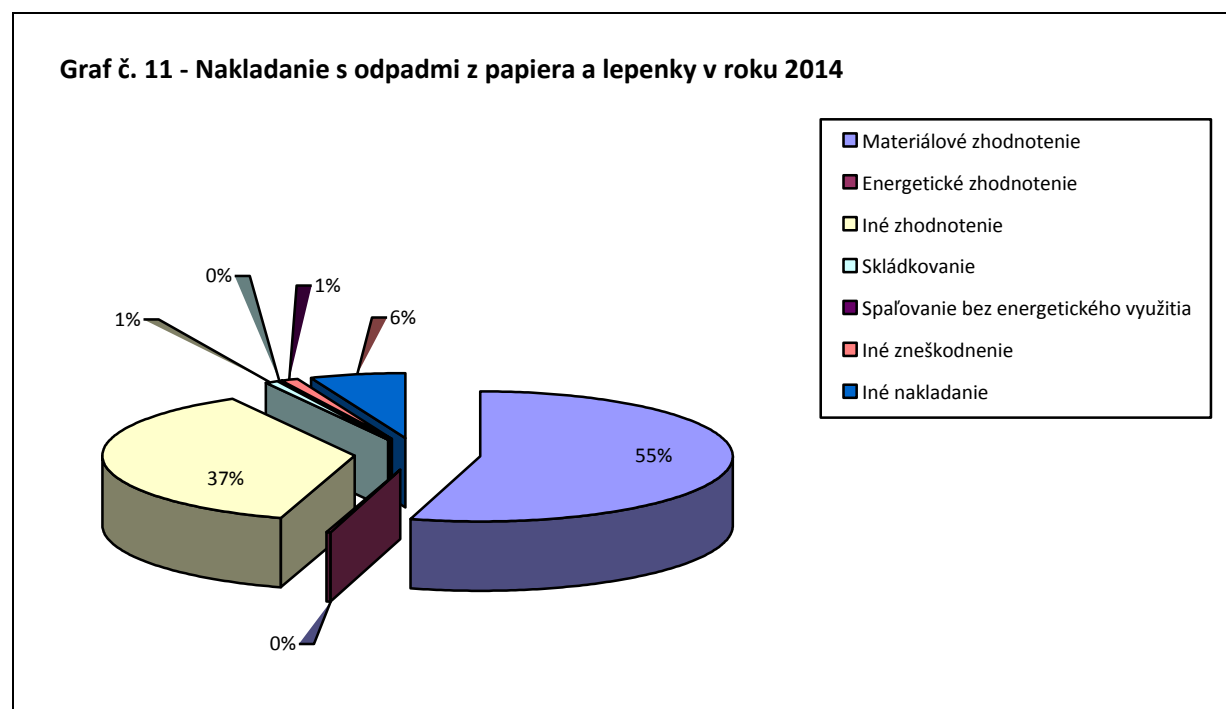
Prevládajúci spôsob nakladania s odpadovým papierom a lepenkou (tabuľka 2-19) je jeho zhodnocovanie a to buď materiálové alebo ide o činnosti R12 a R13 (iné zhodnotenie). Činnosť R12 zahŕňa všetky druhy úpravy odpadov, v prípade odpadu z papiera a lepenky sa jedná predovšetkým o triedenie a lisovanie za účelom jeho ďalšej prepravy a zhodnotenia.

Tab. 2-19 – Nakladanie s odpadmi z papiera a lepenky v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	18 710,92	17 653,85	10 307,89	13 697,68
%	63,46	66,75	39,55	54,56
Energetické zhodnotenie	70,23	2,18	7,19	7,09
%	0,24	0,01	0,03	0,03
Iné zhodnotenie	10 250,76	8 324,15	15 280,42	9 346,53
%	34,77	31,47	58,63	37,23
Skládkovanie	204,92	357,58	290,96	227,28
%	0,69	1,35	1,12	0,91
Spaľovanie bez energetického využitia	0,00	67,02	0,00	1,03
%	0,00	0,25	0,00	0,00
Iné zneškodnenie	97,96	31,69	44,00	275,93
%	0,33	0,12	0,17	1,10
Iné nakladanie	150,39	11,22	130,64	1 550,63
%	0,51	0,04	0,50	6,18
Spolu	29 485,18	26 447,69	26 061,09	25 106,17
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadmi z papiera v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 11.

2.1.6 Sklo

Podľa údajov ŠÚ SR z celkového množstva odpadov zo skla tvoria až 55 % odpady z triedeného zberu komunálnych odpadov. 26 %-ami sa na celkovom vzniku odpadov zo skla podieľa druh odpadu 10 11 03 Odpadové vlákňité materiály na báze skla.

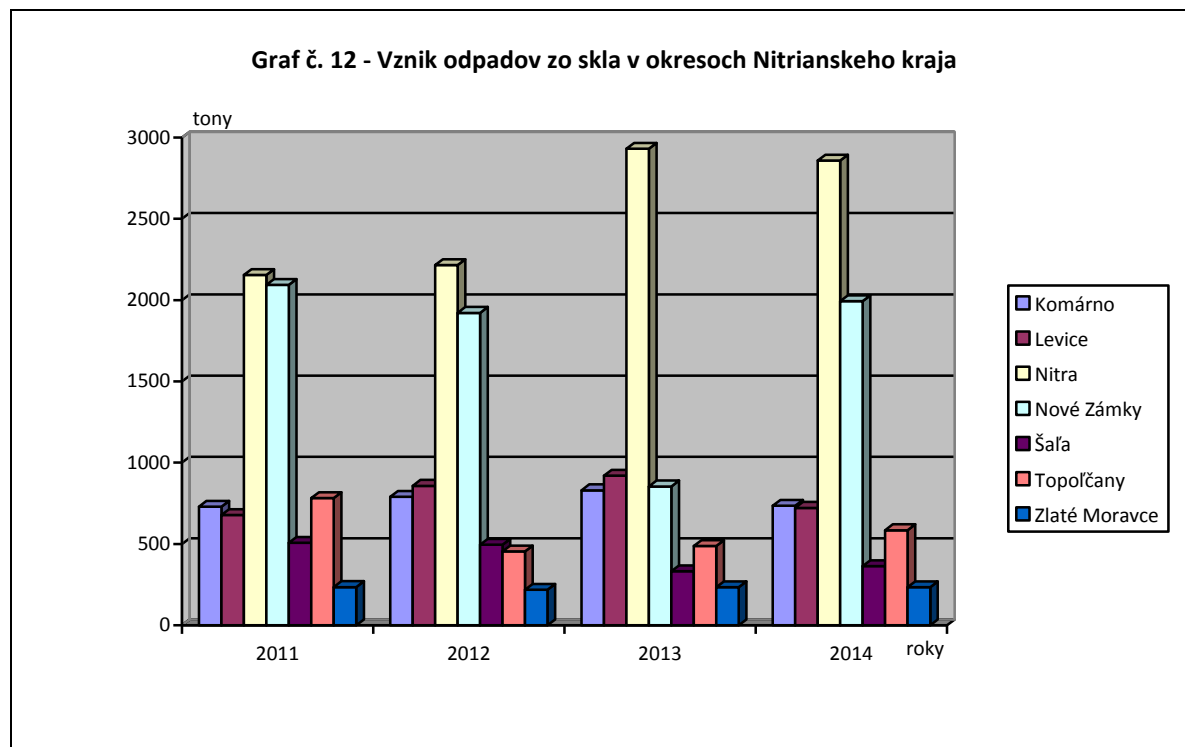
V Nitrianskom kraji vznikne ročne priemerne 7053 ton odpadového skla (tabuľka č. 2-20). V rámci triedeného zberu sa vyzbiera ročne v priemere 4095 t skla, čo predstavuje zhruba 58 % z celkového množstva odpadov zo skla. Najviac odpadov zo skla vzniká v okrese Nitra, najmenej v okrese Zlaté Moravce.

Tab. 2-20 – Vznik odpadov zo skla v Nitrianskom kraji podľa okresov v rokoch 2010 – 2014 (ton/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	729,56	789,65	830,66	735,12
Levice	677,59	857,98	919,85	722,48
Nitra	2 154,39	2 215,31	2 930,96	2 858,06
Nové Zámky	2 094,12	1 921,94	854,19	1 992,75
Šaľa	506,66	495,96	331,98	363,83
Topoľčany	782,83	453,74	487,25	584,80
Zlaté Moravce	234,92	217,99	234,18	234,38
Nitriansky kraj	7 180,07	6 952,56	6 589,07	7 491,41

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku odpadov zo skla v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 znázorňuje graf č.12.

Nakladanie s odpadovým sklom v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014 je uvedené v tabuľke č. 2-21.

Materiálové zhodnocovanie (recyklácia) odpadového skla má kolísavú tendenciu. Kým v roku 2012 bolo materiálovo zhodnotených takmer 82% odpadov zo skla, v roku 2014 je to len 56%. Ak však spočítame všetky činnosti zhodnocovania, zistíme, že úroveň zhodnocovania odpadov zo skla sa pohybuje od 84% do 88%.

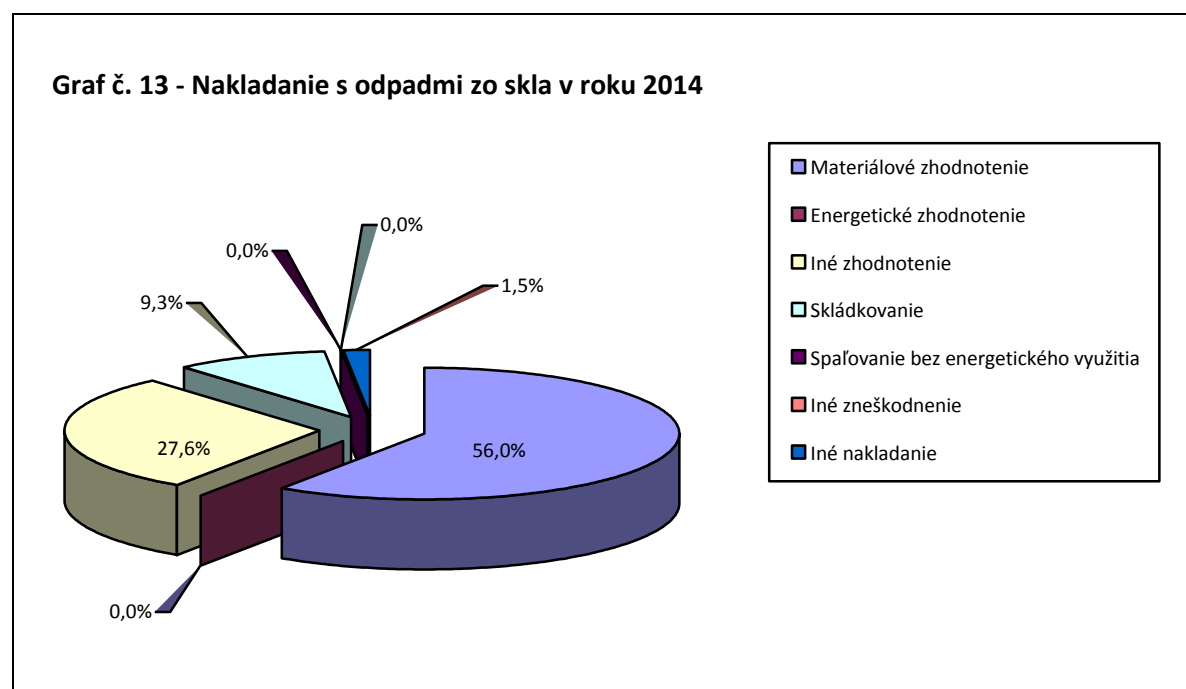
Energetické zhodnocovanie alebo zneškodňovanie spaľovaním je pre túto komoditu irelevantné.

Tab. 2-21 – Nakladanie s odpadom zo skla v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	4 706,89	5 673,45	5 356,51	4 447,46
%	65,55	81,60	81,29	56,00
Energetické zhodnotenie	0	0	0	0
%	0	0	0	0
Iné zhodnotenie	1 358,81	281,85	1 130,88	2 189,92
%	18,92	4,05	17,16	27,58
Skládkovanie	1 057,71	875,34	40,42	734,67
%	14,73	12,59	0,61	9,25
Spaľovanie bez energetického využitia	6,74	0	0,01	0
%	0,09	0	0	0
Iné zneškodnenie	3,19	3,17	3,98	2,67
%	0,04	0,05	0,06	0,03
Iné nakladanie	46,73	118,76	57,26	116,69
%	0,65	1,71	0,87	1,47
Spolu	7 180,07	6 952,56	6 589,07	7 491,41
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadmi zo skla v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 13.

Dominantné postavenie v zhodnocovaní odpadového skla v SR má spoločnosť Vetropack Nemšová, ktorá je jediným prevádzkovateľom takéhoto zariadenia.

2.1.7 Plasty

Podobne ako pri odpadoch z papiera a lepenky sú do celkového množstva odpadov z plastov započítané aj obaly z plastov a plastové odpady z triedeného zberu komunálnych odpadov.

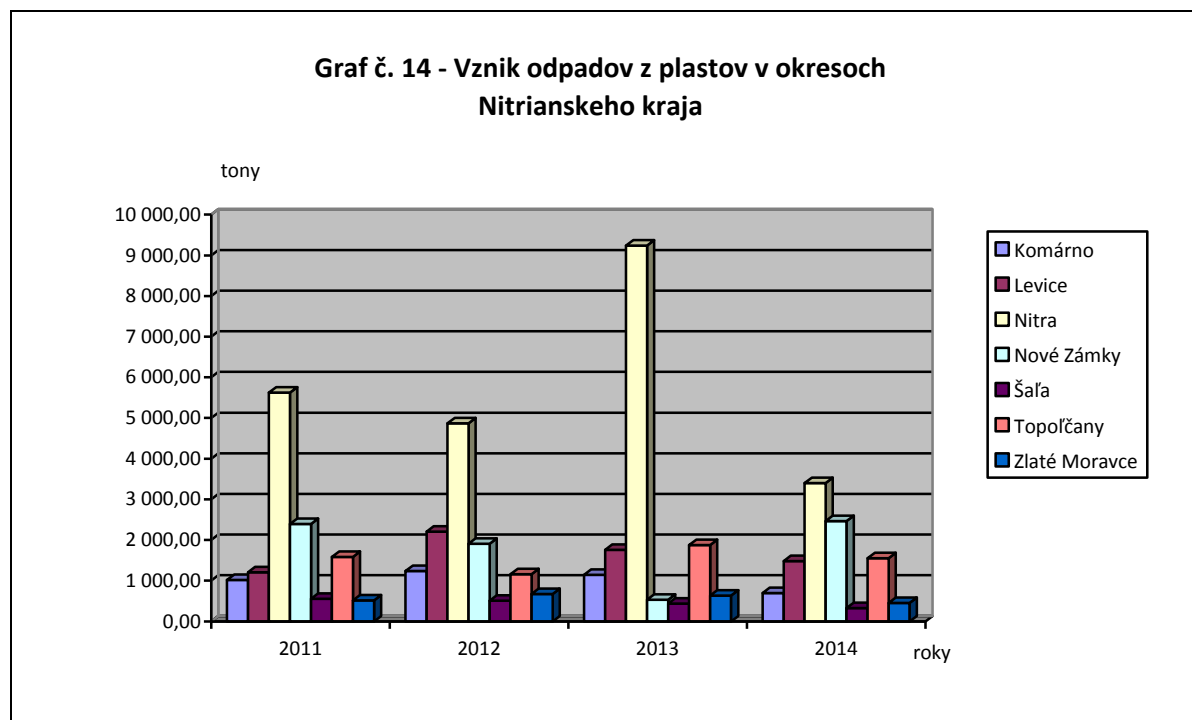
Vznik a nakladanie s odpadmi s plastov je zobrazené v tabuľkách 2-22 a 2-23. Vznik odpadu z plastov mal v rokoch 2011 – 2013 stúpajúcu tendenciu, avšak v roku 2014 došlo k poklesu jeho vzniku. Priemerne vzniká v Nitrianskom kraji 12 866 t odpadov z plastov, odpady z plastových obalov tvoria v priemere 33% a plastové odpady z triedeného zberu komunálnych odpadov tvoria 25 %.

Tab. 2-22 – Vznik odpadu z plastov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	1 022,08	1 234,53	1 147,72	693,32
Levice	1 204,97	2 206,57	1 754,88	1 482,64
Nitra	5 625,99	4 871,57	9 240,71	3 400,34
Nové Zámky	2 392,80	1 908,88	534,37	2 464,19
Šaľa	556,53	504,49	438,26	327,63
Topoľčany	1 582,64	1 162,56	1 874,29	1 556,01
Zlaté Moravce	515,57	675,65	633,83	451,84
Nitriansky kraj	12 900,57	12 564,25	15 624,06	10 375,96

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku odpadov z plastov v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 znázorňuje graf č.14.

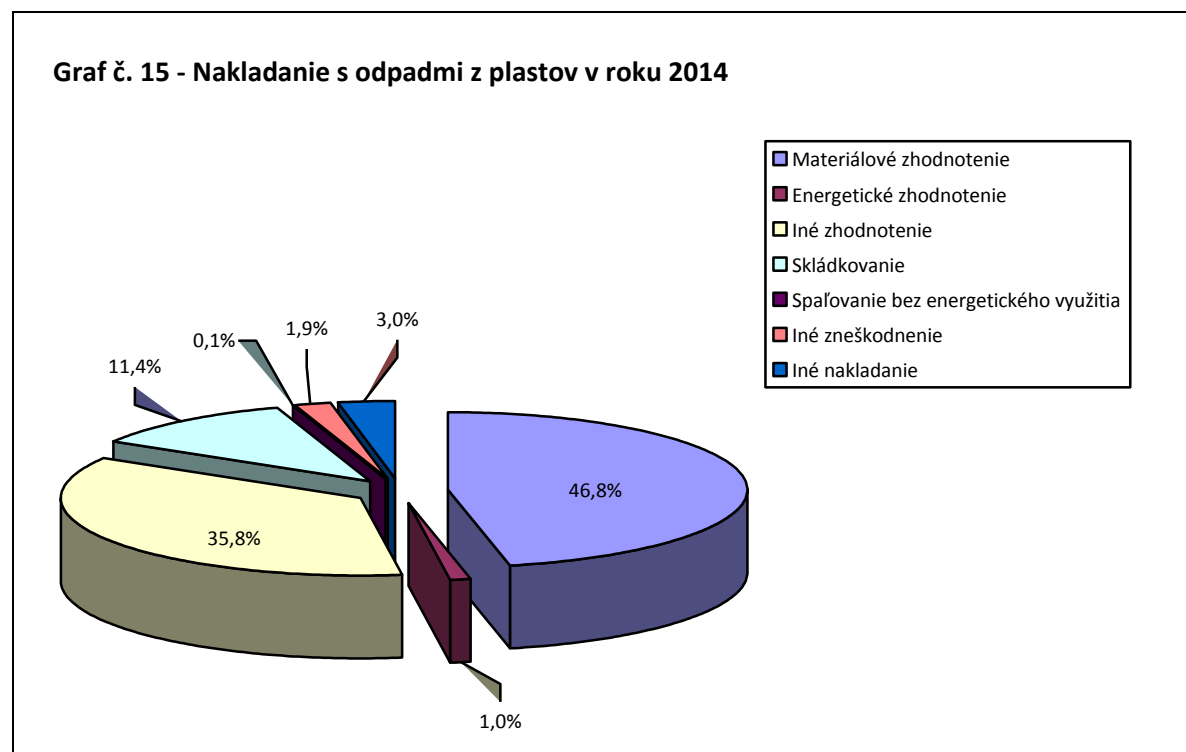
Materiálové zhodnocovanie plastov v Nitrianskom kraji má klesajúcu tendenciu. Kým v roku 2011 bolo materiálovo zhodnotených takmer 60 % odpadov z plastov, v roku 2014 to bolo necelých 47%. Naopak stúpajúcu tendenciu má iné zhodnocovanie, kam patrí zhodnocovanie činnosťami R12 a R13. Minimálne sa pri týchto odpadoch využíva energetické zhodnocovanie a spaľovanie bez energetického využitia. Na skládkach končí v priemere 11% odpadov z plastov.

Tab. 2-23 – Nakladanie s odpadom z plastov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	7 647,02	6 834,59	8 320,84	4 858,28
%	59,28	54,40	53,26	46,82
Energetické zhodnotenie	143,64	52,95	10,25	106,72
%	1,11	0,42	0,07	1,03
Iné zhodnotenie	3 284,44	2 470,06	5 846,66	3 709,95
%	25,46	19,66	37,42	35,76
Skládkovanie	1 280,57	1 996,16	1 172,11	1 182,22
%	9,93	15,89	7,50	11,39
Spaľovanie bez energetického využitia	0,76	10,55	0,00	9,38
%	0,01	0,08	0,00	0,09
Iné zneškodnenie	263,77	876,26	70,31	199,87
%	2,04	6,97	0,45	1,93
Iné nakladanie	280,38	323,69	203,90	309,55
%	2,17	2,58	1,31	2,98
Spolu	12 900,57	12 564,25	15 624,06	10 375,96
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadmi z plastov v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 15.

V rámci Nitrianskeho kraja sa spracovaniu jednotlivých druhov plastov venuje 39 spoločností, z toho 24 zhodnocuje činnosťou R12 a 15 ich zhodnocuje činnosťou R3.

2.1.8. Železné a neželezné kovy

Odpady zo železných a neželezných kovov predstavujú vzhľadom na ich množstvo jeden z najvýznamnejších prúdov odpadov.

V priemere vznikne v Nitrianskom kraji ročne cca 101 tis. ton odpadov zo železných a neželezných kovov. Najväčší vznik zaznamenal tento prúd odpadu v roku 2011, kedy jeho produkcia dosiahla úroveň takmer 139 tisíc ton. Najnižšia produkcia za sledované obdobie bola zaznamenaná v roku 2013 a to na úrovni cca 86 tisíc ton.

Z okresov Nitrianskeho kraja najviac odpadov zo železných a neželezných kovov vzniká v okrese Nitra najmenej v okrese Nové Zámky (tabuľka 2-24). Zatiaľ čo v roku 2014 vzniklo v okrese Nitra viac ako 46 tisíc ton v okrese Nové Zámky to bolo necelých 3 tisíc ton odpadov zo železných a neželezných kovov.

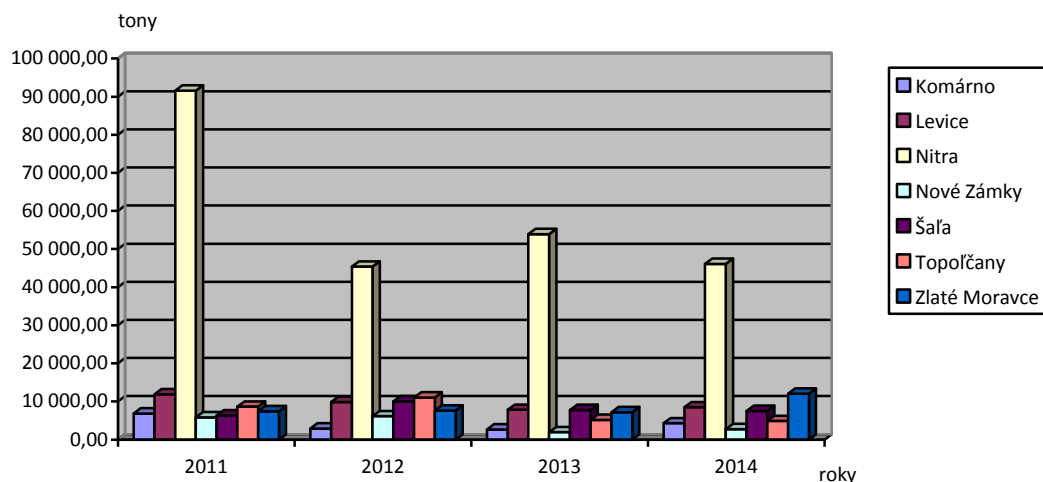
Tab. 2-24 – Vznik odpadu zo železných a neželezných kovov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	6 840,27	2 874,86	2 654,91	4 291,35
Levice	11 901,61	9 897,61	7 805,75	8 479,23
Nitra	91 556,80	45 383,20	53 908,15	46 106,80
Nové Zámky	5 817,50	6 137,28	1 931,99	2 713,24
Šaľa	6 371,35	10 064,65	7 773,00	7 496,05
Topoľčany	8 654,81	11 062,98	5 180,16	4 876,04
Zlaté Moravce	7 418,39	7 609,97	7 206,52	12 077,92
Nitriansky kraj	138 560,72	93 030,55	86 460,48	86 040,63

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku odpadov zo železných a neželezných kovov v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 znázorňuje graf č.16.

Graf č. 16 - Vznik odpadu zo železných a neželezných kovov v okresoch Nitrianskeho kraja

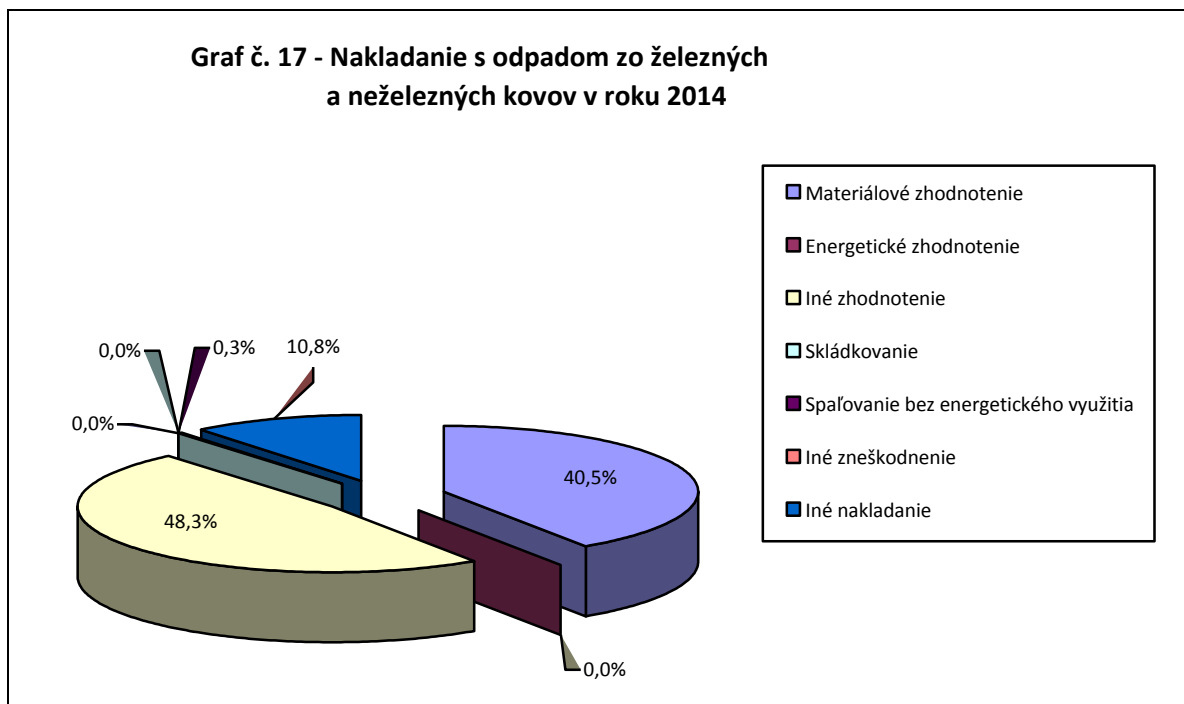
Odpady zo železných a neželezných kovov sa svojimi vlastnosťami zaraďujú medzi veľmi dobre recyklovateľné odpady, čo preukazujú aj údaje o spôsoboch nakladania s týmito odpadmi za sledované obdobie uvedené v tabuľke 2-25. Úroveň zhodnocovania odpadov zo železných a neželezných kovov sa pohybuje v priemere okolo 95,5 %. Najvyššia úroveň bola v Nitrianskom kraji dosiahnutá v roku 2013, kedy bolo vykázaných 73 % materiálovo zhodnotených odpadov zo železných a neželezných kovov a 26 % bolo vykázaných v rámci iného zhodnotenia činnosťami R12 a R13. Pri odpadoch zo železných a neželezných kovov osobitne platí, že aj takto vykázané odpady končia v koncových recyklačných zariadeniach alebo sú predané ako surovina, napr. ak dosiahnu stav konca odpadu podľa Nariadenia Rady č. 333/2011 alebo nariadenie Komisie č. 715/2013. Ostatné spôsoby nakladania s odpadmi zo železných a neželezných kovov sa na celkovom nakladaní podieľajú len minimálne.

Tab. 2-25 – Nakladanie s odpadom zo železných a neželezných kovov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	61 282,75	47 496,07	63 583,48	34 877,62
%	44,23	51,05	73,54	40,54
Energetické zhodnotenie	0,00	0,325	312,76	0,00
%	0,00	0,00	0,36	0,00
Iné zhodnotenie	73 215,73	42 209,38	22 444,00	41 577,22
%	52,84	45,37	25,96	48,32
Skládkovanie	96,04	21,84	14,48	4,71
%	0,07	0,02	0,02	0,01
Spaľovanie bez energetického využitia	0,00	0,00	0,00	0,00
%	0,00	0,00	0,00	0,00
Iné zneškodnenie	380,68	0,61	1,65	265,19
%	0,27	0,00	0,00	0,31
Iné nakladanie	3 585,53	3 302,32	104,12	9 315,88
%	2,59	3,55	0,12	10,83
Spolu	138,560,72	93 030,55	86 460,48	86 040,63
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadmi zo železných a neželezných kovov v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 17.

Odpady zo železných a neželezných kovov sú komoditou, ktorá má najhustejšiu sieť zbernú a výkupnú, ktorú možno v mnohých lokalitách charakterizovať ako predimenzovanú. Zberom odpadov zo železných a neželezných kovov sa v Nitrianskom kraji zaoberá 84 firiem, z ktorých 18 má súhlas na vykonávanie zhodnocovania činnosťou R12.

2.1.9 Obaly

Obaly sú významnou súčasťou každodenného života a vzhľadom na ich rozmanitosť aj množstvo významnou súčasťou odpadov.

Celkový vznik odpadov z obalov v Nitrianskom kraji a nakladaní s nimi v rokoch 2011 až 2014 zobrazujú tabuľky 2-26 a 2-27.

Uvedené údaje sú získané z hlásení o vzniku odpadov a nakladaní s nimi. Druhým zdrojom údajov o nakladaní s odpadmi z obalov sú hlásenia povinných osôb a oprávnených organizácií ktoré vyjadrujú mieru plnenia záväzných limitov pre zhodnotenie odpadov z obalov.

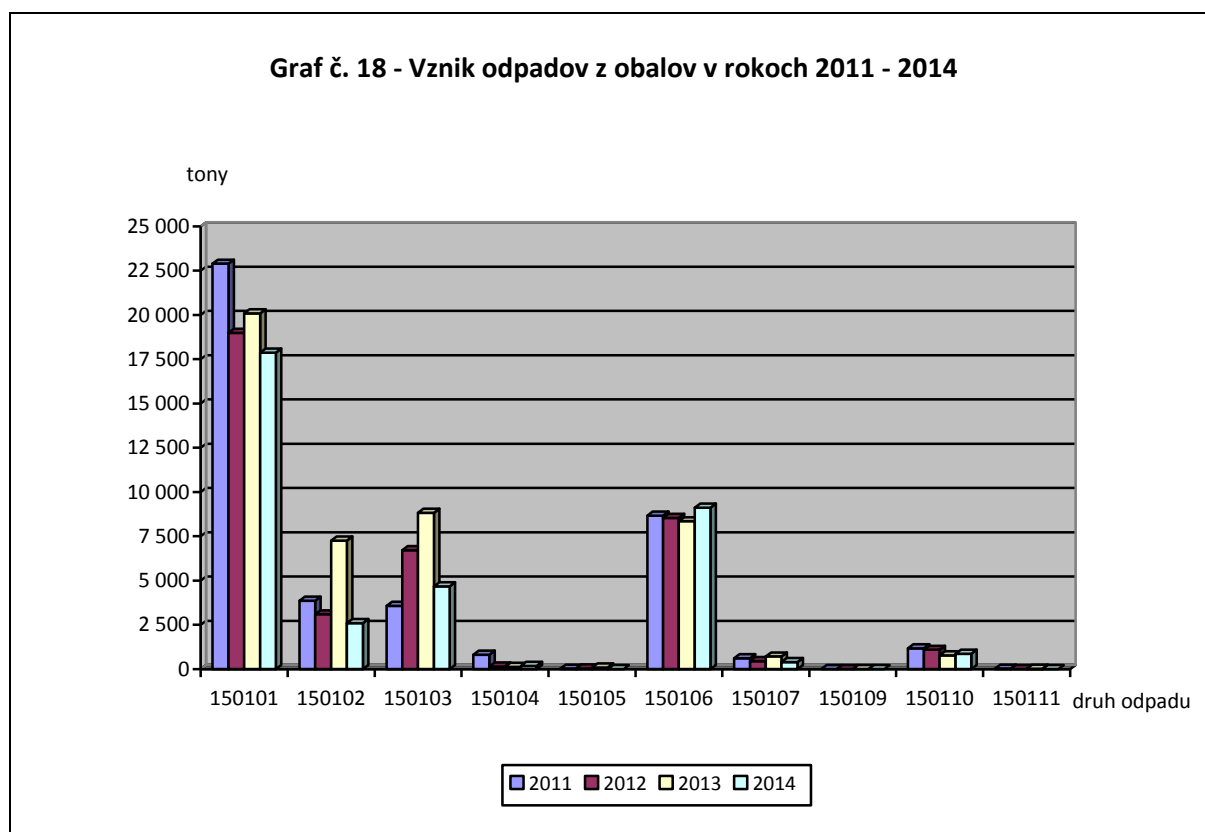
Vznik odpadov z obalov má kolísavú tendenciu, a to nielen v rámci celkového množstva, ale aj pri jednotlivých druhoch odpadov z obalov. Najväčšie zastúpenie medzi odpadmi z obalov majú obaly z papiera a lepenky, ktoré v roku 2014 tvorili 50% z celkového vzniknutých odpadov z obalov. Druhou najväčšou skupinou sú zmiešané obaly, ktoré sa na celkovom vzniku odpadov z obalov v roku 2014 podieľali 25%-ami.

Tab. 2-26 – Vznik odpadov z obalov v Nitrianskom kraji v rokoch 2010 – 2014 (t/rok)

Kód odpadu	Názov odpadu	2011	2012	2013	2014
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	22 896,57	18 983,96	20 087,51	17 868,35
15 01 02	Obaly z plastov	3 866,48	3 096,64	7 252,40	2 603,34
15 01 03	Obaly z dreva	3 572,62	6 712,72	8 830,59	4 677,49
15 01 04	Obaly z kovu	812,97	145,83	134,64	182,96
15 01 05	Kompozitné obaly	31,07	33,76	88,10	7,80
15 01 06	Zmiešané obaly	8 670,73	8 533,11	8 348,61	9 118,56
15 01 07	Obaly zo skla	613,64	449,63	714,82	401,69
15 01 09	Obaly z textilu	2,88	1,17	0	0
15 01 10	Obaly obsah. zvyšky nebez. látok alebo kontaminované nebez. látkami	1 175,10	1 095,86	780,63	862,89
15 01 11	Kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál (napr. azbest) vrátane prázdnych tlakových nádob	30,61	6,35	19,24	2,35
Spolu		41 672,67	39 059,03	46 256,54	35 725,43

Zdroj: MŽP SR, RISO

Vývoj vzniku odpadov z obalov v rokoch 2011 – 2014 v Nitrianskom kraji je znázornený grafom č. 18.

Zhodnocovanie odpadov z obalov je najčastejším spôsobom nakladania s týmito odpadmi. Ide o materiálové zhodnotenie a zhodnotenie iným spôsobom. Materiálovo sa v priemere zhodnocuje zhruba 34% odpadov z obalov, zhodnotenie inými činnosťami (R12,

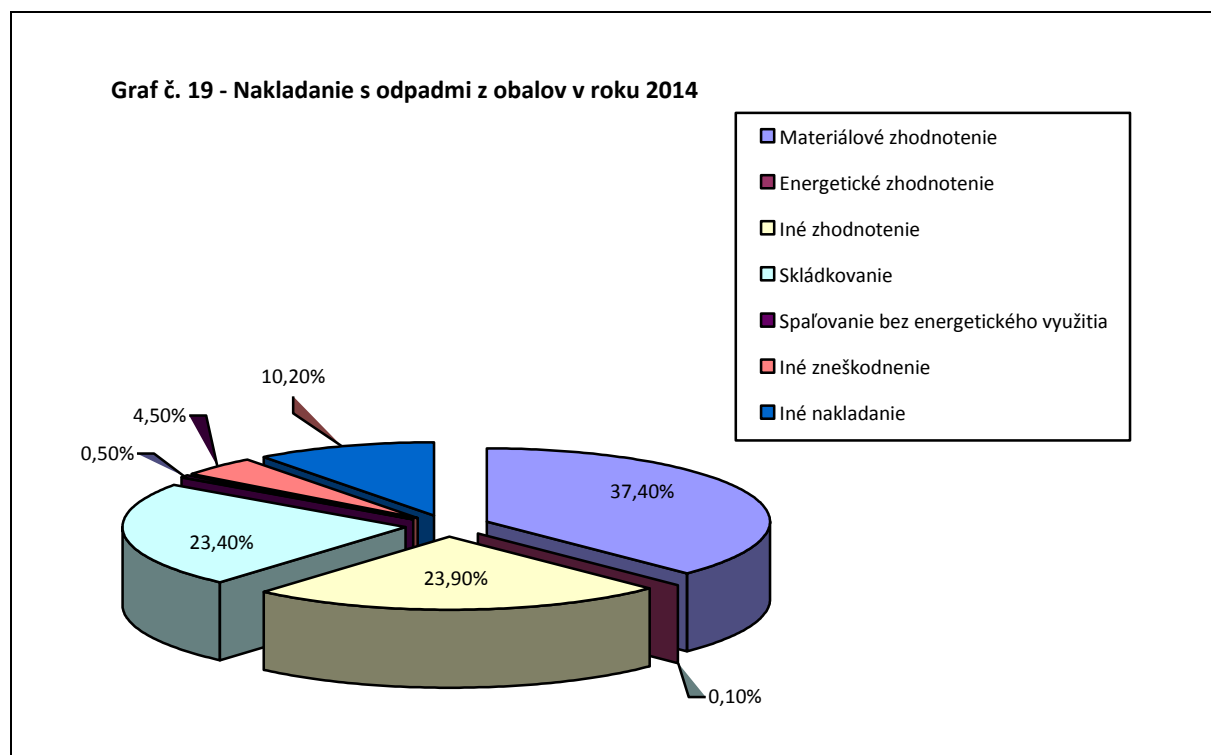
R13) je na rovnakej úrovni. Energetické zhodnotenie sa využíva minimálne. Na skládky sa ukladá v priemere 21% odpadov z obalov.

Tab. 2-27 – Nakladanie odpadmi z obalov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	16 850,32	12 526,11	12 360,44	13 357,01
%	40,43	32,07	26,72	37,39
Energetické zhodnotenie	586,16	186,85	76,27	31,55
%	1,41	0,48	0,16	0,09
Iné zhodnotenie	13 119,18	12 395,00	23 320,64	8 541,51
%	31,48	31,73	50,42	23,91
Skládkovanie	8 622,84	8 714,99	8 132,59	8 361,41
%	20,69	22,31	17,58	23,40
Spaľovanie bez energetického využitia	276,65	706,24	252,19	179,63
%	0,66	1,81	0,55	0,50
Iné zneškodnenie	1 231,29	1 091,78	528,05	1 616,24
%	2,95	2,80	1,14	4,52
Iné nakladanie	983,23	3 438,06	1 586,36	3 638,06
%	2,36	8,80	3,43	10,18
Spolu	41 672,66	39 059,03	46 256,54	35 725,41
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadmi z obalov v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 19.

2.1.10 Stavebné odpady a odpady z demolácií

Za stavebné odpady sa považujú odpady, ktoré vznikajú v dôsledku uskutočňovania stavebných prác, zabezpečovacích prác ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb (udržiavacie práce), pri úprave (rekonštrukcii) stavieb alebo odstraňovaní (demolácii) stavieb.

Stavebné odpady a odpady z demolácií sú vzhľadom na ich množstvo najväčším prúdom odpadu. Najväčší podiel na vzniku stavebných odpadov má výkopová zemina (170506).

Vznik stavebných odpadov (celá skupina 17) v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 -2014 je uvedený v tabuľke 2-28. Najväčší výskyt stavebných odpadov a odpadov z demolácií bol zaznamenaný v roku 2011 a presahoval 1,2 milióna ton, na čom sa podieľal okres Nitra takmer 500 tisíc tonami a okres Zlaté Moravce takmer 700 tisíc tonami stavebných odpadov a odpadov z demolácií.

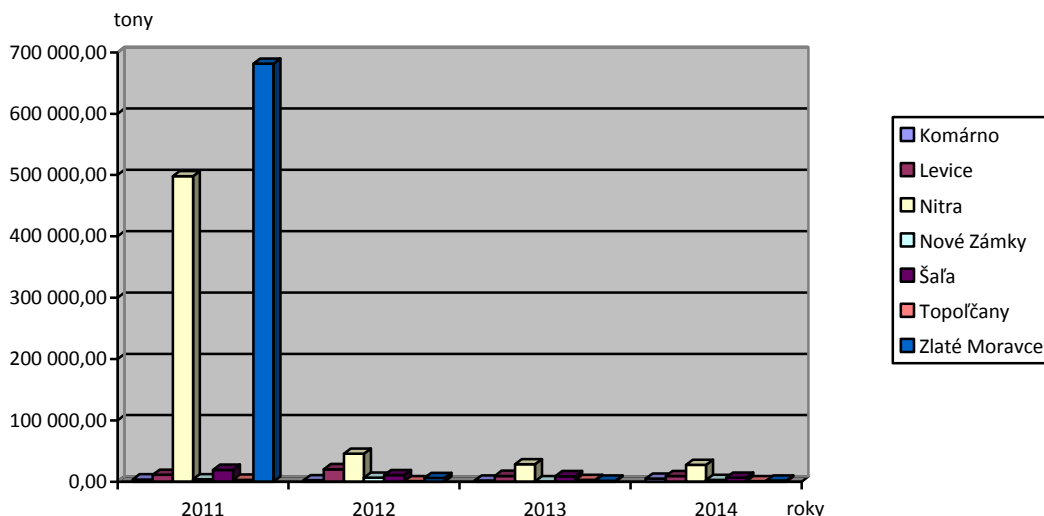
Tab. 2-28 – Vznik stavebných odpadov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	3 599,04	2 211,00	1 702,11	5 001,90
Levice	11 129,81	20 226,80	9 324,82	8 988,03
Nitra	498 174,47	45 498,89	28 164,16	27 189,11
Nové Zámky	4 032,24	6 548,58	433,23	2 776,79
Šaľa	19 193,35	10 707,18	8 822,80	6 511,18
Topoľčany	3 061,01	809,89	2 937,04	723,08
Zlaté Moravce	681 748,43	5 793,87	1 496,51	1 749,19
Nitriansky kraj	1 220 938,35	91 796,21	52 880,67	52 939,28

Zdroj: MŽP SR, RISO

Vývoj vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácií v rokoch 2011 – 2014 v okresoch Nitrianskeho kraja je znázornený grafom č. 20.

Graf č. 20 - Vznik stavebných odpadov v okresoch Nitrianskeho kraja

Nakladanie so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií je zobrazené v tabuľke 2-29.

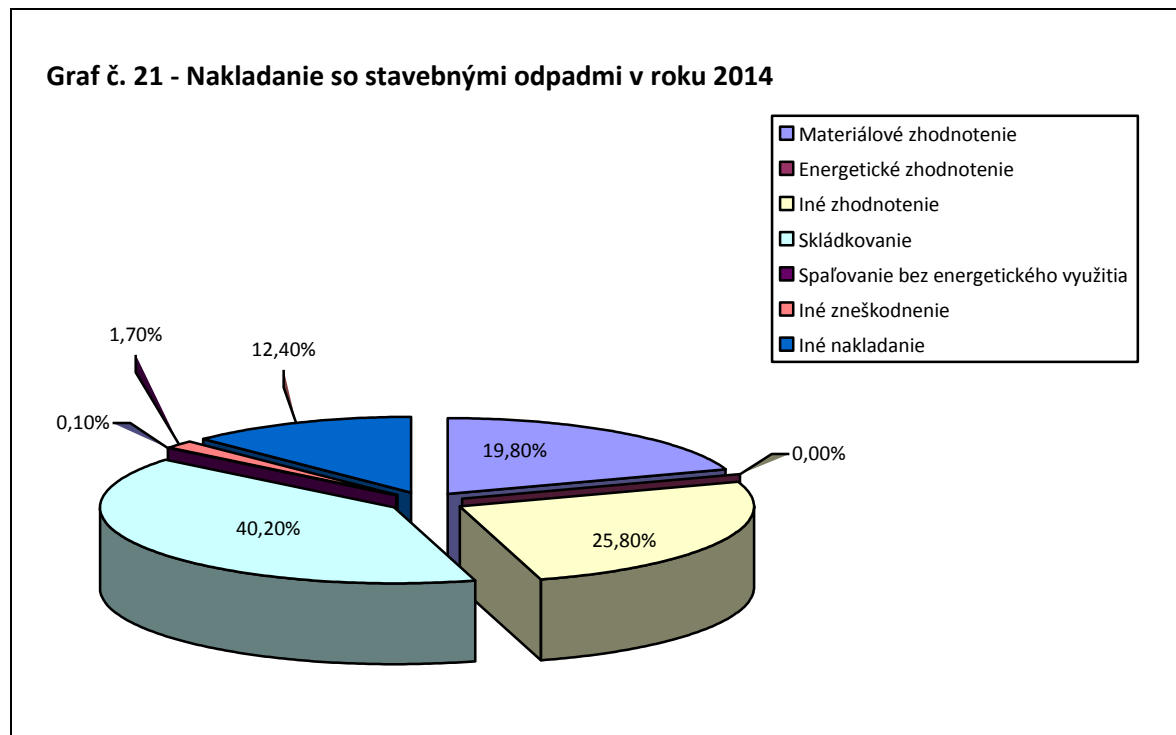
V priemere bolo v Nitrianskom kraji zhodnotených 50 % stavebných odpadov a odpadov z demolácií, okrem roku 2011, kedy to bolo len cca 18 %. V tomto roku sa však na nakladaní s týmito odpadmi takmer 50 %-ami podieľa iné zneškodnenie. V roku 2011 bolo na skládky uložených najmenej stavebných odpadov a odpadov z demolácií a to cca 18 %, v ostatných rokoch je to okolo 40 až 45 %.

Tab. 2-29 – Nakladanie so stavebnými odpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	169 260,01	28 274,89	19 369,59	10 482,29
%	17,12	30,80	36,63	19,80
Energetické zhodnotenie	45,24	0,00	0,02	21,72
%	0,00	0,00	0,00	0,04
Iné zhodnotenie	14 472,23	19 402,80	7 168,42	13 678,00
%	1,19	21,14	13,56	25,84
Skládkovanie	224 444,65	35 068,77	24 032,16	21 283,47
%	18,38	38,20	45,45	40,20
Spaľovanie bez energetického využitia	129,52	34,86	49,32	57,40
%	0,01	0,04	0,09	0,11
Iné zneškodnenie	603 502,05	3 248,52	592,13	873,10
%	49,43	3,54	1,12	1,65
Iné nakladanie	209 084,64	5 766,351	1 669,03	6 543,30
%	17,12	6,28	3,16	12,36
Spolu	1 220 938,38	91 796,21	52 880,67	52 939,28
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania so stavebnými odpadmi v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č 21.

Prevažná časť infraštruktúry na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolícií v Nitrianskom kraji je tvorená mobilnými zariadeniami na ich recykláciu drvením.

Stavebné odpady a cieľ recyklácie

Podľa článku 11 ods. 2 písm. b) rámcovej smernice o odpade s cieľom splniť ciele smernice a priblížiť sa k európskej recyklačnej spoločnosti s vysokou úrovňou účinnosti zdrojov musia členské štáty prijať príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia, že do roku 2020 sa zvýši príprava na opätovné použitie, recykláciu a ostatnú konverziu materiálu vrátane zasypávacích prác použitím odpadu z bezpečných konštrukcií a sutí z demolícií ako náhrady za iné materiály, bez využívania prirodzene sa vyskytujúceho materiálu definovaného v kategórii 17 05 04 v Katalógu odpadov, najmenej na 70 % podľa hmotnosti. V zmysle metodiky EUROSTAT-u je potrebné do výpočtu cieľa recyklácie pre stavebné odpady a odpady z demolícií započítať celý objem vzniknutých odpadov v skupine 17 Stavebné odpady a odpady z demolícií okrem nebezpečných druhov stavebných odpadov, druhu odpadu 17 05 04 a 17 05 06. Je potrebné upozorniť, že v právnej úprave odpadového hospodárstva SR platnej do konca roku 2015 nie je zavedený pojem „zasypávacie práce“ (angl. „backfilling“). Jedná sa o činnosť využívania odpadov na povrchovú úpravu terénu, ktorej podmienky a požiadavky na vykonávanie sú upravené v nových vykonávacích právnych predpisoch k zákonu č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „nový zákon o odpadoch“).

Za obdobie rokov 2011-2014 dosiahla úroveň recyklácie stavebných odpadov a odpadov z demolácií takmer 31 %. Najvyššia úroveň recyklácie bola dosiahnutá v roku 2013, a to 44 %.

Tab. 2-30 – Miera recyklácie stavebných odpadov

Typ nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	38 539,59	17 888,35	19 203,09	8 308,19
Energetické zhodnotenie	45,24	0,00	0,02	21,72
Iné zhodnotenie	19 971,21	14 000,84	7 121,14	13 499,90
Skládkovanie	48 599,29	13 648,09	15 711,01	15 398,08
Spaľovanie bez energetického využitia	4,58	0,96	8,56	12,44
Iné zneškodnenie	9 576,66	2 793,53	462,45	489,00
Iné nakladanie	37 125,13	5 094,05	1 201,43	5 417,04
Spolu	147 861,69	53 425,82	43 707,70	43 146,36
% recyklácie	26,06	33,48	43,94	19,26

Zdroj: MŽP SR, RISO

2.1.11 Odpadové pneumatiky

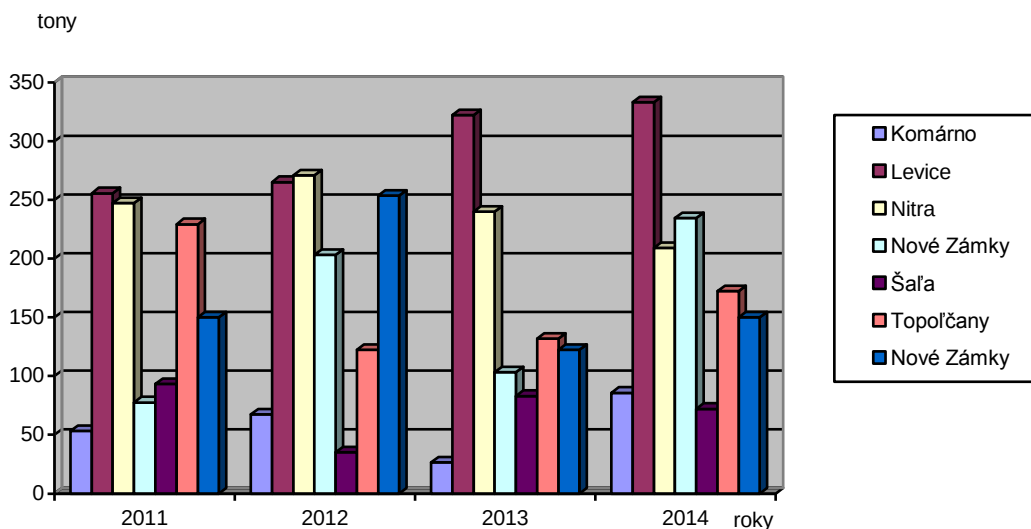
V Nitrianskom kraji vzniká priemerne 1152 ton odpadových pneumatík ročne. V tomto množstve sú zahrnuté nielen „priemyselné pneumatiky“ ale aj pneumatiky z komunálnych odpadov, keďže od roku 2013 sa vykonáva zisťovanie vzniku odpadových pneumatík v komunálnom odpade. Vývoj vzniku odpadových pneumatík je znázornený v tabuľke 2-31.

Tab. 2-31 – Vznik odpadových pneumatík v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	53,22	67,46	26,49	85,71
Levice	255,62	265,11	322,27	332,95
Nitra	247,20	270,82	239,81	209,16
Nové Zámky	77,55	203,17	103,22	234,37
Šaľa	93,20	35,15	83,09	72,11
Topoľčany	229,26	122,48	131,72	172,28
Zlaté Moravce	150,00	253,45	122,38	150,07
Nitriansky kraj	1 106,05	1 217,64	1 028,98	1 256,65

Zdroj: MŽP SR, RISO

Z okresov najviac odpadových pneumatík vzniká v okrese Levice a Nitra, najmenej v okrese Komárno, ako je to vidno aj na grafe č.22.

Graf č. 22 - Vznik odpadových pneumatík v okresoch Nitrianskeho kraja

Nakladanie s odpadovými pneumatikami spočíva najmä v ich zhodnocovaní, či už materiálovo alebo zhodnocovanie inými činnosťami (R12 a R13). Materiálové zhodnotenie odpadových pneumatík dosiahlo v roku 2014 úroveň 55 % a iné zhodnotenie bolo na úrovni 25%.

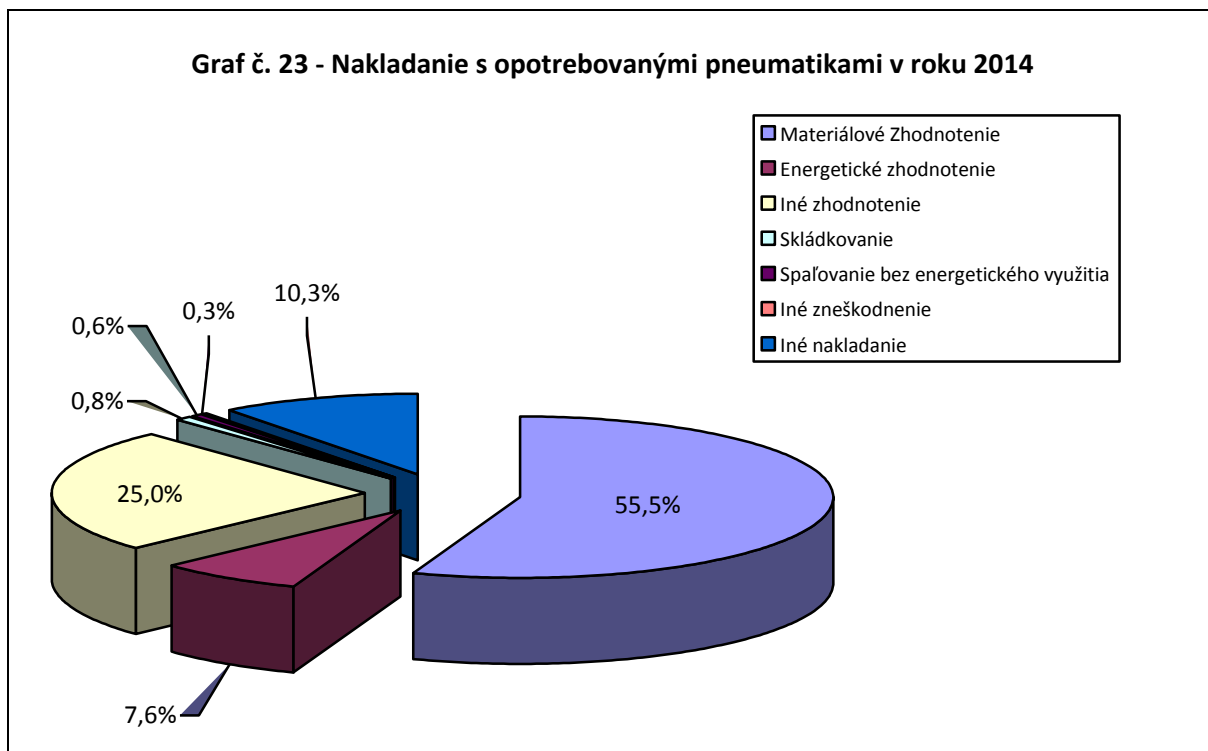
Zneškodňovanie odpadových pneumatík skládkovaním je minimálne, nakoľko skládkovanie odpadových pneumatík a drvených odpadových pneumatík je v zmysle zákona o odpadoch zakázané. Tento zákaz sa nevzťahuje na odpadové pneumatiky, ktoré možno použiť ako konštrukčný materiál pri budovaní skládky, pneumatiky z byciklov a pneumatiky s väčším priemerom ako 1400mm.

Tab. 2-32 – Nakladanie s opotrebovanými pneumatikami v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	539,06	821,09	288,58	697,22
%	48,74	67,43	28,05	55,48
Energetické zhodnotenie	26,58	60,95	90,12	95,34
%	2,40	5,01	8,76	7,59
Iné zhodnotenie	504,97	262,91	537,99	314,18
%	45,66	21,59	52,28	25,00
Skládkovanie	0,00	25,34	34,35	10,01
%	0,00	2,08	3,34	0,80
Spaľovanie bez energetického využitia	0,00	20,88	3,94	7,41
%	0,00	1,71	0,38	0,59
Iné zneškodnenie	22,78	0,00	21,44	3,56
%	2,06	0,00	2,08	0,28
Iné nakladanie	12,67	26,46	52,55	128,93
%	1,15	2,17	5,11	10,26
Spolu	1 106,05	1 217,64	1 028,98	1 256,65
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s opotrebovanými pneumatikami v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 23.

Zhodnocovanie odpadových pneumatík sa uskutočňuje najmä v zariadeniach mimo Nitrianskeho kraja.

Zhodnocovaním odpadových pneumatík sa v Nitrianskom kraji zaoberá iba firma PNEU COMP s.r.o., Nové Zámky s kapacitou 1500 t opotrebovaných pneumatík za rok.

2.1.12 Staré vozidlá

Vozidlom podľa zákona o odpadoch je vozidlo kategórie M1 a N1, ako aj trojkolesové motorové vozidlo okrem trojkolesových motoriek. Starým vozidlom je vozidlo, ktoré sa stalo odpadom.

V Nitrianskom kraji bolo v rokoch 2011 – 2014 spracovaných v priemere 2771 vozidiel ročne. Celkovo bolo v tomto období odovzdaných na spracovanie 11 084 starých vozidiel.

Údaje o počte starých vozidiel prevzatých na spracovanie sú získané z informačného systému, ktorý prevádzkuje Združenie automobilového priemyslu – systém eZAP-portal importérov vozidiel a spracovateľov starých vozidiel.

Tab. 2-33 - Počet starých vozidiel spracovaných v zariadeniach v Nitrianskom kraji

Okres	2011	2012	2013	2014
Levice	433	432	426	290
Nové Zámky	1 708	2 090	2 990	2 715
Spolu	2 141	2 522	3 416	3 005

Zdroj: MŽP SR

V súčasnosti pôsobí v Slovenskej republike 46 autorizovaných zariadení na spracovanie starých vozidiel. V Nitrianskom kraji sú to dve zariadenia na spracovanie starých vozidiel, ktorým MŽP SR udelilo autorizáciu. Jedná sa o zariadenia prevádzkované spoločnosťou ZELKOV, s.r.o., Nové Zámky a EAST-WEST SK, s.r.o., Pukanec, prevádzka Bátovce. V roku 2015 bolo uvedené do prevádzky ďalšie zariadenie na spracovanie starých vozidiel, ktoré prevádzkuje spoločnosť Daniel Laluch-AUTOLALUCH, Horná Kráľová.

Autorizované spracovateľské zariadenia sú pri svojej činnosti povinné zabezpečiť dodržiavanie ustanovených termínov a limitov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 153/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú záväzné limity a termíny pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a ich recyklácie.

2.1.13 Batérie a akumulátory

Batéria alebo akumulátor je zdroj elektrickej energie vyrobenej priamou premenou chemickej energie, pozostávajúci z jedného alebo viacerých primárnych nedobíjateľných článkov alebo z jedného alebo viacerých sekundárnych dobíjateľných článkov. Batérie a akumulátory sa členia na prenosné, automobilové a priemyselné.

Použitá batéria alebo akumulátor je batéria alebo akumulátor, ktoré sú odpadom. Údaje o vzniku a nakladaní s použitými batériami a akumulátormi obsahujú údaje o všetkých batériách a akumulátoroch vrátane komunálnych.

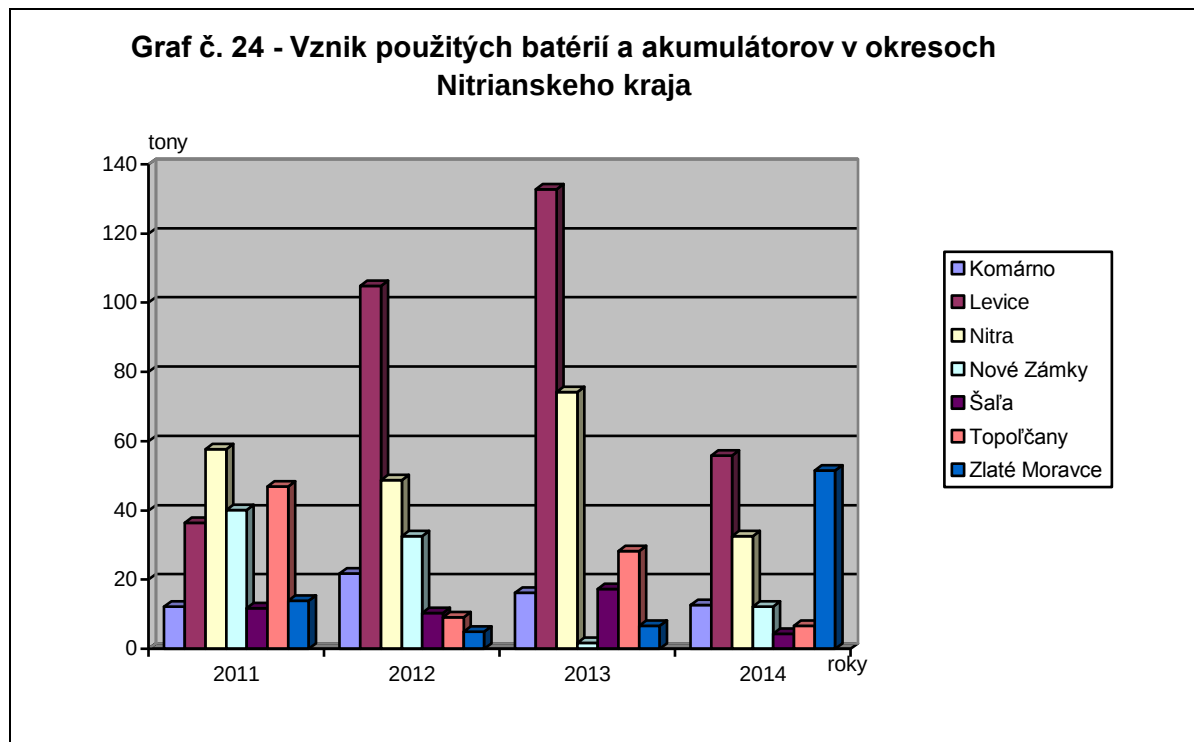
Tab. 2-34 – Vznik použitých batérií a akumulátorov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	12,25	21,71	16,23	12,58
Levice	36,43	104,88	132,71	55,87
Nitra	57,69	48,79	74,21	32,51
Nové Zámky	40,07	32,52	1,73	12,17
Šaľa	11,73	10,31	17,25	4,25
Topoľčany	46,94	9,10	28,24	6,59
Zlaté Moravce	13,88	4,90	6,58	51,48
Nitriansky kraj	218,99	232,21	276,95	175,45

Zdroj: MŽP SR, RISO

V období rokov 2011 – 2014 vzniklo v Nitrianskom kraji ročne v priemere 226 ton použitých batérií a akumulátorov. Najviac ich vzniklo v roku 2013 a to 277 ton, najmenej v roku 2014 a to 175 ton.

Porovnanie vzniku použitých batérií a akumulátorov v rokoch 2011 – 2014 v okresoch Nitrianskeho kraja je znázornený grafom č. 24.

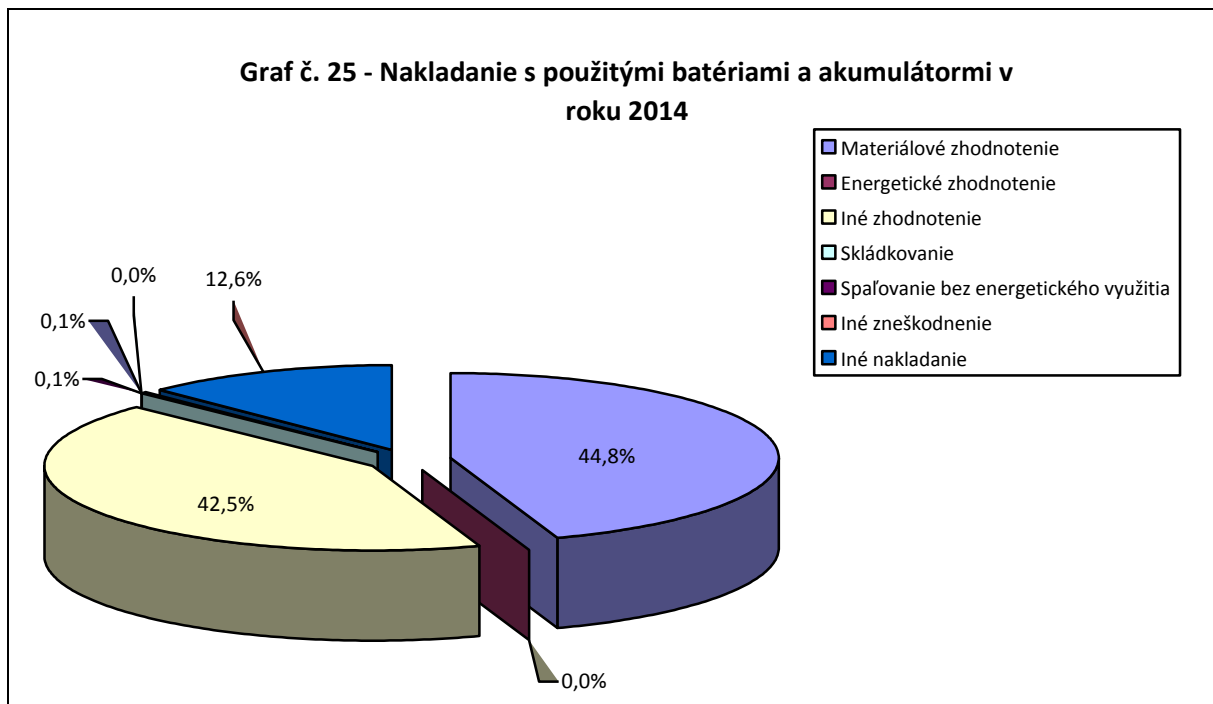
Použitie batérie a akumulátory sú v prevažnej väčšine zhodnocované, ako to vidno z tabuľky 2-35. Úroveň celkového zhodnocovania sa pohybuje v priemere na úrovni 95 %. Materiálové zhodnocovanie dosahovalo v rokoch 2011 – 2013 v priemere 77 %, v roku 2014 to bolo len 45 %. V tomto roku je však vykázaný vysoký podiel iného zhodnotenia (činnosti R12 a R13) a to 42 %.

Tab. 2-35 – Nakladanie s použitými batériami a akumulátormi Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	162,92	184,83	215,29	78,65
%	74,40	79,60	77,74	44,83
Energetické zhodnotenie	0,00	0,00	0,18	0,00
%	0,00	0,00	0,06	0,00
Iné zhodnotenie	48,57	40,04	55,83	74,53
%	22,18	17,24	20,16	42,48
Skládkovanie	4,71	2,84	0,00	0,12
%	2,15	1,22	0,00	0,07
Spaľovanie bez energetického využitia	0,00	0,00	0,01	0,01
%	0,00	0,00	0,00	0,01
Iné zneškodnenie	0,31	0,26	2,59	0,11
%	0,14	0,11	0,94	0,06
Iné nakladanie	2,47	4,25	3,05	22,04
%	1,13	1,83	1,10	12,56
Spolu	218,99	232,21	276,95	175,45
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s použitými batériami a akumulátormi v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 25.

Významným prínosom pre zhodnocovanie akumulátorov a batérií je systém zberu a dopravy spoločnosti AKU-TRANS, s.r.o. Nitra, ktorý celoplošne rieši celý systém nakladania s týmito odpadmi v SR. Použité batérie a akumulátory sú spracovávané mimo Nitrianskeho kraja a to v spoločnosti MachTrade Sered'.

Autorizáciu na spracovanie a recykláciu nikel-kadmiových batérií má v Nitrianskom kraji spoločnosť Waste Recycling a.s., Zlaté Moravce

2.1.14 Oleje

V právnom poriadku SR nakladanie s odpadovými olejmi upravoval § 42 zákona o odpadoch. Za odpadové oleje sa na účely tohto zákona považujú všetky minerálne mazacie oleje alebo priemyselné oleje, ktoré sa stali nepoužiteľnými na účel, na ktorý boli pôvodne určené, a to najmä použité mazacie oleje spaľovacích motorov, prevodové oleje, minerálne mazacie oleje, oleje pre turbíny a hydraulické oleje.

Zákon o odpadoch zakazoval vypúšťanie odpadových olejov do povrchových vôd, podzemných vôd a do kanalizácie a uloženie alebo vypúšťanie odpadových olejov a akékoľvek vypúšťanie zvyškov po spracovaní odpadových olejov do pôdy.

Na druhej strane zákon o odpadoch ustanovoval prednostné zhodnocovanie odpadových olejov regeneráciou, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú. Druhým krokom v hierarchii nakladania s odpadovými olejmi bolo energetické zhodnocovanie a ak toto nebolo možné nasledovalo zneškodňovanie odpadových olejov.

Vznik odpadových olejov v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 až 2014 je uvedený v tabuľke č. 2-36. a obsahuje údaje o všetkých odpadových olejoch vrátane komunálnych okrem jedlých olejov a tukov (odpad kat. č. 200125)

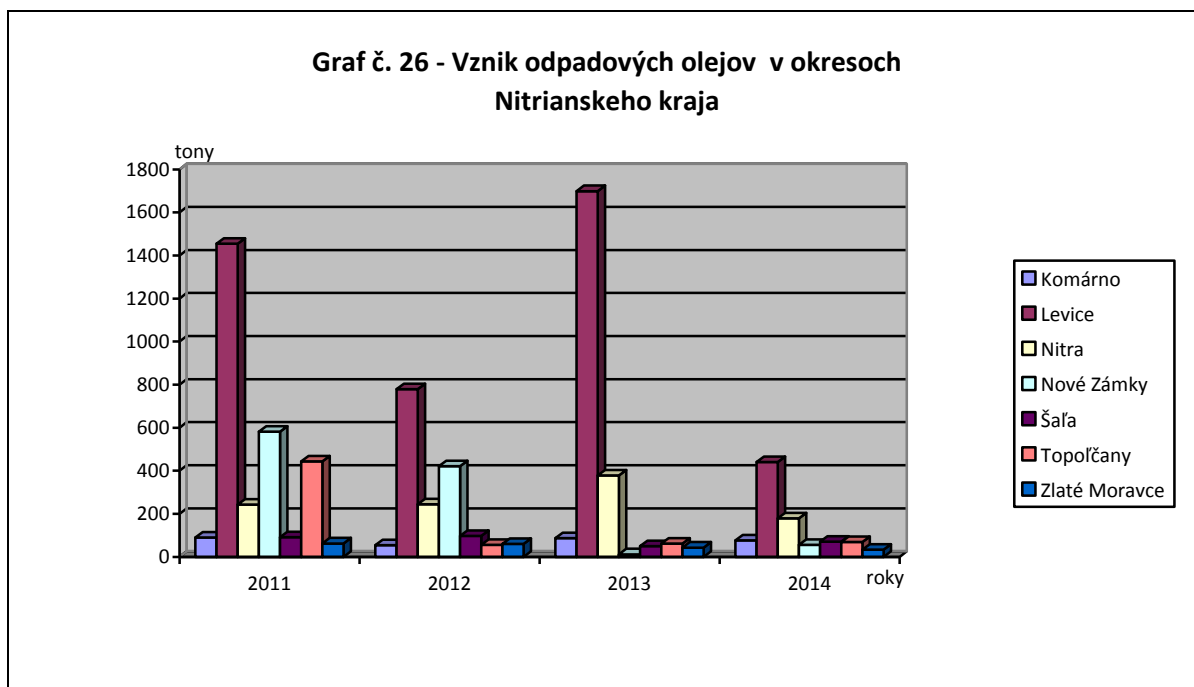
Vznik odpadových olejov sa v priemere pohybuje na úrovni 1982 ton. Najviac odpadových olejov vzniklo v roku 2011 a to takmer 3 tisíc ton, najmenej v roku 2014 a to necelých tisíc ton..

Tab. 2-36 – Vznik odpadových olejov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	89,15	53,53	86,21	77,11
Levice	1 454,42	779,49	1 699,08	440,68
Nitra	242,33	244,65	377,54	178,24
Nové Zámky	581,72	421,18	11,89	55,12
Šaľa	90,77	97,35	49,33	70,66
Topoľčany	442,82	55,88	60,98	69,23
Zlaté Moravce	62,27	60,24	43,04	33,45
Nitriansky kraj	2 963,50	1 712,32	2 328,08	924,49

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku odpadových olejov v rokoch 2011 – 2014 v okresoch Nitrianskeho kraja je znázornený grafom č. 26.

Materiálové zhodnocovanie odpadových olejov sa významnou mierou podieľa na nakladaní s týmito odpadmi. V roku 2013 dosiahla úroveň materiálového zhodnotenia takmer 60%. V roku 2013 je vykázaná aj najvyššia úroveň energetického zhodnotenia odpadových olejov a to takmer 25%.

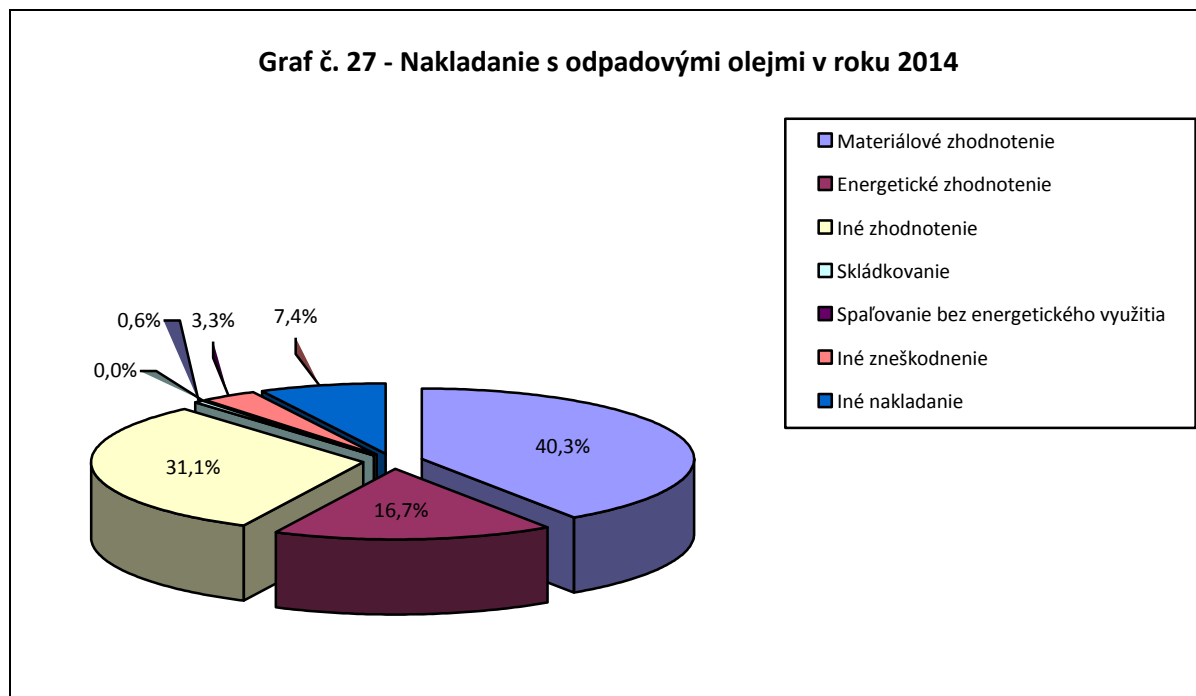
Významné množstvo odpadových olejov je zhodnocované inými činnosťami (R12 a R13), ktoré v roku 2014 dosiahlo úroveň 31 %. V rokoch 2011 a 2012 sa na nakladaní s odpadovými olejmi podieľalo iné zneškodnenie a to takmer 30%-ami.

Tab. 2-37 – Nakladanie s odpadovými olejmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	828,80	711,19	1 375,44	372,81
%	27,97	41,53	59,08	40,33
Energetické zhodnotenie	238,46	188,51	573,81	153,90
%	8,05	11,01	24,65	16,65
Iné zhodnotenie	489,01	262,20	343,08	287,54
%	16,50	15,31	14,74	31,10
Skládkovanie	13,30	23,78	0,52	5,04
%	0,45	1,39	0,02	0,55
Spaľovanie bez energetického využitia	24,36	4,51	0,94	0,05
%	0,82	0,26	0,04	0,01
Iné zneškodnenie	806,50	499,71	20,84	30,73
%	27,21	29,18	0,90	3,32
Iné nakladanie	563,06	22,42	13,45	68,07
%	19,00	1,31	0,58	7,36
Spolu	2 963,50	1 712,32	2 328,08	924,49
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadovými olejmi v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 27.

V Nitrianskom kraji nemá žiadny subjekt udelenú autorizáciu na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadových olejov v zmysle § 13 ods. 3 zákona o odpadoch.

V roku 2015 bolo do prevádzky uvedené mobilné zariadenie na zhodnocovanie odpadových olejov činnosťou R9 – prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie, ktorej prevádzkovateľom je spoločnosť Venom-CC s.r.o., Topoľčany.

2.1.15 Elektrozariadenia a elektroodpad

Nakladanie s odpadmi z elektrických a elektronických zariadení bolo do konca roku 2015 upravené zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláškou MŽP SR č. 315/2010 Z.z. o nakladaní s elektrozariadeniami a elektroodpadom a nariadením vlády SR č.388/2005, ktorým sa ustanovujú limity pre zhodnotenie elektroodpadu a pre opätovné použitie a recykláciu komponentov, materiálov a látok. Uvedenými predpismi bola do slovenskej legislatívy transponovaná smernica EP a Rady 2002/96/ES z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ).

Tento právny rámec ponecháva celú zodpovednosť za systém zberu a spracovania elektroodpadov na výrobcov (dovozcov) elektrozariadení, ktorí si túto povinnosť plnia individuálne alebo prostredníctvom kolektívnych organizácií.

Od 1.1.2016 je nakladanie s elektroodpadmi upravené zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V súčasnosti je v Slovenskej republike registrovaných 18 kolektívnych organizácií, ktoré pre výrobcov a dovozcov zabezpečujú plnenie limitov pre elektroodpady. Ide o nasledovné kolektívne organizácie:

1. ASEKOL SK s.r.o., Bratislava
2. ECO SYSTEM s.r.o., Bratislava
3. E-cycling s.r.o., Banská Bystrica
4. EKOLAMP Slovakia – Združenie výrobcov a distribútorov svetelnej technik, Nové Zámky
5. ELEKOS, Nitra
6. ELKOMIN – EEE Producer´s Association, Bratislava
7. ENVIDOM – Združenie výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu, Bratislava
8. EnviLine, s.r.o., Senec
9. ENVI-REK, a.s., Bratislava
10. ESP Enviro Service s.r.o., Košice
11. ETALUX – Združenie výrobcov a dodávateľov svetelnej techniky, Nové Zámky
12. GREEN COMPANY s.r.o., Bratislava
13. LIMIT RECYCLING SLOVAKIA a.s., Bratislava
14. NATUR – PACK a.s., Bratislava
15. NOWAS s.r.o., Bratislava
16. SEWA a.s., Bratislava
17. SLOVMAS a.s., Bratislava
18. ZEO Slovakia s.r.o., Košice

Spracovanie elektroodpadov môžu vykonávať iba autorizované zariadenia, ktorým bola MŽP SR udelená autorizácia. V SR má na činnosť spracovania odpadu z elektrických a elektronických zariadení udelenú autorizáciu 29 zariadení.

V Nitrianskom kraji sú to 4 zariadenia prevádzkované spoločnosťami:

- ARGUSS s.r.o., Bratislava, prevádzka LOK
- OFIR – Julio Tabi s.r.o., Lehota
- ElektroWaste s.r.o., Lužianky - dve prevádzky v Lužiankach a vo Veľkom Záluží

Výrobcovia elektrozariadení majú povinnosť plniť limity zberu, zhodnocovania resp. recyklácie a opätovného použitia elektroodpadov pre 10 kategórií:

1. Veľké domáce spotrebiče
2. Malé domáce spotrebiče
3. Informačné technológie a telekomunikačné zariadenia
4. Spotrebná elektronika
5. Osvetľovacie zariadenia
 - 5a – svetelné zdroje s výnimkou plynových výbojok
 - 5b – plynové výbojky
6. Elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)
7. Hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely
8. Zdravotnícke prístroje (s výnimkou všetkých implantovaných a infikovaných výrobkov)
9. Prístroje na monitorovanie a kontrolu
10. Predajné automaty

Z pohľadu plnenia cieľov stanovených smernicou EP a Rady 2002/96/ES sa sleduje a vyhodnocuje plnenie cieľa zberu elektroodpadov z domácností na úrovni 4 kg/občana a plnenie miery zhodnotenia a miery recyklácie pre jednotlivé kategórie.

Elektroodpad z domácností sú elektrozariadenia zaradené v kategóriách 1-7.

V tabuľke 2-38 sú uvedené údaje o vzniku všetkých elektroodpadov vrátane elektroodpadov z domácností.

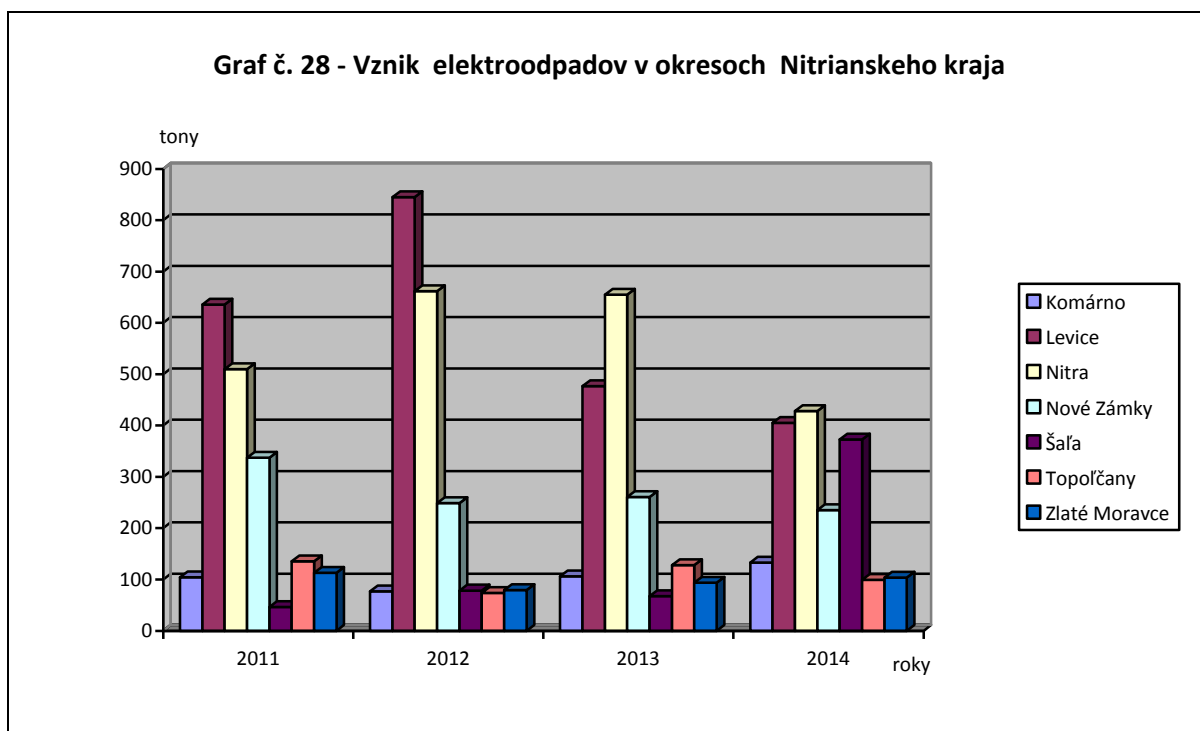
V období rokov 2011-2014 vzniklo v Nitrianskom kraji spolu 7511 ton elektroodpadov. Najviac ich vzniklo v roku 2012 a to 2064 ton. Z okresov najviac elektroodpadov vzniklo v okrese Levice, Nitra a Nové Zámky.

Tab. 2-38 – Vznik elektroodpadov v okresoch Nitrianskeho kraja v rokoch 2011 – 2014 (t/rok)

Okres	2011	2012	2013	2014
Komárno	104,54	76,61	105,89	132,79
Levice	635,74	844,89	476,80	405,27
Nitra	509,85	661,81	654,86	428,44
Nové Zámky	337,17	248,66	260,49	235,28
Šaľa	46,26	78,49	67,35	372,78
Topoľčany	135,76	73,67	128,17	99,44
Zlaté Moravce	113,31	79,52	93,47	103,73
Nitriansky kraj	1 882,63	2 063,65	1 787,02	1 777,73

Zdroj: MŽP SR, RISO

Porovnanie vzniku elektroodpadov v rokoch 2011 – 2014 v okresoch Nitrianskeho kraja je znázornený grafom č. 28.

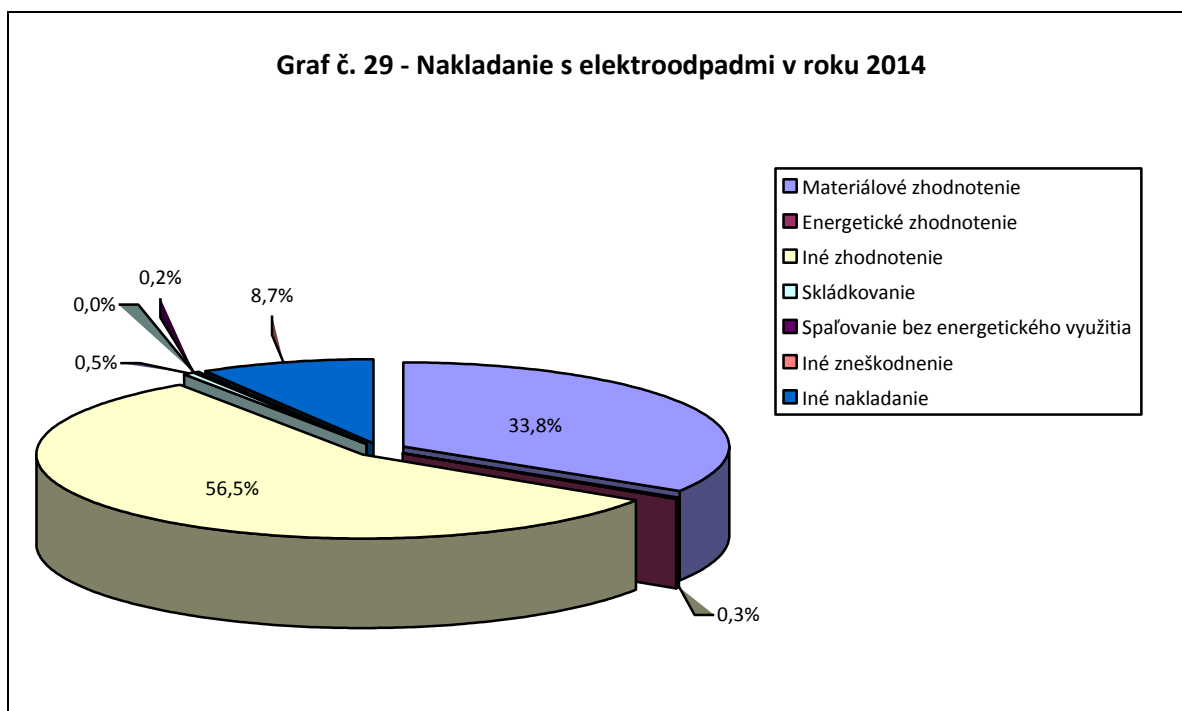
Väčšina elektroodpadov bola zhodnotená či už materiálovo alebo inými činnosťami. Najvyššia úroveň materiálového zhodnotenia bola dosiahnutá v roku 2012 a to 80%. Najvyššia úroveň iného zhodnotenia je vykázaná za rok 2014 a to 56 %.

Tab. 2-39 – Nakladanie s elektroodpadmi v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014

Spôsob nakladania	2011	2012	2013	2014
Materiálové zhodnotenie	1 212,71	1 657,42	958,55	601,33
%	64,42	80,31	53,64	33,83
Energetické zhodnotenie	0,03	0,00	0,2	6,07
%	0,00	0,00	0,01	0,34
Iné zhodnotenie	558,94	325,26	628,89	1 003,86
%	29,64	15,76	35,19	56,47
Skládkovanie	53,55	40,97	161,29	8,83
%	2,84	1,99	9,03	0,50
Spaľovanie bez energetického využitia	2,69	0,00	0,00	0,00
%	0,01	0,00	0,00	0,00
Iné zneškodnenie	42,23	35,42	10,20	3,02
%	2,24	1,72	0,57	0,17
Iné nakladanie	12,47	4,59	27,90	154,61
%	0,66	0,22	1,56	8,70
Spolu	1 882,63	2 063,65	1 787,02	1 777,73
%	100	100	100	100

Zdroj: MŽP SR, RISO

Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s elektroodpadmi v Nitrianskom kraji v roku 2014 je zobrazený na grafe č. 29.

2.1.16 – Odpady s obsahom polychlórovaných bifenylov (PCB)

Inventarizáciu zariadení obsahujúcich polychlórované bifenyly (PCB) vykonávala podľa zákona o odpadoch Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva do 31.12.2013. Inventarizácia je výsledkom hlásení držiteľov zariadení obsahujúcich PCB. Od začiatku inventarizácie v roku 2001 do konca roka 2013 sa do zoznamu zaregistrovalo 306 držiteľov a celkový počet nahlásených zariadení s obsahom PCB bol 49 420 kusov. Ku koncu roka 2013 bolo v informačnom systéme zariadení obsahujúcich PCB evidovaných ešte 4 833 kusov zariadení, ktorých držiteľia si v zmysle vyššie uvedeného zákona nesplnili povinnosť držiteľa zariadení obsahujúcich PCB, dekontaminovať alebo zneškodniť tieto zariadenia najneskôr do 31. decembra 2010.

Tab. 2-40 - Výsledky inventarizácie kontaminovaných zariadení v informačnom systéme IS – KZ od začiatku inventarizácie ku koncu jednotlivých rokov

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
celkový počet nahlásených zariadení (ks)	48 758	49 149	49 174	49 197	49 420
zariadenia v prevádzke (ks)	16 993	8 344	6 049	5 522	4 833
zariadenia zneškodnené (ks)	31 765	40 805	43 125	43 675	44 587

Z výsledkov inventarizácie ku dňu 31.12.2013 je zrejmé, že v informačnom systéme zariadení obsahujúcich PCB je evidovaných ešte 10 % z celkového množstva nahlásených zariadení obsahujúcich PCB. Mnohé z nich síce obsahujú PCB v objeme menšom ako 5 dm³, ale podľa smernice Rady 96/59/ES o zneškodňovaní PCB a polychlórovaných terfenylov (PCT), v prípade silových kondenzátorov sa hranica objemu 5 dm³ rozumie ako súčet oddelených objemov kombinovaného prístroja. Držiteľia týchto zariadení konajú v rozpore s národnou aj európskou legislatívou.

V Nitrianskom kraji sa z celkového počtu zariadení obsahujúcich PCB nachádza 180 ks týchto zariadení.

Odpady obsahujúce PCB, ktoré vznikli v Nitrianskom kraji sú zaradené pod katalógovými číslami

- 130101 – hydraulické oleje obsahujúce PCB
- 160209 – transformátory a kondenzátory obsahujúce PCB
- 160210 – vyradené zariadenia obsahujúce alebo znečistené PCB, iné ako uvedené v 160209.

Množstvo vzniknutých odpadov s obsahom PCB je uvedené v tabuľke 2-41.

Tab. 2-41 – Vznik odpadov s obsahom PCB v Nitrianskom kraji (t/rok)

Kód odpadu	Názov odpadu	2011	2012	2013	2014
130101	hydraulické oleje obsahujúce PCB	-	7,77	-	0,22
160206	transformátory a kondenzátory obsahujúce PCB	1,00	0,42	0,25	-
160210	vyradené zariadenia obsahujúce alebo znečistené PCB, iné ako uvedené v 160209	-	0,01	-	-
Spolu		1,00	8,20	0,25	0,22

2.1.17 Cezhraničný pohyb odpadov

V tejto kapitole sú prevzaté údaje z POH SR na roky 2016 - 2020 z dôvodu, že údaje o cezhraničnom pohybe odpadov sa spracovávajú len za územie celej SR a za územie kraja nie sú k dispozícii.

Cezhraničný pohyb odpadov – cezhraničná preprava odpadov, dovoz odpadov, vývoz odpadov a tranzit odpadov vychádza vzhľadom na jej medzinárodný charakter z jednotných pravidiel, ktoré napomáhajú zabezpečiť optimálny dohľad a kontrolu nad jednotlivými zásielkami so zameraním na ochranu životného prostredia a zdravie ľudí a živých organizmov. V rokoch 2010 až 2013 bol cezhraničný pohyb odpadov upravovaný národnou aj medzinárodnou legislatívou.

Právne predpisy Európskeho Spoločenstva

SR sa 01.05.2004 stala členom EÚ a týmto dňom pre ňu začali priamo platiť všetky nariadenia EÚ:

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (ďalej len „nariadenie č. 1013/2006“)
- Nariadenie komisie (ES) č. 1418/2007 o vývoze na zhodnotenie určitého odpadu uvedeného v prílohe III alebo IIIA k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 do určitých krajín, na ktoré sa nevzťahuje rozhodnutie OECD o riadení pohybov odpadov cez štátne hranice.

Bazilejský dohovor

Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní bol podpísaný 22. marca 1989 v Bazileji. Notifikácia sukcesie SR do dohovoru sa uskutočnila 28. mája 1993 s platnosťou od 1. januára 1993.

Kontaktnými miestami pre zabezpečenie povinností vyplývajúcich z členstva SR v Bazilejskom dohovore je MŽP SR, odbor odpadového hospodárstva, ktoré plní funkciu kompetentného úradu aj ohniskového bodu.

Bazilejský dohovor upravuje pravidlá prepravy nebezpečných odpadov s prihliadnutím na dosiahnutie minimalizácie pohybu odpadov v súlade so zásadou, že každý štát má na svojom území zabezpečiť zneškodňovanie v ňom produkovaných nebezpečných odpadov. Dovozy, vývoz a tranzit nebezpečných odpadov je možný len so súhlasom všetkých dotknutých krajín, pričom každý členský štát má právo úplne zakázať dovoz nebezpečných odpadov na svoje územie.

Zmluva o pristúpení

Podľa Zmluvy o pristúpení SR k EÚ ako aj v súlade s článkom 63 bodu 3 nariadenia č. 1013/2006 sa uvádza, že do 31.12.2011 bude každá preprava odpadu určeného na zhodnotenie uvedeného v prílohe III a IV na územie Slovenska, ako aj preprava odpadu určeného na zhodnotenie neuvedeného v týchto prílohách podliehať postupu predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu. Odchylné od čl. 12 tohto nariadenia príslušné orgány budú namietat voči preprave odpadu určeného na zhodnotenie uvedeného v prílohe III a IV a voči preprave odpadu určeného na zhodnotenie, neuvedeného v týchto prílohách určeného pre zariadenie, ktoré využíva dočasnú výnimku z určených ustanovení smernice Rady 94/67/ES a smernice 96/61/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/76/ES zo 4.12.2000 o spaľovaní odpadov a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/80/ES z 23.10.2001 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení, a to počas obdobia, keď sa na príslušné zariadenie miesta určenia vzťahuje táto dočasná výnimka.

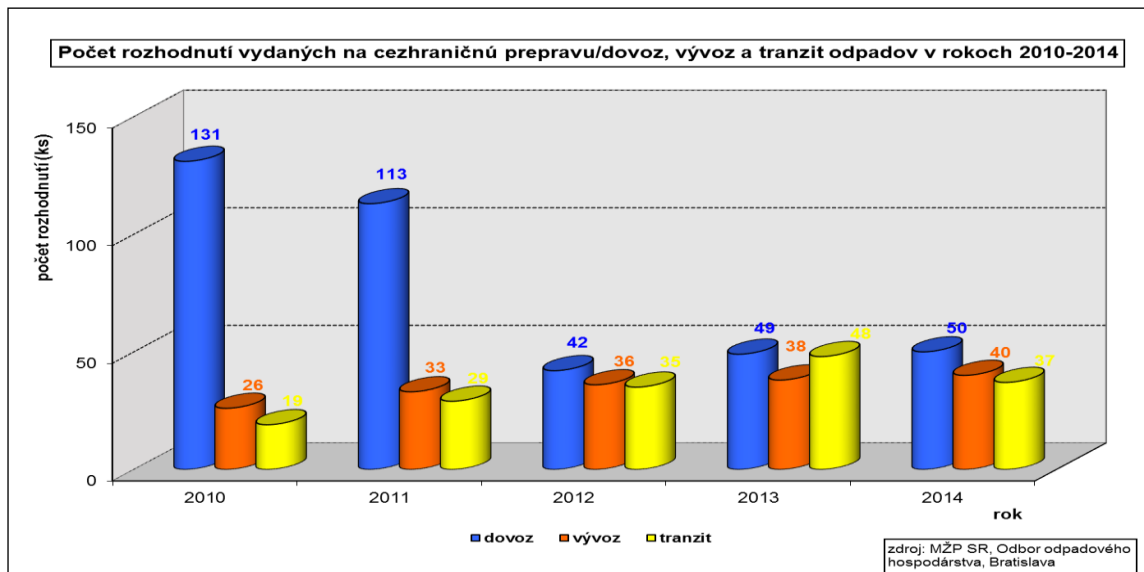
Národná legislatíva

Zákon o odpadoch ako aj nový zákon o odpadoch upravujú niektoré špecifiká, ktoré členským štátom vyplývajú z nariadenia č. 1013/2006 a ktoré je potrebné upraviť vnútroštátnym právnym predpisom. Zákon o odpadoch a nový zákon o odpadoch upravujú hlavne podrobnosti týkajúce sa určenia príslušného orgánu pre cezhraničný pohyb odpadov, určenia korešpondenta, obmedzenia a zákazy týkajúce sa cezhraničného pohybu odpadov ako aj podmienky a spôsob zloženia finančnej zábezpeky. Ďalej zákon o odpadoch a nový zákon o odpadoch z pohľadu cezhraničného pohybu odpadov upravujú kompetencie kontrolných orgánov, sankcie a požiadavky z praxe, týkajúce sa lepšieho výkonu cezhraničného pohybu odpadov.

V sledovanom období vydané rozhodnutia na cezhraničný pohyb odpadov záviseli od spracovateľských kapacít ako aj od platnosti prechodných opatrení, ktoré vyplývali z prístupových zmlúv jednotlivým členským štátom EÚ.

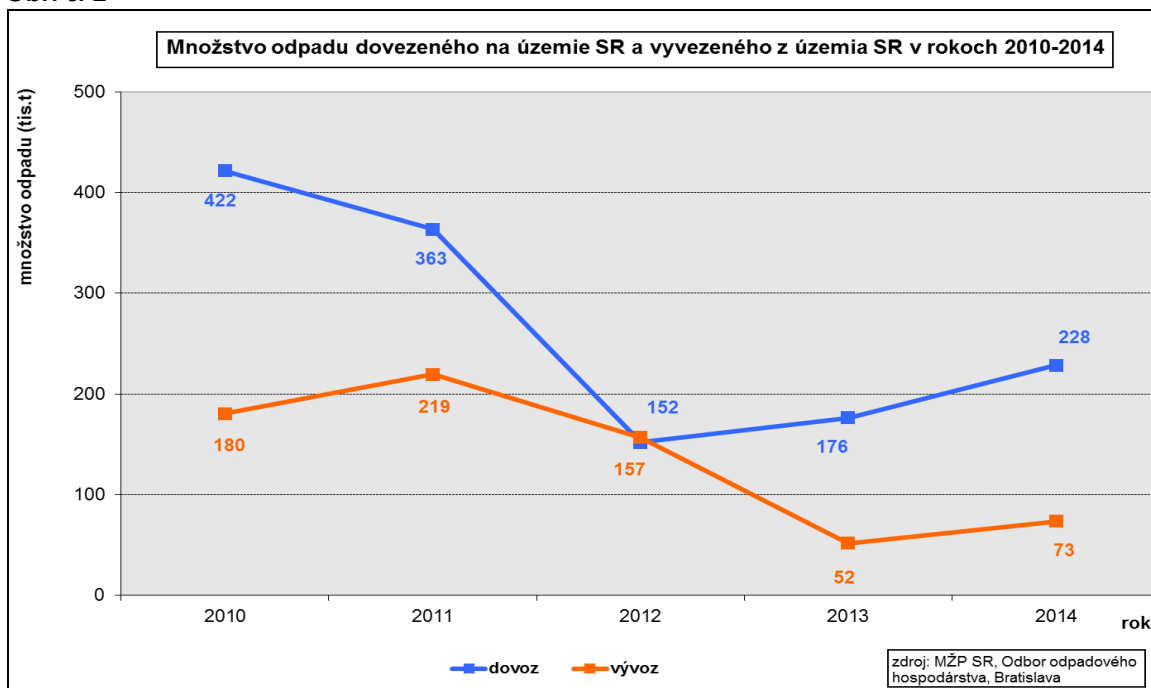
Počet vydaných rozhodnutí na cezhraničný pohyb odpadov v rokoch 2010 až 2013 znázorňuje obrázok č.1.

Obr. č.1

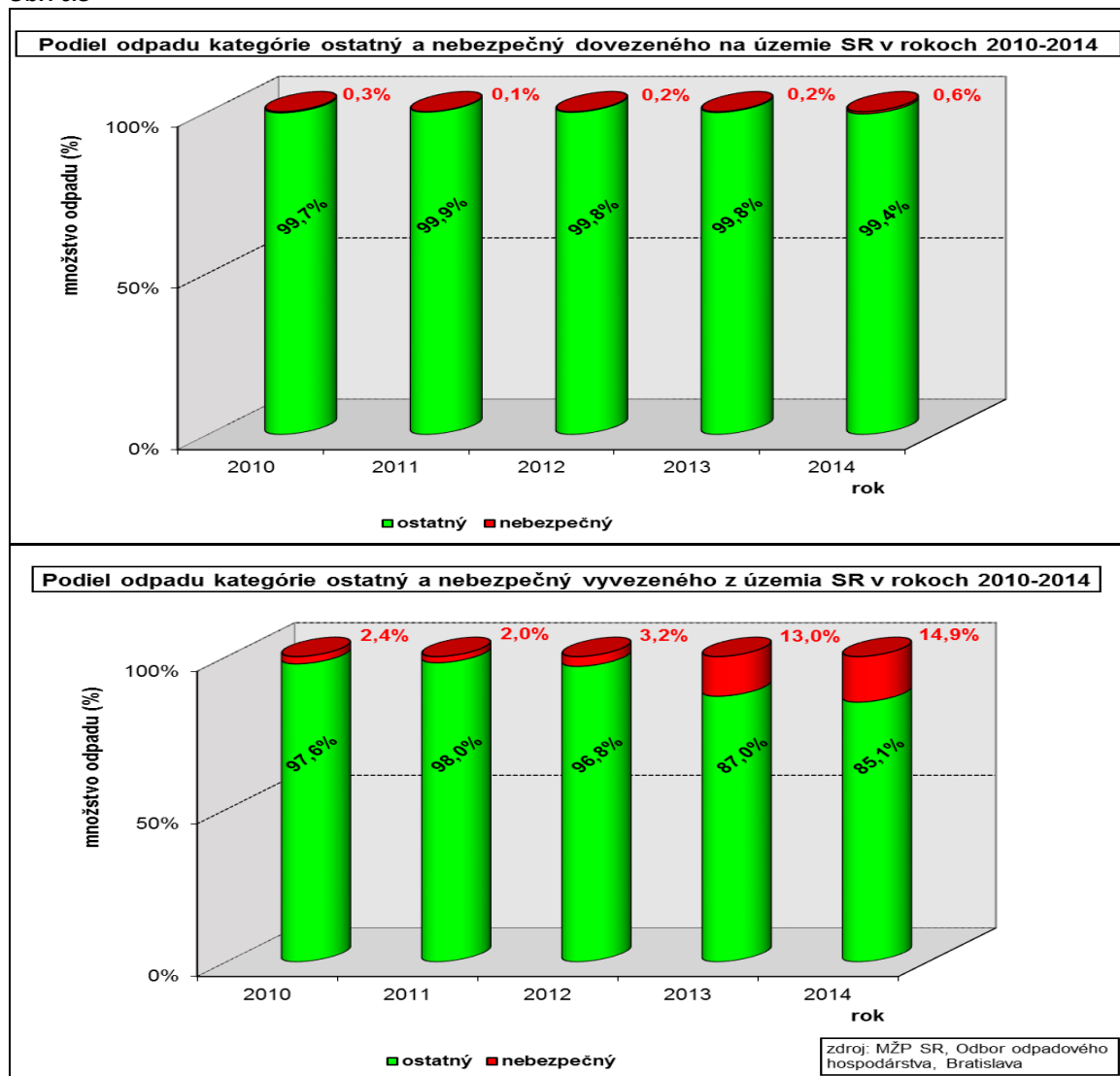
Prepravené množstvá odpadov, ktoré boli realizované na základe vydaných rozhodnutí na cezhraničný pohyb odpadov sú uvedené na obrázku č.2.

Obr. č. 2

Na územie SR a u územia SR sa prepravovali odpady kategórie ostatný a nebezpečný odpad. Podiel odpadu kategórie ostatný a nebezpečný dovezeného na územie SR v rokoch 2010 – 2014 a podiel odpadu kategórie ostatný a nebezpečný vyvezeného z územia SR v rokoch 2010 – 2014 je znázornený na obrázku č.3.

Obr. č.3

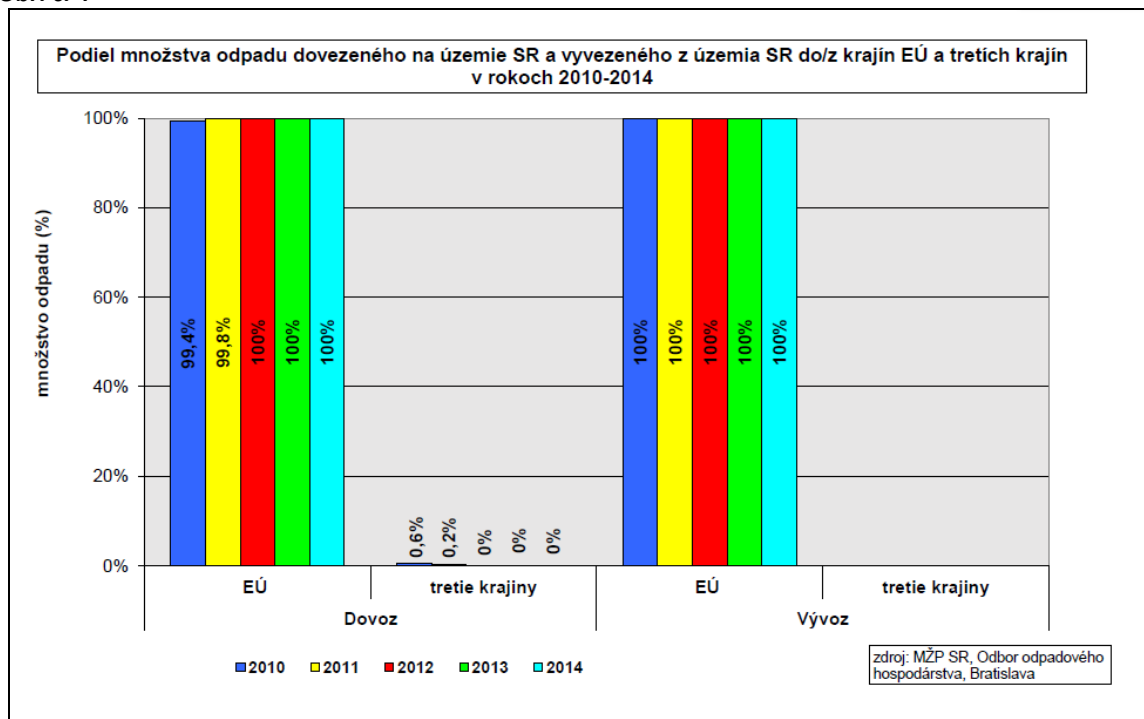
Dovezené množstvá odpadov na územie SR z členských štátov EÚ a z iných ako členských štátov EÚ a vyvezené množstvá odpadov zo SR do iných členských štátov EÚ a do iných ako členských štátov EÚ sú uvedené v tabuľke 2-35.

Tab. č. 2-35 – Dovozy a vývozy odpadov

Rok	Dovoz (t)		Vývoz (t)	
	Z EÚ	mimo EÚ	Z EÚ	mimo EÚ
2010	419 204	2 434	180 394	0
2011	362 804	632	219 315	0
2012	151 989	0	156 680	0
2013	176 395,050	0,000	51 733	0
2014				

Podiel dovezeného množstva odpadov na územie SR z členských štátov EÚ a z iných ako členských štátov EÚ a vyvezeného množstva odpadov zo SR do iných členských štátov EÚ a do iných ako členských štátov EÚ je znázornený na obrázku č.4.

Obr. č. 4

2.2 Zariadenia na spracovanie odpadov

Spracovanie odpadu je definované novým zákonom o odpadoch č. 79/2015 Z.z. ako činnosť zhodnocovania alebo zneškodňovania odpadu vrátane prípravy odpadu pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním.

Zhodnocovanie odpadov je v zmysle § 2 ods. 6 zákona o odpadoch definované ako činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov uvedených v prílohe č.2 tohto zákona.

Jedná sa o nasledovné činnosti:

- R1 Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom.
- R2 Spätné získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel.
- R3 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov)^(*).
- R4 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín.
- R5 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov^(**).
- R6 Regenerácia kyselín a zásad.
- R7 Spätné získavanie komponentov používaných pri odstraňovaní znečistenia.
- R8 Spätné získavanie komponentov z katalyzátorov.
- R9 Prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie.
- R10 Úprava pôdy na účel dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo na zlepšenie životného prostredia.
- R11 Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10.
- R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11^(***).
- R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia^(****) pred zberom na mieste vzniku).

(*) Patrí sem aj splyňovanie a pyrolýza využívajúce zložky ako chemické látky.

(**) Patrí sem aj čistenie pôdy, ktorého výsledkom je jej obnova, a recyklácia anorganických stavebných materiálov.

(***) Ak neexistuje iný vhodný R-kód, môžu sem patriť predbežné činnosti pred zhodnocovaním vrátane predbežnej úpravy, okrem iného napríklad rozoberanie, triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie, opätovné balenie, separovanie, miešanie a zmiešavanie pred podrobením sa ktorejkoľvek z činností R1 až R11.

(****) § 2 ods. 8.

Zneškodňovanie odpadov je také nakladanie s nimi, ktoré nespôsobuje poškodzovanie životného prostredia alebo ohrozovanie zdravia ľudí a ktoré je uvedené v prílohe č. 3 zákona o odpadoch.

Ide o nasledovné činnosti:

- D1 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov).
- D2 Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.).
- D3 Hĺbková injektáž (napr. injektáž čerpatelných odpadov do vrtov, solných baní alebo prirodzených úložísk atď.).
- D4 Ukladanie do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných alebo kalových odpadov do jám, rybníkov alebo lagún atď.).
- D5 Špeciálne vybudované skládky odpadov (napr. umiestnenie do samostatných buniek s povrchovou úpravou stien, ktoré sú zakryté a izolované jedna od druhej a od životného prostredia atď.).
- D6 Vypúšťanie a vhadzovanie do vodného recipienta okrem morí a oceánov.

- D7 Vypúšťanie a vhadzovanie do morí a oceánov vrátane uloženia na morské dno.
D8 Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12.
D9 Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia atď.).
D10 Spaľovanie na pevnine.
D11 Spaľovanie na mori.^(*)
D12 Trvalé uloženie (napr. umiestnenie kontajnerov v baniach atď.).
D13 Zmiešavanie alebo miešanie pred použitím niektorej z činností D1 až D12^(**).
D14 Uloženie do ďalších obalov pred použitím niektorej z činností D1 až D12.
D15 Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14 (okrem dočasného uloženia^(***) pred zberom na mieste vzniku).

(*) Táto činnosť je zakázaná právne záväznými aktmi Európskej únie a medzinárodnými dohovormi, napríklad Dohovor o ochrane morského dna v oblasti Baltského mora.

(**) Ak sa nehodí iný D-kód, môže to zahŕňať predbežné činnosti pred zneškodnením vrátane predbežnej úpravy, ako aj okrem iného napríklad triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie alebo separovanie pred akoukoľvek činnosťou označenou D1 až D12.

(***) § 2 ods. 8.

Zoznam zariadení na zhodnocovanie odpadov (okrem kompostárni odpadov) a zneškodňovanie odpadov (okrem skládok odpadov a spaľovní odpadov) v Nitrianskom kraji je uvedený v prílohe č. 1.

Rozmiestnenie zariadení podľa vykonávaných činností v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja je uvedený v tabuľke 2-36. Uvedená tabuľka nehovorí o počte zariadení, nakoľko niektoré zariadenia majú udelený súhlas na vykonávanie viacerých činností.

Tab. 2-36 - Rozmiestnenie zariadení podľa vykonávaných činností v jednotlivých okresoch Nitrianskeho kraja

Činnosť/ Okres	R2	R3	R4	R5	R9	R11	R12
Komárno		2					4
Levice		1				1	6
Nitra	1	14		1			18
Nové Zámky		2		1		1	7
Šaľa		1	1				3
Topoľčany		1			2		4
Zlaté Moravce		1		1		1	5
Kraj	1	22	1	3	2	3	47

Zoznam prevádzkovaných kompostární a bioplynových staníc (BPS), ktoré majú udelený súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch odpadov je uvedený v prílohe č. 2.

V Nitrianskom kraji je prevádzkovaných 15 kompostární a 7 bioplynových staníc. Ich rozloženie v jednotlivých okresoch je uvedené v tabuľke 2-37.

Tab. 2-37- Počet kompostární a bioplynových staníc v okresoch Nitrianskeho kraja

Okres	Komárno	Levice	Nitra	Nové Zámky	Šaľa	Topoľčany	Zlaté Moravce	Kraj
Kompostárne	2	3	3	0	2	3	2	15
BPS	0	0	4	2	0	1	0	7

Autorizáciu na spracovanie starých vozidiel majú udelené 3 spoločnosti a to

- EAST-WEST SK, s.r.o., Pukanec, okres Levice
- Zelkov, s.r.o., Nové Zámky, okres Nové Zámky
- Daniel Laluch – Autolaluch, Horná Kráľová, okres Šaľa

Spracovaniu elektroodpadov sa zaoberajú 4 spoločnosti, ktoré majú na túto činnosť udelenú autorizáciu. Ide o spoločnosť ARGUSS, s.r.o., Bratislava, ktorá má prevádzku v obci LOK v okrese Levice. Ďalšie tri spoločnosti majú prevádzky v okrese Nitra. Je to spoločnosť OFIR – JULIO TABI s.r.o., Lehota a spoločnosť ElektroWaste, s.r.o., Lužianky s prevádzkami v obci Lužianky a veľké Zálužie.

Ďalším typom zariadení na zhodnocovanie odpadov sú mobilné zariadenia, ktorých je v Nitrianskom kraji 24. Ich umiestnenie v okresoch Nitrianskeho kraja je uvedené v tabuľke 2-38. Z uvedeného počtu mobilných zariadení ich 17 zhodnocuje stavebné odpady, 5 zariadení zhodnocuje biologicky rozložiteľný odpad, 2 zariadenia sú určené na zhodnocovanie obalových materiálov a 1 zariadenie zhodnocuje odpadové oleje.

Tab. 2-38 - Počet mobilných zariadení v okresoch Nitrianskeho kraja

Okres	Komárno	Levice	Nitra	Nové Zámky	Šaľa	Topoľčany	Zlaté Moravce	Kraj
Mobilné zariadenia	3	3	9	3	2	2	2	24

Okrem zariadení na zhodnocovanie odpadov sa v Nitrianskom kraji nachádzajú aj 4 zariadenia na zneškodňovanie odpadov. Dve z týchto zariadení zneškodňujú nebezpečné odpady biodegradáciou (činnosť D8), jedno zariadenie zneškodňuje odpady zo zdravotníckej a veterinárnej starostlivosti (činnosť D9) a jedno zariadenie je určené na zneškodňovanie odpadov činnosťou D2 (úprava pôdnymi procesmi).

2.3 Sklárky odpadov

Skládka odpadov je zákonom o odpadoch definovaná ako miesto so zariadením na zneškodňovanie odpadov, kde sa odpady trvalo ukladajú na povrchu zeme alebo do zeme. Za skládku odpadov sa považuje aj miesto, na ktorom pôvodca odpadu vykonáva zneškodňovanie svojich odpadov v mieste výroby (interná skládka), ako aj miesto, ktoré sa trvalo, teda dlhšie ako jeden rok, používa na dočasné uloženie odpadov. Za skládku odpadov sa nepovažuje zariadenie, kde sa ukladajú odpady na účel ich prípravy pred ich ďalšou prepravou na miesto, kde sa budú upravovať, zhodnocovať alebo zneškodňovať, ak čas ich uloženia pred ich zhodnotením alebo upravením nepresahuje spravidla tri roky, alebo pred ich zneškodnením nepresahuje jeden rok.

Sklárky odpadov sa členia na tri triedy:

- sklárky odpadov na inertný odpad

- skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný
- skládky odpadov na nebezpečný odpad

V Nitrianskom kraji je v súčasnosti prevádzkovaných 20 skládok odpadov, z toho 2 na nebezpečný odpad, 4 na inertný odpad a 14 na nie nebezpečný odpad.

Tab. 2-39 - Počet skládok odpadov v Nitrianskom kraji podľa okresov (stav k 31.12.2015)

Okres	Počet skládok odpadov		
	na nebezpečný odpad	na odpad, ktorý nie je nebezpečný	na inertný odpad
Komárno		3	
Levice	2	3	2
Nitra		1	1
Nové Zámky		4	1
Šaľa		1	
Topoľčany		1	
Zlaté Moravce		1	
SPOLU	2	14	4

Zoznam skládok odpadov prevádzkovaných v Nitrianskom kraji je uvedený v prílohe č. 3.

Ako vidno z tabuľky 2-39 najviac skládok je v okrese Levice. Tento okres je zároveň jediným okresom v Nitrianskom kraji, kde sú umiestnené všetky triedy skládok. V okrese Levice je tiež sústredená najväčšia kapacita, nakoľko sa tu nachádzajú dve regionálne skládky, na ktoré sa ukladajú odpady nielen z Nitrianskeho kraja.

2.4 Spaľovne odpadov

Počet prevádzkovaných spaľovacích zariadení je ovplyvnený predovšetkým plnením prísnych podmienok pre ochranu ovzdušia, ktoré určuje zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Z hľadiska druhu spaľovaných odpadov členíme spaľovne na tri kategórie a to na spaľovne komunálnych odpadov, spaľovne priemyselných odpadov (ide najmä o nebezpečné odpady) a spaľovne odpadu zo zdravotnej starostlivosti.

Spaľovne komunálneho odpadu

V Nitrianskom kraji sa nenachádza spaľovňa komunálneho odpadu.

Spaľovne priemyselného odpadu

Priemyselný odpad sa v Nitrianskom kraji spaľuje v jednej spaľovni a to v spaľovni prevádzkovej spoločnosťou DUSLO, a. s., Šaľa.

Názov spaľovne a jej umiestnenie	Kraj/okres	Množstvo spáleného odpadu	Typ technológie	Druh zariadenia
Spaľovňa odpadov Duslo a.s., Šaľa	Nitriansky/Šaľa	10 000 t/rok	Fluidná pec	Zneškodňovanie Odpadov-D10

Spaľovne odpadu zo zdravotnej starostlivosti

V Nitrianskom kraji nie je v súčasnej dobe prevádzkovaná spaľovňa odpadu zo zdravotnej starostlivosti.

2.5 Spoluspaľovanie odpadov

Pri spoluspaľovaní sa využívajú tri vlastnosti odpadov – energetický obsah odpadov, obsah kovov, ktoré vylepšujú vlastnosti koncového produktu a obsah popola, v dôsledku čoho dochádza k materiálovému zhodnocovaniu odpadov a k ochrane životného prostredia znížením ťažby prírodných surovín a znížením emisií skleníkových plynov CO₂. Spoluspaľovanie odpadov v cementárenských peciach je bezodpadová technológia, ktorá musí spĺňať prísne emisné limity z hľadiska ochrany ovzdušia.

Zariadenie na spoluspaľovanie odpadov v Nitrianskom kraji nie je prevádzkované.

V rámci SR je spoluspaľovanie odpadov využívané v štyroch spoločnostiach: Holcim (Slovensko), CEMMAC a.s., Považská cementáreň a.s. Ladce a Carmeuse Slovakia s.r.o. Nevyhnutným predpokladom využívania odpadov v procese spoluspaľovania je adekvátna infraštruktúra zariadení na výrobu tuhých alternatívnych palív, prednostne z odpadov vzniknutých na území SR, ktoré budú určené na spoluspaľovanie v zmysle legislatívy EÚ.

2.6. Zariadenia na zneškodňovanie použitých polychlórovaných bifenylov a dekontamináciu zariadení obsahujúcich polychlórované bifenyly

Inventarizáciu zariadení obsahujúcich polychlórované bifenyly (PCB) vykonávala podľa zákona o odpadoch Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva do 31.12.2013. Inventarizácia je výsledkom hlásení držiteľov zariadení obsahujúcich PCB.

V Nitrianskom kraji nie je v súčasnej dobe prevádzkované zariadenie na zneškodňovanie použitých polychlórovaných bifenylov a dekontamináciu zariadení obsahujúcich polychlórované bifenyly

3. Vyhodnotenie predchádzajúceho programu

Vyhodnocuje sa Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015, jeho záväzná časť, ktorá bola vydaná všeobecne záväznou vyhláškou Obvodného úradu životného prostredia Nitra č. 2/2013 zo dňa 17.júna 2013.

Plnenie cieľov Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015 (ďalej „predchádzajúci program“) je vyhodnotený po rok 2014, kedy boli v čase spracovania nového programu k dispozícii posledné údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi z RISO, ako i údaje o vzniku a nakladaní s komunálnym odpadom spracovávané štatistickým úradom.

V predchádzajúcom programe boli stanovené ciele pre nasledovné prúdy odpadov:

- komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- biologické odpady
- elektroodpad
- odpady z obalov
- opotrebované batérie a akumulátory
- staré vozidlá
- opotrebované pneumatiky
- stavebný odpad a odpad z demolácií
- odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB
- odpadové oleje.

Celkovo bolo pre jednotlivé prúdy odpadov stanovených 19 cieľov, z toho 3 pre komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady, 3 pre biologické odpady, 2 pre elektroodpad, 1 pre odpady z obalov, 3 pre opotrebované batérie a akumulátory, 2 pre staré vozidlá, 2 pre opotrebované pneumatiky, 1 pre stavebný odpad a odpad z demolácií, 1 pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB a 1 pre odpadové oleje.

Tab. 3-1 – Súhrnné vyhodnotenie stanovených cieľov

Prúdy odpadov	Počet cieľov	Plnenie			
		Splnený/ bude splnený	Čiastočne splnený	Plní sa priebežne	Nesplnený /nebude splnený
KO a BRKO	3				3
biologické odpady	3		1	2	
elektroodpad	2			2	
odpady z obalov	1	1			
Opotrebované B/A	3	1		2	
staré vozidlá	2			2	
opotrebované pneumatiky	2	1	1		
stavebný odpad	1			1	
Odpad s obsahom PCB	1			1	
odpadové oleje	1		1		
Spolu	19	3	3	10	3

Z celkového počtu stanovených cieľov sú splnených alebo budú v roku 2015 splnené 3 ciele, čiastočne splnené sú 3 ciele, priebežne sa plní 10 cieľov a 3 ciele nie sú alebo nebudú do roku 2015 splnené.

Na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva bolo prijatých 27 opatrení. Z uvedeného počtu bolo splnených 12 opatrení, 11 opatrení sa plní priebežne, jedno opatrenie je splnené čiastočne a dve opatrenia sa nepodarilo splniť.

Podrobné vyhodnotenie jednotlivých opatrení je v kapitole 3.2.

3.1 Vyhodnotenie cieľov predchádzajúceho programu pre vybrané druhy odpadov

Komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady

Cieľ:

- ⇒ do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možností z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov,

Vyhodnotenie:

Splnenie uvedeného cieľa je závislé od miery triedeného zberu komunálneho odpadu, ktoré napriek stúpajúcim množstvám vytriedených zložiek komunálneho odpadu stále nedosahuje požadovanú úroveň.

V roku 2014 sa príprava na opätovné použitie a recyklácia odpadu podieľali na celkovom nakladaní s komunálnym odpadom 8,63 %-ami.

Cieľ nebude v roku 2015 splnený.

Cieľ:

- ⇒ do roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,

Vyhodnotenie:

V roku 1995 vzniklo v Nitrianskom kraji 142 tisíc ton biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, čo znamená že na skládky mohlo byť v roku 2013 uložených 71 tisíc ton biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Podľa Stratégie obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov tvoria biologicky komunálne rozložiteľné odpady cca 51% komunálneho odpadu, čo znamená, že v roku 2013 vzniklo v Nitrianskom kraji 128 374 t biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Od skládkovania bolo odklonených 23 999,5 t biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a na skládke skončilo 104 374 ton biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, čo je o 23,5 % viac, ako stanovený cieľ.

Cieľ nebol splnený

Cieľ:

- ⇒ do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 45 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,

Vyhodnotenie:

V roku 1995 vzniklo v Nitrianskom kraji 142 tisíc ton biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, čo znamená že na skládky môže byť v roku 2015 uložených 63,9 tisíc ton biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Podľa Stratégie obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov tvoria biologicky komunálne rozložiteľné odpady cca 51% komunálneho odpadu, čo znamená, že v roku 2014 vzniklo v Nitrianskom kraji 139 204 t biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Od skládkovania bolo odklonených 26 699 t biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a na skládke skončilo 111 039 ton biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, čo je o 33% viac, ako stanovený cieľ.

Cieľ nebude do roku 2015 splnený.

Biologické odpady**Cieľ:**

- ⇒ zaviesť separovaný zber biologických odpadov s cieľom vykonávať kompostovanie alebo anaeróbne spracovanie odpadu; v prípade odpadov z potravín zabezpečiť zhodnotenie 90 % vzniknutých odpadov a z toho 80 % využiť na výrobu bioplynu a 20 % na výrobu kompostu;

Vyhodnotenie:

Oddelený zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a parkov tzv. zelený odpad je obec povinná vykonávať od 1.1.2016

Povinnosť zaviesť triedený (separovaný zber) pre kuchynský a reštauračný odpad platí pre obce od 1.1.2013.

Na splnenie uvedených povinností sa na území obcí zriaďujú zberové dvory, kde môžu občania bezplatne odovzdávať uvedené odpady.

Biologické odpady, najmä tzv. zelený odpad je následne zhodnocovaný v kompostárňach alebo bioplynových staniciach.

Cieľ v prípade odpadov z potravín sa nedá vyhodnotiť.

Cieľ je splnený čiastočne

Cieľ:

- ⇒ spracúvať biologický odpad spôsobom, ktorý spĺňa vysokú úroveň ochrany životného prostredia

Vyhodnotenie:

Zariadenia určené na spracovanie biologických odpadov podliehajú udeleniu súhlasu podľa § 7 zákona o odpadoch resp. § 97 nového zákona o odpadoch a musia mať spracovanú príslušnú prevádzkovú dokumentáciu. Zariadenia s kapacitou väčšou ako 5 000 t musia prejsť aj zisťovacím konaním v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Cieľ sa plní priebežne

Cieľ:

- ⇒ zvýšiť podiel zhodnocovania čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody za účelom zlepšenia pôdnych vlastností najmenej na 85 % z celkového množstva vzniknutých čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody.

Vyhodnotenie:

Cieľ sa na úrovni kraja nedá vyhodnotiť, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie nie sú k dispozícii.

V zmysle POH SR sa tento cieľ plní, keďže v roku 2013 bolo materiálovo zhodnotených vyše 13500 ton čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody.

Cieľ sa plní priebežne.

Elektroodpad**Cieľ:**

⇒ dosiahnuť, aby množstvo elektroodpadu z domácností odovzdaného do systému spätného odberu a oddeleného zberu dosiahlo aspoň 4 kg na jedného obyvateľa za rok

Vyhodnotenie:

Cieľ sa na úrovni kraja nedá vyhodnotiť, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie nie sú k dispozícii, údaje sa spracovávajú len na úrovni celej SR.

Ako však vyplýva z POH SR na roky 2016 – 2020, tento cieľ SR plní a v roku 2013 výrobcovia v zastúpení kolektívnymi organizáciami splnili určenú povinnosť zberu OEEZ, keď bolo celkovo vyzbieraných 22 122 ton OEEZ, čo predstavuje 4,09 kg/občana.

Cieľ sa plní priebežne.

Cieľ:

⇒ zabezpečiť ročné plnenie limitov zhodnotenia a recyklácie elektroodpadov pre jednotlivé kategórie elektroodpadu v zmysle nasledovnej tabuľky:

Kategória elektroodpadu		Limit * (%)	
		pre zhodnotenie elektroodpadu	Pre opätovné použitie a recyklácia komponentov, materiálov a látok
1	Veľké domáce spotrebiče	80	75
2	Malé domáce spotrebiče	70	50
3	Informačné technológie a telekomunikačné zariadenia	75	65
4	Spotrebná elektronika	75	65
5	Svetelné zdroje	70	50
	Plynové výbojky	80	80
6	Elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)	70	50
7	Hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely	70	50
9	Prístroje na monitorovanie a kontrolu	70	50
10	Predajné automaty	80	75

Vyhodnotenie:

Cieľ sa na úrovni kraja nedá vyhodnotiť, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie nie sú k dispozícii, údaje sa spracovávajú len na úrovni celej SR.

Ako však vyplýva z POH SR na roky 2016 – 2020, pre každú kategóriu elektroodpadov boli v roku 2013 splnené miery zhodnotenia a miery recyklácie podľa nariadenia vlády SR č.

388/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú limity pre zhodnotenie elektroodpadu a pre opätovné použitie a recykláciu komponentov, materiálov a látok v znení neskorších predpisov.

Cieľ sa plní priebežne.

Odpady z obalov

Cieľ:

⇒ zabezpečiť ročné plnenie limitov zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov uvedených v nasledujúcej tabuľke:

Obalový materiál ¹⁾	Závazné limity pre rozsah zhodnocovania odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)		Závazné limity pre rozsah recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)	
Rok	2011	2012 a nasledujúce roky	2011	2012 a nasledujúce roky
Papier	65	68	58	60
Sklo	50	60	50	60
Plasty	45	48	40	45
Kovy	50	55	50	55
Drevo	25	35	15	25
Spolu	56	60²⁾	50	55³⁾

Poznámky:

- 1) za obaly z jedného materiálu sa považujú obaly, v ktorých jeden obalový materiál tvorí aspoň 70% hmotnosti obalu
- 2) vzťahuje sa na zabezpečenie celkového zhodnotenia alebo spálenia v spaľovniach s energetickým zhodnocovaním najmenej 60% hmotnosti odpadov z obalov k celkovej hmotnosti obalov uvedených na trh alebo použitých na balenie alebo plnenie výrobkov do obalov najneskôr do 31.12.2012.
- 3) Vzťahuje sa na zabezpečenie celkovej recyklácie najmenej 55% hmotnosti odpadov z obalov k celkovej hmotnosti obalov uvedených na trh alebo použitých na balenie alebo plnenie výrobkov do obalov najneskôr do 31.12.2012.

Vyhodnotenie:

Cieľ sa na úrovni kraja nedá vyhodnotiť, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie nie sú k dispozícii, údaje sa spracovávajú len na úrovni celej SR.

Ako však vyplýva z POH SR na roky 2016 – 2020, za rok 2013 bola miera recyklácie pre odpady z obalov podľa materiálového zloženia nasledovná:

- Sklo 72,91 %
- Plasty 55,08 %
- Papier a lepenka 79,70 %
- Kovy 68,91 %
- Drevo 36,45 %

Celková miera recyklácie pre odpady z obalov bola na úrovni 65,92%.

Cieľ je splnený.

Použité batérie a akumulátory

Cieľ:

⇒ dosiahnuť minimálne limity pre zber prenosných batérií a akumulátorov 25% do 26.septembra 2012 a 45% do 26.septembra 2016; pre automobilové a priemyselné batérie a akumulátory 96 – 98%.

Vyhodnotenie:

Cieľ sa vyhodnocuje na úrovni SR, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie na úrovni kraja nie sú k dispozícii.

Stanovené ciele v oblasti zberu použitých prenosných batérií a akumulátorov, použitých automobilových a priemyselných batérií a akumulátorov boli v roku 2013 splnené (POH SR na roky 2011 – 2016)

Cieľ sa plní priebežne.

Cieľ:

⇒ dosiahnuť minimálnu recyklačnú účinnosť:

- 90 priemerných hmotnostných percent olovených batérií a akumulátorov vrátane recyklácie oloveného obsahu v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov
- 75 priemerných hmotnostných percent niklovo-kadmiových batérií a akumulátorov vrátane recyklácie obsahu kadmia v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov
- 60 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov

Vyhodnotenie:

Cieľ sa vyhodnocuje na úrovni SR, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie na úrovni kraja nie sú k dispozícii.

Stanovený cieľ v oblasti minimálnej recyklačnej účinnosti prenosných batérií a akumulátorov, použitých automobilových a priemyselných batérií a akumulátorov bol v roku 2013 splnený (POH SR na roky 2011 – 2016.)

Recyklačná účinnosť pre použité batérie bola v roku 2013 nasledovná:

- Olovené batérie a akumulátory 93 %
- Niklovo-kadmiové batérie a akumulátory 83 %
- Ostatné použité batérie a akumulátory 89 %

Cieľ sa plní priebežne.

Cieľ:

⇒ pre všetky vyzbierané batérie a akumulátory zabezpečiť ich spracovanie u autorizovaného spracovateľa

Vyhodnotenie:

V zmysle legislatívy odpadového hospodárstva platnej v období platnosti predchádzajúceho programu sa použité batérie a akumulátory mohli spracovávať len v zariadeniach, ktoré mali MŽP udelenú autorizáciu v zmysle § 15 zákona o odpadoch.

Cieľ je splnený

Staré vozidlá

Cieľ:

⇒ zabezpečiť prevzatie všetkých vozidiel po ukončení životnosti

Vyhodnotenie:

V súčasnosti je možné odovzdať staré vozidlo autorizovanému spracovateľovi priamo alebo prostredníctvom zariadení na zber starých vozidiel, ktoré vykonávajú zber aj priamo u držiteľa starého vozidla.

Cieľ sa priebežne plní.

Cieľ:

⇒ najneskôr do 1. januára 2015 zabezpečiť plnenie limitov opätovného použitia, zhodnotenia a recyklácie v zmysle nasledujúcej tabuľky:

Činnosť	Limit a termín pre minimálne zvýšenie rozsahu danej činnosti ¹⁾		
	1. január 2006		1. január 2015
	vozidlá vyrobené pred 1. januárom 1980	vozidlá vyrobené od 1. januára 1980	všetky vozidlá
Opätovné použitie častí starých vozidiel a zhodnocovanie odpadov zo spracovania starých vozidiel	75 %	85 %	95 %
Opätovné použitie častí starých vozidiel a recyklácia starých vozidiel	70 %	80 %	85 %

1) k priemernej hmotnosti jedného vozidla za rok.

Vyhodnotenie:

Cieľ sa vyhodnocuje na úrovni SR, nakoľko údaje potrebné pre jeho vyhodnotenie na úrovni kraja nie sú k dispozícii.

SR plní záväzné limity a termíny pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácie starých vozidiel podľa Nariadenia vlády č.153/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú záväzné limity a termíny pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a ich recyklácie. V roku 2013 dosiahla miera opätovného použitia a zhodnocovania starých vozidiel 92,90 %, miera opätovného použitia a recyklácie starých vozidiel bola na úrovni 92,50 %.

Cieľ sa plní priebežne.

Opotrebované pneumatiky

Cieľ:

⇒ žiadne skládkovanie opotrebovaných pneumatík

Vyhodnotenie:

Skládkovanie odpadových pneumatík a drvených odpadových pneumatík je v zmysle zákona o odpadoch zakázané. Tento zákaz sa nevzťahuje na odpadové pneumatiky, ktoré možno použiť ako konštrukčný materiál pri budovaní skládky, pneumatiky z bicyklov a pneumatiky s väčším priemerom ako 1400mm.

Zneškodňovanie odpadových pneumatík skládkovaním je minimálne a v roku 2014 dosahovalo úroveň 0,8 %.

Cieľ bude splnený.

Cieľ:

⇒ zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík pre rok 2015 v zmysle nasledovnej tabuľky:

Činnosť	Limit činnosti % hmotnosti vzniknutého odpadu
Zhodnocovanie materiálové (recyklácia)	50%
Zhodnocovanie energetické	do 45%
Iný spôsob nakladania (s výnimkou skládkovania)	do 5%

Vyhodnotenie:

Materiálové zhodnotenie odpadových pneumatík dosiahlo v roku 2014 úroveň 55 % a iné zhodnotenie (zhodnocovanie činnosťami R13 a R13 bolo na úrovni 25%.

Energetické zhodnocovanie bolo na úrovni 7,59 %.

Z uvedeného vyplýva, že cieľ pre materiálové zhodnocovanie odpadových pneumatík sa plní, avšak v prípade energetického zhodnocovania tento cieľ splnený nebude.

Cieľ splnený čiastočne.

Stavebný odpad a odpad z demolácií

Cieľ:

- ⇒ do konca roka 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu (s výnimkou odpadu 170504 – zemina a kamenivo kategórie O) najmenej na 35% hmotnosti vzniknutého odpadu

Vyhodnotenie:

V zmysle metodiky EUROSTAT-u je potrebné do výpočtu cieľa recyklácie pre stavebné odpady a odpady z demolácií započítať celý objem vzniknutých odpadov v skupine 17 Stavebné odpady a odpady z demolácií okrem nebezpečných druhov stavebných odpadov, druhu odpadu 17 05 04 a 17 05 06.

V roku 2014 dosiahla úroveň recyklácie stavebných odpadov 19,3%, avšak v roku 2013 to bolo až 44 %, takže je predpoklad, že tento cieľ bude v roku 2015 splnený.

Cieľ sa plní priebežne.

Odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB

Cieľ:

- ⇒ do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2028 zabezpečiť environmentálne prijateľné nakladanie s odpadom kvapalín a zariadení kontaminovaných PCB s obsahom viac ako 0,005 percenta PCB
- ⇒ do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2025 zabezpečiť identifikáciu, označenie a zneškodnenie zariadení obsahujúcich
- a) viac ako 10% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
 - b) viac ako 0,05% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
 - c) viac ako 0,005% a s objemom väčším ako 0,05 litra.

Vyhodnotenie:

Podmienky na identifikáciu a nakladanie s odpadmi s obsahom PCB a zariadení kontaminovaných PCB sú legislatívne upravené v § 40a zákona o odpadoch.

Držitelia kontaminovaných zariadení sú podľa § 40a zákona o odpadoch povinný ohlasovať držbu a zmenu týkajúcu sa držby a nakladaní s nimi.

Cieľ sa priebežne plní.

Odpadové oleje

Cieľ:

- ⇒ Pre opotrebované oleje boli stanovené nasledovné ciele na rok 2015

Činnosť	Limit činnosti (k celkovej hmotnosti vzniknutých odpadových olejov)
Zhodnocovanie materiálové	60%
Zhodnocovanie energetické	40%

Vyhodnotenie:

Materiálové zhodnocovanie odpadových olejov sa významnou mierou podieľa na nakladaní s týmito odpadmi. V roku 2013 dosiahla úroveň materiálového zhodnotenia takmer 60%, v roku 2014 to bolo 40%. V roku 2013 je vykázaná aj najvyššia úroveň energetického zhodnotenia odpadových olejov a to takmer 25%, v roku 2014 to bolo 16,7 %. Treba však uviesť, že v roku 2014 bola až 31 % odpadových olejov zhodnotených činnosťami R12 a R13.

Tento cieľ sa pravdepodobne nepodari splniť hlavne čo sa týka energetického zhodnotenia.

Cieľ čiastočne splnený.

3.2 Vyhodnotenie opatrení na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstvaZákladné opatrenia na realizáciu cieľov pri minimalizácii vplyvu odpadov na zdravie ľudí a na životné prostredieOpatrenie:

- ⇒ pri schvaľovaní prevádzok nových technológií na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov zohľadňovať požiadavky najlepších dostupných technológií aj pre tie prevádzky, ktoré nepodliehajú integrovanému povoleniu podľa zákona č. 245/2003 Z. z.; zohľadňovať požiadavky komplexnosti spracovania odpadu od počiatku do maximálneho štádia zhodnotenia odpadu

Vyhodnotenie:

Pri povoľovaní nových prevádzok na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov sa postupovalo v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva a overovalo, či daná prevádzka spĺňa všetky požiadavky potrebné na jej prevádzku. Zariadenia určené na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov v závislosti od kategórie odpadu a kapacity zariadenia prešli aj procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Opatrenie je splnené

Opatrenie:

- ⇒ pri návrhoch na výstavbu nových skládok odpadov vždy podrobne posúdiť potrebu takejto výstavby v regióne, ako aj sprísniť požiadavky na umiestnenie skládky

Vyhodnotenie:

V Nitrianskom kraji nebol predložený návrh na výstavbu novej skládky, takže uvedené opatrenie nebolo možné uplatniť.

Opatrenie:

- ⇒ spaľovať komunálne odpady v zariadeniach s energetickým využitím

Vyhodnotenie:

V Nitrianskom kraji sa nenachádza zariadenie na spaľovanie komunálnych odpadov a preto väčšina komunálnych odpadov Opatrenie nie je splnené.

Komunálne odpady, biologicky rozložiteľné komunálne odpady a biologické odpady

Opatrenie:

- ⇒ zefektívnenie systému separovaného zberu komunálnych odpadov prostredníctvom
- budovania dostatočných kontajnerových kapacít v obciach a mestách
 - budovania nových zberných a separačných miest s dostatočnou kapacitou a technickým vybavením
 - obnovy existujúcich zberných a separačných miest zameranej na zvyšovanie kapacity a zlepšenie technického vybavenia

Vyhodnotenie:

Množstvo vytriedených zložiek komunálnych odpadov sa zvýšilo zo 46,6 kg/obyvateľa v roku 2011 na 56 kg/obyvateľa v roku 2014.

V jednotlivých obciach sa postupne rozširoval počet oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov, budovali sa zberné dvory (ich počet nie je možné vyhodnotiť, nakoľko v zmysle platnej legislatívy odpadového hospodárstva nepodliehali udeleniu súhlasu ani registrácie) a zariadenia na zber odpadov, v ktorých sa zbierali aj zložky komunálnych odpadov.

V Nitrianskom kraji pribudlo 22 zariadení na zber odpadov a o ďalšie komodity bolo rozšírených 10 zariadení na zber odpadov.

Opatrenie je splnené

Opatrenie:

- ⇒ vybudovanie zberných miest na separovaný zber biologických odpadov s potrebným technickým vybavením

Vyhodnotenie:

Triedený (separovaný) zber biologických odpadov, najmä tzv. zelených odpadov v sa realizuje na zberných dvoroch, ktoré však nepodliehajú udeleniu súhlasu ani registrácie podľa zákona o odpadoch, čo znamená, že ich presný počet nie je možné zistiť.

Opatrenie sa priebežne plní

Opatrenie:

- ⇒ budovanie zariadení na zhodnocovanie biologických odpadov (kompostárne, bioplynové stanice)

Vyhodnotenie:

V Nitrianskom kraji v sledovanom období pribudli 4 kompostárne a 7 bioplynových staníc (jedná sa o zariadenia, ktorým bol udelený súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov.

Opatrenie sa priebežne plní.

Opatrenie:

- ⇒ separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad realizovať v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov schválenou uznesením vlády SR č. 904/2010 zo dňa 15.12.2010

Vyhodnotenie:

Povinnosť obce zaviesť triedený zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vrátane triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu aj pre prevádzkovateľov kuchyne bola do zákona o odpadoch zavedená zákonom č. 343/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o odpadoch. Uvedený zákon však pre obce zaviedol aj možnosť tzv. výnimky. Táto povinnosť sa preberá aj do nového zákona o odpadoch, zužuje sa však využitie výnimky, a to iba na biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad. Keďže triedený zber tohto prúdu odpadu je nákladný, obce namiesto jeho zavedenia využívajú výnimky, aby sa tejto povinnosti vyhli. Zákon č. 343/2012 Z. z. je účinný od 01. januára 2013. V záujme lepšej aplikácie tejto povinnosti v praxi zo strany obcí vydalo MŽP SR Metodickú pomôcku k vypracovanej všeobecne záväzného nariadenia obce o nákladní s komunálnymi odpadmi, keďže pod spojením BRKO bol zväčša chápaný iba tzv. „zelený odpad“. Na posúdenie výsledkov účinnosti systémov zberu a vplyv možných výnimiek je potrebný dlhší časový horizont ako jeden rok, keďže ešte len veľmi postupne sa do povedomia dostáva nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom. Opatrenie je splnené čiastočne.

Opatrenie:

- ⇒ zvyšovanie zapojenia verejnosti do separovaného zberu

Vyhodnotenie:

V Nitrianskom kraji došlo k zvýšeniu množstva vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu zo 46,6 kg/obyvateľa v roku 2011 na 56 kg/obyvateľa v roku 2014, z čoho sa dá usúdiť, že čoraz viac občanov sa zapája do systémov triedeného (separovaného) zberu v mestách a obciach. Opatrenie je splnené.

Opatrenie:

- ⇒ informačná, osvetová a propagačná činnosť

Vyhodnotenie:

Informačnú, propagačnú a osvetovú činnosť vykonávajú obce a mestá prostredníctvom rôznych letákov o systéme triedeného zberu a potrebe zapojenia sa do tohto systému, na svojich webových stránkach alebo iných verejne dostupných miestach zverejňujú informácie o spôsobe nakladania s odpadmi v obci. Nový zákon o odpadoch v § 81 ods. 7 písm. h) ukladá obci povinnosť zverejniť na svojom webovom sídle podrobný všeobecne zrozumiteľný popis celého systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu v obci. Opatrenie sa plní priebežne.

elektroodpad

Opatrenie:

- ⇒ zlepšenie systému oddeleného zberu elektroodpadov na území miest a obcí (potrebná spolupráca samosprávy a výrobcov)

Vyhodnotenie:

Uvedené opatrenie je možné realizovať len na základe spolupráce samosprávy a výrobcov.

Náklady na systém oddeleného zberu odpadu z elektrozariadení z domácností znáša jeho výrobca, ktorý je povinný zabezpečiť individuálne alebo kolektívne nakladanie s odovzdaným elektroodpadom z domácností. Obec je povinná umožniť výrobcovi elektrozariadení alebo kolektívnej organizácii zaviesť a prevádzkovať na jej území systém oddeleného zberu elektroodpadu z domácností a užívať na tento účel v potrebnom rozsahu existujúce zariadenia na zber komunálnych odpadov.

Za účelom zabezpečenia lepšej komunikácie medzi samosprávou a kolektívnymi organizáciami bolo zriadené Koordinačné centrum zberu elektroodpadu, ktoré pomáha obciam zdokonaľovať systémy zberu elektroodpadov.

Opatrenie sa plní priebežne

Opatrenie:

- ⇒ zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o možnostiach spätného odberu elektroodpadov

Vyhodnotenie:

Informovanie verejnosti o možnostiach spätného odberu elektroodpadov je realizované formou rôznych kampaní či už na miestnej, regionálnej alebo celoslovenskej úrovni. O možnostiach spätného odberu informujú aj priamo predajne, ktoré sú povinné realizovať spätný odber elektroodpadov.

Opatrenie sa plní priebežne.

Opatrenie:

- ⇒ zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o zákaze zmiešavania predovšetkým malých domácich spotrebičov s komunálnym odpadom

Vyhodnotenie:

V zmysle zákona o odpadoch má výrobca elektrozariadení povinnosť informovať používateľov elektrozariadení o zákaze zmiešavania elektroodpadu s komunálnym odpadom, o potrebe jeho oddeleného zberu, miestach spätného odberu a oddeleného zberu ako aj o potrebe odovzdávať elektroodpad kompletný.

V roku 2014 bola zrealizovaná akcia „Let's clean up Europe“ organizovaná EK v rámci celej EÚ, ktorá bola pod záštitou MŽP SR, ktorej cieľom bolo okrem iného zvýšiť informovanosť občanov o dôvodoch oddeleného zberu elektroodpadov od komunálneho odpadu.

Opatrenie sa plní priebežne.

odpady z obalov

Opatrenie:

- ⇒ pre odpady z obalov a odpady z výrobkov z papiera, skla, plastov a viacvrstvových kombinovaných materiálov uprednostňovať materiálové zhodnotenie

Vyhodnotenie:

Materiálové zhodnocovanie je prevládajúci spôsob nakladania s odpadmi z obalov a v roku 2014 sa pohybuje na úrovni 37%. Podobne to platí aj pre odpady z papiera, kde úroveň materiálového zhodnocovania je 55%, pri odpadoch zo skla je to 56% a pri plastových odpadoch je to 47%. Vysoké percento vykazuje aj iné zhodnotenie (činnosti R12 a R13), kde je predpoklad, že takto upravené odpady budú zhodnotené.

Opatrenie splnené

Opatrenie:

⇒ energetické zhodnocovanie obmedzovať na prípady kontaminovaných materiálov z obalov (15 01 10),

Vyhodnotenie:

Vzhľadom na to, že v Nitrianskom kraji nie je prevádzkované zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov, táto činnosť je pri nakladaní s odpadmi z obalov využívaná minimálne a mimo kraja

Opatrenie je splnené

Opatrenie:

⇒ pre odpady z dreva uplatňovať energetické zhodnocovanie (využiť drevnú hmotu ako palivo),

Vyhodnotenie:

Odpady z dreva sa využívajú ako palivo najmä cez systém odovzdávania odpadov do domácnosti.

Opatrenie je splnené

Opatrenie:

⇒ podporovať výrobu tuhých alternatívnych palív z odpadov z obalov a z výrobkov z papiera, skla, plastov a viacvrstvových kombinovaných materiálov tam, kde nie je možná ich recyklácia,

Vyhodnotenie:

Zákon č. 119/2010 Z.z. o obaloch vytváral legislatívnu požiadavku na podporu energetického zhodnocovania odpadov z obalov definovaním energetického zhodnocovania použitia spaľovateľných odpadov z obalov s cieľom vyrábať energiu prostredníctvom priameho spaľovania s iným odpadom alebo bez neho s využitím tepla. Uvedená definícia bola prevzatá aj do nového zákona o odpadoch, ktorý od 1.1.2016 upravuje aj nakladanie s odpadmi z obalov.

Opatrenie je plnené priebežne

Opatrenie:

⇒ predpoklady zvyšovania miery zhodnocovania odpadov z obalov zlepšovať kvalitnými plánmi prevencie výrobcov obalov.

Vyhodnotenie:

Výrobcovia obalov vypracovávali plány prevencie v zmysle zákona č.119/2010 Z.z. o obaloch a o zmene zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Plány prevencie boli vypracovávané zasielané na príslušné úrady v stanovených termínoch.

Opatrenie je splnené.

použité batérie a akumulátory

Opatrenie:

- ⇒ zavedenie systému oddeleného zberu a spätného odberu použitých prenosných batérií a akumulátorov

Vyhodnotenie:

Systém oddeleného zberu a spätného odberu použitých prenosných batérií a akumulátorov upravuje zákon o odpadoch a jeho novelou zákonom č. 484/2013 Z.z. došlo k plnej transpozícii smernice EP a rady 2006/66/EÚ o nakladaní s použitými batériami a akumulátormi. Predmetné požiadavky európske legislatívy boli prenesené aj do nového zákona o odpadoch.

Opatrenie je splnené.

Opatrenie:

- ⇒ informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie použitých prenosných batérií a akumulátorov

Vyhodnotenie:

Informačná povinnosť je zákonom o odpadoch daná výrobcovi prenosných batérií a akumulátorov, ktorý je povinný informovať konečného používateľa o dostupných systémoch zberu použitých prenosných batérií a akumulátorov a za týmto účelom organizovať informačné kampane. Táto povinnosť bola prenesená aj do nového zákona o odpadoch, kde si výrobca batérií a akumulátorov ako vyhradeného prúdu odpadov plní túto povinnosť cez rozšírenú zodpovednosť výrobcu vyhradených výrobkov.

Opatrenie sa plní priebežne.

staré vozidlá

Opatrenie:

- ⇒ informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie starých vozidiel

Vyhodnotenie:

Informácie o zariadeniach na zber a spracovanie starých vozidiel je možné nájsť na webovej stránke MŽP SR. Tieto údaje sú povinné poskytnúť aj jednotlivé okresné úrady resp. okresné úrady v sídle kraja, odbory starostlivosti o životné prostredie. O miestach na odovzdávanie starých vozidiel sa verejnosť dozvedá aj z reklamných kampaní podnikateľských subjektov.

Opatrenie splnené.

opotrebované pneumatiky

Opatrenie:

⇒ zlepšenie systému zberu opotrebovaných pneumatík

Vyhodnotenie:

Systém zberu odpadových pneumatík sa zmenil prijatím nového zákona o odpadoch, ktorý zaviedol rozšírenú zodpovednosť výrobcu za vyhradený výrobok, medzi ktorý patria aj pneumatiky. Jednou z povinností výrobcu pneumatík je aj spätný odber pneumatík prostredníctvom distribútora pneumatík (distribútorom pneumatík je aj ten, kto vykonáva výmenu pneumatík bez ich predaja)

Opatrenie splnené

Opatrenie:

⇒ podpora budovania zberných miest na odovzdávanie opotrebovaných pneumatík

Vyhodnotenie:

Odpadové pneumatiky boli do roku 2015 zberané prostredníctvom zariadení na zber odpadov resp. zberných dvorov v obciach. Od 1.1.2016 došlo k úprave legislatívy odpadového hospodárstva, v zmysle ktorej bude možné odovzdávať odpadové pneumatiky len distribútorovi pneumatík.

Opatrenie splnené

stavebný odpad a odpad z demolácií

Opatrenie:

⇒ nekontaminovanú pôdu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác nepovažovať za odpad, ak sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave

Vyhodnotenie:

Nekontaminovaná zemina a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác bol vyňatý z pôsobnosti zákona o odpadoch a to zákonom č. 343/2012 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon o odpadoch s účinnosťou od 1.1.2013. Toto platí v prípade, ak je isté, že tento materiál sa použije na účely výstavby v prirodzenom stave na mieste, na ktorom sa vykopal.

Opatrenie je splnené.

Opatrenie:

⇒ podporovať výstavbu a prevádzku zariadení na zhodnocovanie stavebných a demolačných odpadov

Vyhodnotenie:

V sledovanom období bol udelený súhlas na prevádzkovanie mobilných zariadení na zhodnocovanie stavebných odpadov pre 9 zariadení, z toho 3 na zhodnocovanie stavebných odpadov činnosťou R5 - a 6 na zhodnocovanie stavebných odpadov činnosťou R12.

Opatrenie sa plní priebežne

odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB

Opatrenie:

⇒ podporovať projekty zamerané na zber, dekontamináciu a zneškodňovanie odpadov s obsahom PCB

Vyhodnotenie:

V Nitrianskom kraji nebol realizovaný projekt zameraný na vybudovanie zariadenia na zber, dekontamináciu a zneškodňovanie odpadov.

V rámci Operačného programu životné prostredie bol riešený projekt manažment riešenia lokalít s výskytom POPs zmesí/pesticídov v SR, zameraný na Environmentálne vhodné zneškodnenie POPs-odpadov (t.j. odpadov pozostávajúcich z POPs, obsahujúcich POPs alebo kontaminovaných POPs) vrátane prestarých pesticídov

Hlavným cieľom projektu bolo prispieť k riešeniu opatrení v zmysle Národného realizačného plánu Štokholmského dohovoru.

V rámci projektu boli zrealizované aktivity spojené s identifikáciou POPs zmesí/pesticídov cez ich kvantifikáciu a evidenciu POPs, návrhy environmentálnych metód zneškodnenia, až po vypracovanie odhadov nákladov na zneškodnenie odpadov.

Opatrenie je plnené priebežne.

odpadové oleje

Opatrenie:

⇒ zvyšovať množstvo vyzbieraných odpadových olejov

Vyhodnotenie:

Vychádzajúc z údajov o vzniku a nakladaní s odpadovými olejmi uvedenými v kap. 2.1.14 v Nitrianskom kraji sa nepodarilo zvyšovať množstvo vyzbieraných odpadových olejov, naopak, došlo k jeho poklesu. Kým v roku 2011 vzniklo v nitrianskom kraji 2963 t odpadových olejov, v roku 2014 to bolo len 924 ton.

Opatrenie nie je splnené

Opatrenie:

⇒ zavedenie oddeleného zberu odpadových olejov podľa druhov

Vyhodnotenie:

Oddelený zber odpadových olejov rieši zákon o odpadoch, ktorý určuje, že odpadové oleje možno zberať, prepravovať, zhodnocovať a zneškodňovať len oddelene od ostatných druhov odpadov.

Opatrenie sa plní priebežne

4. ZÁVÄZNÁ ČASŤ POH NITRIANSKEHO KRAJA

Záväzná časť POH Nitrianskeho kraja na roky 2016 - 2020 je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja v stanovenom období.

Záväzná časť programu kraja obsahuje

- cieľové smerovanie nakladania s určenými prúdmi odpadov a množstvami odpadov v určenom čase a opatrenia na ich dosiahnutie,
- cieľové smerovanie nakladania s polychlórovanými bifenylymi a zariadeniami obsahujúcimi polychlórované bifenyly v určenom čase a opatrenia na ich dosiahnutie,
- osobitnú kapitolu o nakladaní s obalmi a odpadom z obalov vrátane podpory preventívnych opatrení a systémov opätovného použitia obalov.
- predpokladaný vznik jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu na území kraja a predpokladaný podiel zhodnotenia a zneškodnenia jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a podiel ich zhodnotenia a zneškodnenia v cieľovom roku programu.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Bude nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva aby sa dosiahlo zvýšenie recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií v súlade s požiadavkami rámcovej smernice o odpade.

V odpadovom hospodárstve je potrebné uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov okrem všeobecného princípu „znečisťovateľ platí“.

Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva v SR je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním, obzvlášť pre komunálne odpady.

4.1 Ciele a cieľové smerovanie v nakladaní s prúdmi odpadov

4.1.1 Komunálne odpady

Stanovenie cieľov pre komunálne odpady vychádza z rámcovej smernice o odpade, na základe ktorej boli pre komunálne odpady stanovené nasledovné ciele:

- ⇒ do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácnosti ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možností z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 50 % hmotnosti,

Pre splnenie cieľa 50 %-nej recyklácie komunálnych odpadov je nevyhnutné zásadné zvýšenie úrovne triedeného zberu recyklovateľných zložiek komunálnych odpadov,

predovšetkým papiera a lepenky, skla, plastov, kovov a biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Z dôvodu, že vytriedené zložky komunálnych odpadov nie sú 100 %-ne recyklovateľné, čo súvisí s kvalitou surovín pre recyklačný proces, musia byť ciele pre mieru triedeného zberu komunálnych odpadov vyššie ako samotný cieľ recyklácie. Ciele pre triedený zber komunálnych odpadov sú stanovené v tabuľke 4-1.

Tab. 4-1 - Ciele pre triedený zber komunálnych odpadov

Roky	2016	2017	2018	2019	2020
Miera triedeného zberu	20%	30%	40%	50%	60%

4.1.2 Biologicky rozložiteľné komunálne odpady

⇒ Na základe požiadaviek smernice 1999/31/ES o skládkach odpadu platí pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady cieľ do roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

4.1.3 Biologicky rozložiteľné priemyselné odpady

Ciele pre biologicky rozložiteľné priemyselné odpady sa stanovujú pre všetky biologicky rozložiteľné odpady okrem komunálnych biologicky rozložiteľných odpadov a čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody. Pre biologicky rozložiteľné priemyselné odpady sú ciele do roku 2020 stanovené v tabuľke 4-2.

Tab. 4-2 - Ciele pre biologicky rozložiteľné priemyselné odpady

Nakladanie	2018	2020
Materiálové zhodnocovanie	70%	75%
Energetické zhodnocovanie	10%	10%
Skládkovanie	7%	5%
Iné nakladanie	13%	10%

4.1.4 Elektroodpad

Cieľom pre odpady z elektrických a elektronických zariadení je dosiahnuť pri spracovaní jednotlivých kategórií OEEZ mieru zhodnotenia a mieru recyklácie podľa tabuľky 4-3.

Cieľ zberu elektroodpadu je rozsah zberu, ktorý musí SR v súlade s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov elektrozariadení v danom kalendárnom roku dosiahnuť, stanovený v minimálnom hmotnostnom rozsahu elektroodpadu podľa tabuľky 4-4.

Tab. 4-3 - Minimálne ciele zhodnocovania recyklácie pre odpady z elektrických a elektronických zariadení

Minimálne ciele platné podľa kategórie od 15. augusta 2015 do 14. augusta 2018, ktoré sa vzťahujú na kategórie uvedené v prílohe č.6 časti I nového zákona o odpadoch		
Kategória	Miera zhodnotenia	Miera recyklácie
1.Veľké domáce spotrebiče	85 %	80 %
2.Malé domáce spotrebiče	75 %	55 %
3.Informačné technológie a telekomunikačné zariadenia	80 %	70 %
4.Spotrebná elektronika a fotovoltaičné panely	80 %	70 %
5.Osvetľovacie zariadenia a svetelné zdroje	75 %	55 %
- z toho plynové výbojky	-	80 %
6.Elektrické a elektronické nástroje	75 %	55 %
7.Hračky zariadenia určené na športové a rekreačné účely	75 %	55 %
8.Zdravotnícke prístroje	75 %	55 %
9.Prístroje na monitorovanie a kontrolu	75 %	55 %
10. Predajné automaty	85 %	80 %
Minimálne ciele platné podľa kategórie od 15. augusta 2018, ktoré sa vzťahujú na kategórie uvedené v prílohe č.6 časti II nového zákona o odpadoch		
Kategória	Miera zhodnotenia	Miera recyklácie
1.Zariadenia na tepelnú výmenu	85 %	80 %
2.Obrazovky, monitory a zariadenia, ktoré obsahujú obrazovky s povrchom väčším ako 100 cm ²	80 %	70 %
3.Svetelné zdroje	-	80 %
4. Veľké zariadenia (s akýmkoľvek vonkajším rozmerom viac ako 50 cm) vrátane, ale nielen: domácich spotrebičov; IT a telekomunikačných zariadení; spotrebnej elektroniky; svietidiel; zariadení na prehrávanie zvuku alebo obrazu, hudobných zariadení; elektrického a elektronického náradia; hračiek, zariadení na rekreačné a športové účely; zdravotníckych pomôcok; prístrojov na monitorovanie a kontrolu; predajných automatov; zariadení na výrobu elektrických prúdov. Do tejto kategórie nepatria zariadenia zahrnuté v kategóriách 1 až 3.	85 %	80 %
5.Malé zariadenia (s akýmkoľvek vonkajším rozmerom menej ako 50 cm) vrátane, ale nielen: domácich spotrebičov; spotrebnej elektroniky; svietidiel; zariadení na prehrávanie zvuku alebo obrazu, hudobných zariadení; elektrického a elektronického náradia; hračiek, zariadení na rekreačné a športové účely; zdravotníckych pomôcok; prístrojov na monitorovanie a kontrolu; predajných	75 %	55 %

automatov; zariadení na výrobu elektrických prúdov. Do tejto kategórie nepatria zariadenia zahrnuté v kategóriách 1 až 3 a 6.		
6. Malé IT a telekomunikačné zariadenia (s akýmkoľvek vonkajším rozmerom menej ako 50 cm).	75 %	55 %

Tab. 4-4 Ciele zberu pre odpady z elektrických a elektronických zariadení

V roku 2016	hmotnosť zodpovedajúca podielu 48 % z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,
v roku 2017	hmotnosť zodpovedajúca podielu 49 % priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,
v roku 2018	hmotnosť zodpovedajúca podielu 50 % z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,
v roku 2019	hmotnosť zodpovedajúca podielu 55 % z priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch,
v roku 2020	hmotnosť zodpovedajúca podielu 60 % priemernej hmotnosti elektrozariadení uvedených na trh v SR v troch predchádzajúcich rokoch.

4.1.5 Použité batérie a akumulátory

Ciele pre použité batérie a akumulátory sú stanovené v súlade so smernicou európskeho parlamentu a rady 2006/66/ES zo 6. septembra o batériách a akumulátoroch nasledovne:

- ⇒ dosiahnuť minimálne limity pre zber prenosných batérií a akumulátorov 40% pre rok 2015 a 45% pre rok 2016;
- ⇒ dosiahnuť zber použitých automobilových batérií a akumulátorov vo výške trhového podielu batérií uvedených na trh SR výrobcom automobilových batérií a akumulátorov v predchádzajúcom kalendárnom roku
- ⇒ dosiahnuť zber použitých priemyselných batérií a akumulátorov vo výške trhového podielu batérií uvedených na trh SR výrobcom priemyselných batérií a akumulátorov v predchádzajúcom kalendárnom roku
- ⇒ cieľ recyklácie použitých batérií a akumulátorov je 100 % z množstva vyzbieraných použitých batérií a akumulátorov za predchádzajúci kalendárny rok;
- ⇒ dosiahnuť minimálnu recyklačnú účinnosť:
 - 90 priemerných hmotnostných percent olovených batérií a akumulátorov vrátane recyklácie oloveného obsahu v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov
 - 75 priemerných hmotnostných percent niklovo-kadmiových batérií a akumulátorov vrátane recyklácie obsahu kadmia v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov
 - 60 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov

- ⇒ pre všetky vyzbierané batérie a akumulátory zabezpečiť ich spracovanie u autorizovaného spracovateľa

4.1.6 Staré vozidlá

Pre staré vozidlá stanovujú nasledovné ciele:

- ⇒ dosiahnuť v období rokov 2016 – 2020 záväzné limity pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácie starých vozidiel uvedené v tabuľke 4-5.

Tab. 4-5 – Záväzné limity pre rozsah opätovného použitia častí starých vozidiel, zhodnocovania odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácie starých vozidiel

Činnosť	Limit a termín pre minimálne zvýšenie rozsahu danej činnosti
	1. január 2015 a nasledujúce roky
	všetky vozidlá
Opätovné použitie častí starých vozidiel a zhodnocovanie odpadov zo spracovania starých vozidiel	95 %
Opätovné použitie častí starých vozidiel a recyklácia starých vozidiel	85 %

4.1.7 Odpadové pneumatiky

Cieľom pre odpadové pneumatiky je

- ⇒ do roku 2020 dosiahnuť mieru materiálového zhodnocovania na úroveň 80% s 15% energetickým zhodnocovaním a postupným znižovaním skládkovania na úroveň maximálne 1%.

Tab. 4-6 - Ciele pre odpadové pneumatiky

Nakladanie	2018	2020
Zhodnocovanie materiálové	75%	80%
Zhodnocovanie energetické	10%	15%
Skládkovanie	1%	1%
Iný spôsob nakladania	14%	4%

4.1.8 Stavebný odpad a odpad z demolácií

Pre stavebný odpad a odpad z demolácií sú stanovené nasledovné ciele:

- ⇒ do roka 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a ostatnú konverziu materiálu vrátane zasypávacích prác použitím odpadu z bezpečných konštrukcií a sutí z demolácií ako náhrady za iné materiály, bez využívania prirodzene sa vyskytujúceho materiálu definovaného v kategórii 17 05 04 v zozname odpadov, najmenej na 70 % podľa hmotnosti.

Pre overovanie plnenia miery recyklácie stavebného odpadu a odpadu z demolácií bude potrebné sledovať výlučne druhy stavebných odpadov v kategórii „ostatné“ s vylúčením výkopových zemín (17 05 04 a 17 05 06).

4.1.9 Odpadové oleje

Pre odpadové oleje boli stanovené nasledovné ciele

- ⇒ do roku 2020 dosiahnuť mieru materiálového zhodnocovania 60% s 15 % energetickým zhodnocovaním a 0 % skládkovaním.

Tab. 4-7 – Ciele pre odpadové oleje

Nakladanie	2018	2020
Zhodnocovanie materiálové	50%	60%
Zhodnocovanie energetické	10%	15%
Skládkovanie	0%	0%
Iné nakladanie	40%	25%

4.1.10 Odpady z obalov

Na základe požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov v znení smernice Európskeho parlamentu a rady 2004/12/ES z 11.februára 2004, v znení Smernice Európskeho parlamentu a rady 2005/20/ES z 9.marca 2005 a v znení nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 219/2009 z 11.marca 2009 a smernice Komisie 2013/2/EÚ zo 7.februára 2013 je v oblasti nakladania s odpadmi z obalov cieľom dosiahnuť miery zhodnocovania a recyklácie uvedené v tabuľke 4-8.

Tab. 4-8 - Ciele pre odpady z obalov

a) celkovú mieru zhodnocovania najmenej vo výške 60 % hmotnosti odpadov z obalov,		
b) celkovú mieru recyklácie najmenej vo výške 55 % a najviac vo výške 80 % celkovej hmotnosti odpadov z obalov,		
c) mieru zhodnocovania pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:		
1.	60 %	hmotnosti sklenených odpadov z obalov,
2.	68 %	hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),
3.	55 %	hmotnosti kovových odpadov z obalov,

4.	48 %	hmotnosti plastových odpadov z obalov,
5.	35 %	hmotnosti drevených odpadov z obalov,
d) mieru recyklácie pre jednotlivé obalové materiály (prúdy odpadov) najmenej vo výške:		
1.	60 %	hmotnosti sklenených odpadov z obalov,
2.	60 %	hmotnosti papierových odpadov z obalov (vrátane kartónu a lepenky),
3.	55 %	hmotnosti kovových odpadov z obalov,
4.	45 %	hmotnosti plastových odpadov z obalov,
5.	25 %	hmotnosti drevených odpadov z obalov.

V apríli 2015 bola Európskym parlamentom prijatá smernica EP a Rady, ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov s cieľom znížiť spotrebu ľahkých plastových tašiek. Všeobecným cieľom tejto smernice je obmedziť negatívne vplyvy na životné prostredie (najmä z hľadiska nadmerného výskytu týchto tašiek v prostredí), podporiť predchádzanie vzniku odpadu a efektívnejšie využívanie zdrojov a zároveň obmedziť negatívne sociálno-ekonomické vplyvy. Konkrétnejším cieľom je obmedziť spotrebu plastových tašiek s hrúbkou menšou ako 50 mikrónov (0,05 mm) v EÚ.

Smernica zavádza povinnosť pre všetky ČŠ znížiť spotrebu ľahkých plastových tašiek a umožňuje im, aby si stanovili vlastné vnútroštátne ciele týkajúce sa znižovania spotreby a zvolili si opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov. SR má možnosť prijať opatrenia, ktoré zahŕňajú jednu alebo obidve možnosti:

- prijatie opatrení, ktorými sa zabezpečí, že úroveň ročnej spotreby nepresiahne 90 ľahkých plastových tašiek na obyvateľa k 31. decembru 2019 a 40 ľahkých plastových tašiek na obyvateľa k 31. decembru 2025 alebo rovnocenné ciele stanovené v jednotkách hmotnosti. Veľmi ľahké plastové tašky sa môžu vylúčiť z vnútroštátnych cieľov pre spotrebu, alebo
- prijatie nástrojov, ktorými sa zabezpečí, že od 31. decembra 2018 sa ľahké plastové tašky nebudú na mieste predaja tovaru a výrobkov poskytovať zdarma, pokiaľ sa nezavedú rovnako účinné nástroje. Veľmi ľahké plastové tašky sa môžu z týchto opatrení vylúčiť.

4.1.11 Papier a lepenka

Ciele do roku 2020 pre papier a lepenku sú stanovené predovšetkým za účelom zvyšovania materiálového zhodnocovania tohto prúdu odpadu. Do roku 2020 je cieľ materiálového zhodnocovania odpadov z papiera a lepenky stanovený na 70 % vzhľadom na skutočnosť, že zberový papier je jednou z najvýznamnejších druhotných surovín na Slovensku a podľa údajov Recyklačného fondu podniky celulózovo-papierenského priemyslu majú ročnú kapacitu na materiálové spracovanie zberového papiera cca 320 000 ton, čo značí nevyužitý potenciál spracovateľských kapacít. Zároveň je potrebné pri tejto komodite pokračovať v trende znižovania skládkovania, keďže papier a lepenka spĺňajú definíciu biologicky rozložiteľných odpadov a musia byť odklonené od skládok odpadov.

Tab. 4-9 Ciele pre odpady z papiera a lepenky

Nakladanie	2018	2020
Materiálové zhodnocovanie	55%	70%
Energetické zhodnocovanie	10%	15%
Skládkovanie	3%	2%
Iné nakladanie	32%	13%

4.1.12 Sklo

Zvýšenie recyklácie odpadov zo skla je vzhľadom na vysoký podiel odpadového skla z triedeného zberu komunálnych odpadov veľmi dôležitým cieľom pre dosiahnutie cieľa recyklácie v zmysle požiadavky rámcovej smernice o odpade. Analýza vzniku a nakladania s odpadovým sklom preukázala za uplynulé obdobie vysoký podiel skládkovaných odpadov zo skla. Skládkovanie odpadového skla je do roku 2020 potrebné znížiť na úroveň 10 %. Ciele pre odpady zo skla do roku 2020 sú uvedené v tabuľke 4-10.

Tab. 4-10 - Ciele pre odpady zo skla

Nakladanie	2018	2020
Materiálové zhodnocovanie	60%	80%
Energetické zhodnocovanie	0%	0%
Skládkovanie	20%	10%
Iné nakladanie	20%	10%

4.1.13 Plasty

Cieľom pre plastové odpady je
 ⇒ do roku 2020 dosiahnuť 55 % materiálového zhodnotenia a zníženie skládkovania plastových odpadov na 5 %.

V SR sú vybudované dostatočné spracovateľské kapacity, ktoré umožňujú dosiahnutie stanoveného cieľa. Podľa odborných odhadov sú v SR ročné recyklačné kapacity na všetky druhy plastových odpadov minimálne na úrovni 150 tis. ton.

Tab. 4-11 Ciele pre plastové odpady

Nakladanie	2018	2020
Materiálové zhodnocovanie	50%	55%
Energetické zhodnocovanie	10%	15%
Skládkovanie	10%	5%
Iné nakladanie	30%	25%

4.1.14 Železné a neželezné kovy

Odpady zo železných a neželezných kovov dosahujú dlhodobo vysokú mieru zhodnotenia a recyklácie. Stanovený cieľ je

⇒ do roku 2020 je dosiahnuť ich materiálové zhodnocovanie na úroveň 90 % s nulovým energetickým zhodnocovaním a postupným znižovaním skládkovania na úroveň maximálne 1 %.

Vzhľadom na existujúce spracovateľské kapacity ako aj na hustú sieť zberných a výkupní odpadov, ktoré sa zameriavajú predovšetkým na odpady zo železných a neželezných kovov, bude dosiahnutie cieľov materiálového zhodnocovania závisieť predovšetkým na správnom uplatňovaní stavu konca odpadu podľa Nariadenia Rady č. 333/2011, ktorým sa ustanovujú kritériá na určenie toho, kedy určité druhy kovového šrotu prestávajú byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES a nariadenia Komisie č. 715/2013,

ktorým sa ustanovujú kritériá umožňujúce určiť, kedy medený šrot prestáva byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES.

Tab. 4-12 - Ciele pre železné a neželezné kovy

Nakladanie	2018	2020
Materiálové zhodnocovanie	80%	90%
Energetické zhodnocovanie	0%	0%
Skládkovanie	1%	1%
Iné nakladanie	19%	9%

4.1.15 Odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB

Ciele pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB vychádzajú z požiadaviek smernice Rady č. 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodňovaní polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT) a požiadaviek Štokholmského dohovoru a podrobne sú popísané v kapitole 4.5.

4.2 Predpokladaný vznik jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu na území kraja.

Vznik jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu na území kraja je uvedený v nasledovnej tabuľke:

	Prúdy odpadov	Množstvo (t)	
		2016	2020
	Nebezpečné odpady	20 000	23 000
	Ostatné odpady	550 000	500 000
	Komunálne odpady	262 000	270 000
	Spolu	832 000	793 000
1.	Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	30 000	35 000
2.	Biologicky rozložiteľné priemyselné odpady	142 000	143 000
3.	Odpady z papiera	25 500	26 000
4.	Odpady zo skla	7 200	7 500
5.	Odpady z plastov	12 500	13 000
6.	Odpady zo železných a neželezných kovov	86 500	88 000
7.	Odpady z obalov	38 000	40 000
8.	Odpady zo stavieb a demolácií	1 000 000	60 000
9.	Odpadové pneumatiky	1 300	1800
10.	Staré vozidlá	3 000	3 100
11.	Použité batérie a akumulátory	200	220
12.	Odpadové oleje	1 500	1 800
13.	Odpady z elektrických a elektronických zariadení	1 800	1 900
14.	PCB	0,2	0,2

4.3 Opatrenia na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva

Na dosiahnutie všeobecných cieľov dodržiavania hierarchie odpadového hospodárstva, predchádzania vzniku odpadov, obmedzovania ich množstva a znižovania nebezpečných vlastností odpadov je potrebné zohľadniť všeobecné zásady ochrany životného prostredia, ako sú zásada obozretnosti a zásada trvalej udržateľnosti. Takisto je potrebné zohľadniť technickú uskutočniteľnosť a ekonomickú životaschopnosť, ochranu zdrojov, životného prostredia a zdravia ľudí.

Pri nakladaní s odpadmi je potrebné zohľadňovať zásadu blízkosti, aby sa pokiaľ je to ekonomicky možné eliminovali možné negatívne vplyvy prepravy predovšetkým nebezpečných odpadov do vzdialených zariadení na nakladanie s odpadmi. Ďalšou zásadou, ktorá by mala byť zohľadnená, je zásada sebestačnosti predovšetkým v oblasti zneškodňovania odpadov.

Opatrenia na dosiahnutie cieľov pre vybrané prúdy odpadov

- **Komunálne odpady, biologicky rozložiteľné komunálne odpady a biologické odpady**
 - Implementovať princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov do systému triedeného zberu komunálnych odpadov pre zložky komunálnych odpadov, na ktoré sa uplatňuje princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov,
 - podporovať financovanie projektov zameraných na budovanie malých kompostární v obciach, v ktorých je budovanie takýchto zariadení účelné,
 - podporovať financovanie projektov na predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov formou domáceho a komunitného kompostovania,
 - pokračovať v zavádzaní triedeného zberu kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad na základe štandardov triedeného zberu pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady,
 - podporovať financovanie projektov na modernizáciu existujúcich kompostární a bioplynových staníc o hygienizačné jednotky umožňujúce spracovávanie biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov,
 - podporovať financovanie projektov zameraných na budovanie bioplynových staníc, ktoré budú bioplyn vyrábať v prevažnej miere z kuchynských a reštauračných komunálnych biologicky rozložiteľných odpadov,
 - podporovať výrobu alternatívnych palív vyrobených zo zmesového komunálneho odpadu v rámci podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie vtedy, ak nie je environmentálne vhodné ich materiálové zhodnotenie.
 - podporovať financovanie projektov zameraných na budovanie bioplynových staníc, ktoré budú bioplyn vyrábať výlučne alebo v prevažnej miere z biologicky rozložiteľných odpadov.
- **elektroodpad**
 - Pri spracovaní elektroodpadov sledovať materiálové toky až po dosiahnutie stavu konca odpadov podľa osobitných predpisov, alebo zhodnotenie odpadov niektorou z činností R2 – R11,

- Podporovať financovanie technológií na spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení, ktoré sú v súlade s požiadavkami pre najlepšie dostupné techniky (BAT) na základe posúdenia existujúcich spracovateľských kapacít
- **papier**
 - Zefektívniť triedený zber komunálnych odpadov s cieľom dosiahnuť do roku 2020 minimálne 13 000 ton vytriedeného papiera a lepenky z komunálnych odpadov,
 - podporovať financovanie technológií zameraných na dosiahnutie vysokej úrovne recyklácie zberového papiera progresívnymi technológiami na zhodnocovanie odpadov z papiera a lepenky, ktoré sú v súlade s požiadavkami pre najlepšie dostupné techniky (BAT),
 - podporiť nové projekty zamerané na riešenie zhodnocovania a recyklácie papierov z vlnitej lepenky.
- **sklo**
 - Zefektívniť triedený zber komunálnych odpadov s cieľom dosiahnuť do roku 2020 minimálne 10 000 ton vytriedeného skla z komunálnych odpadov,
 - podporovať financovanie nových technológií a budovanie kapacít na technologickú úpravu a recykláciu v súčasnosti nerecyklovateľných druhov odpadového skla z komunálneho odpadu a špeciálnych druhov odpadového skla,
 - uplatňovať nariadenie Komisie č. 1179/2012, ktorým sa ustanovujú kritériá umožňujúce určiť, kedy drvené sklo prestáva byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES.
- **železné a neželezné kovy**
 - Podporovať financovanie technológií zameraných na dosiahnutie vysokej úrovne recyklácie odpadov zo železných a neželezných kovov, ktoré sú v súlade s požiadavkami pre najlepšie dostupné techniky (BAT) na základe posúdenia existujúcich recyklačných kapacít,
 - uplatňovať pre oblasť odpadov zo železných a neželezných kovov Nariadenie Rady č. 333/2011, ktorým sa ustanovujú kritériá na určenie toho, kedy určité druhy kovového šrotu prestávajú byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES a nariadenie Komisie č. 715/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá umožňujúce určiť, kedy medený šrot prestáva byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES.
- **Plastové odpady**
 - Zefektívniť triedený zber komunálnych odpadov s cieľom dosiahnuť do roku 2020 minimálne 8 000 ton vytriedených plastov z komunálnych odpadov,
 - podporovať financovanie technológií zameraných na dosiahnutie vysokej úrovne recyklácie odpadov z plastov, ktoré sú v súlade s požiadavkami pre najlepšie dostupné techniky (BAT), na základe posúdenia existujúcich recyklačných kapacít,
 - nepodporovať financovanie technológií na katalytické chemické štiepenie plastov,

- podporiť financovanie technológií na zvyšovanie technickej úrovne existujúcich recyklačných zariadení, za účelom zvýšenia podielu nových výrobkov na báze recyklátov,
- podporovať financovanie technológií na recykláciu problémových druhov plastov zo spracovania starých vozidiel a odpadov z elektrických a elektronických zariadení a zmesových plastov.
- **odpady z obalov**
 - zaviesť štatistické spracovanie (vyhodnocovanie) údajov o spotrebe plastových tašiek,
- **použité batérie a akumulátory**
 - Podporiť financovanie technológií na dosiahnutie vysokej úrovne recyklácie a spracovanie použitých batérií a akumulátorov, ktoré sú v súlade s požiadavkami pre najlepšie dostupné techniky (BAT) na základe posúdenia existujúcich recyklačných a spracovateľských kapacít,
 - dôsledne kontrolovať inštitút prípravy na opätovné používanie pre oblasť použitých batérií a akumulátorov.
- **staré vozidlá**
 - nepodporovať financovanie budovania nových kapacít na spracovanie starých vozidiel,
 - podporovať financovanie technológií na zhodnocovanie problémových odpadov zo spracovania starých vozidiel (napr. čalúnenie, penové odpady, odpady z gumy , kompozitné materiály a pod.).
- **opotrebované pneumatiky**
 - Podporovať financovanie technológií na dosiahnutie vysokej úrovne recyklácie odpadových pneumatík, ktoré sú v súlade s požiadavkami pre najlepšie dostupné techniky (BAT).
- **stavebný odpad a odpad z demolácií**
 - pri stavebných prácach financovaných z verejných zdrojov (predovšetkým pri výstavbe dopravných komunikácií a infraštruktúry) využívať upravený stavebný a demolačný odpad, stavebné materiály a výrobky, pri ktorých výrobe bol zhodnotený odpad (materiálovo alebo energeticky) za podmienky, že spĺňajú funkčné a technické požiadavky, prípadne stavebné výrobky pripravené zo stavebných a demolačných odpadov alebo vedľajších produktov výroby;
 - podporovať financovanie technológií na zvýšenie miery recyklácie stavebných odpadov do výstupných produktov s vyššou pridanou hodnotou,
 - nepodporovať financovanie technológií na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií určených na primárne drvenie.
- **odpadové oleje**
 - zavedením nového informačného systému odpadového hospodárstva sprehľadniť materiálový tok vzniknutých odpadových olejov a spôsob nakladania s nimi.

4.4 Predpokladaný podiel zhodnotenia a zneškodnenia jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a podiel ich zhodnotenia a zneškodnenia v cieľovom roku programu.

Predpokladaný podiel zhodnotenia a zneškodnenia jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke:

	Kategórie a druhy odpadov	2016					2020				
		Zhodnotenie		Zneškodnenie		Iné	Zhodnotenie		Zneškodnenie		Iné
		Mate-riálové	energe-tické	spaľo-vaním	skládko-vaním		mate-riálové	energe-tické	spaľo-vaním	skládko-vaním	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	Nebezpečné	16	0,5	16	12	55,5	20	1	16	10	53
	Ostatné	47	3	5	13	32	50	4	5	11	30
	Komunálne	10	0	0	83	7	20	0	0	75	5
	Spolu	40	2	2	15	41	50	2	2	10	36
1.	BRKO	75	0,5	0,0	2	22,5	80	0,5	0	2	17,5
2.	BRO	75	4	5	1	15	82	3	0	5	10
3.	Papier a lepenka	70	0	0	2	28	80	5	0	2	13
4.	Sklo	70	0	0	10	20	80	0	0	10	10
5.	plasty	50	1	0	7	42	65	5	0	5	25
6.	Železné a neželezné kovy	60	0	0	0	40	90	0	0	1	9
7.	Odpady z obalov	38	0	0	15	47	60	0	0	5	35
8.	Stavebné odpady a odpady z demolácií	35	0	0	35	30	55	0	0	20	25
9.	odpadové pneumatiky	60	5	0	1	34	90	5	0	1	4
10.	Staré vozidlá	0	0	0	0	100	0	0	0	0	100
11.	použitá batérie a akumulátory	80	0	0	0	20	95	0	0	0	5
12.	Odpadové oleje	40	15	0	0	45	60	15	0	0	25
13.	Elektroodpad	0	0	0	0	100	0	0	0	0	100
14.	Použitá PCB										

4.5 Cieľové smerovanie nakladania polychlórovanými bifenyli a zariadeniami obsahujúcimi polychlórované bifenyly

Ciele pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB vychádzajú z požiadaviek smernice Rady č. 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodňovaní polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT) a požiadaviek Štokholmského dohovoru.

- ⇒ do konca roka 2020 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2028 zabezpečiť environmentálne prijateľné nakladanie s odpadom kvapalín a zariadení kontaminovaných PCB s obsahom viac ako 0,005 percenta PCB
- ⇒ do konca roka 2020 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2025 zabezpečiť identifikáciu, označenie a zneškodnenie zariadení obsahujúcich

- a) viac ako 10% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
- b) viac ako 0,05% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
- c) viac ako 0,005% a s objemom väčším ako 0,05 litra.

Opatrenia pre dosiahnutie cieľov

- podporovať projekty zamerané na stratégiu, zber, dekontamináciu a zneškodnenie odpadov s obsahom PCB, napr. z prostriedkov európskych fondov alebo Environmentálneho fondu,
- kontrolovať plnenie povinnosti zabezpečiť bezodkladnú dekontamináciu alebo zneškodnenie zariadenia obsahujúceho PCB v objeme väčšom ako 5 dm³,
- kontrolovať zákaz zneškodňovania odpadov s obsahom PCB skládkovaním,
- kontrolovať plnenie povinnosti prednostného odoberania súčiastok s obsahom PCB z elektroodpadu a zo starých vozidiel.

4.6 Nakladanie s obalmi a s odpadom z obalov, vrátane podpory preventívnych opatrení a systémov opätovného použitia obalov.

Nakladanie s obalmi a odpadmi z obalov do 31.12.2015 upravoval zákon č. 119/2010 Z.z. o obaloch a o zmene zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o obaloch“). Od 1.1.2016 je táto problematika upravená v zákone č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (nový zákon o odpadoch)

Zákon o obaloch definoval obal ako výrobok, ktorý sa používa na balenie tovaru, jeho ochranu, manipuláciu s ním, dodávanie a prezentáciu, od surovín po výrobky, od výrobcu po užívateľa alebo spotrebiteľa, ktorý spĺňa kritériá uvedené v prílohe č. 1 tohto zákona; za obaly sa považujú aj nevratné časti obalov používané na tie isté účely.

Odpad z obalov bol definovaný ako obal alebo obalový materiál, ktorý sa stal odpadom, s výnimkou odpadu z výroby obalov a odpadu z procesu balenia výrobkov.

Za nakladanie s obalmi a odpadmi z obalov bola zodpovedná povinná osoba, ktorú zákon o obaloch definoval ako fyzickú osobu podnikateľ a právnickú osobu, ktorá

1. používa obaly na balenie výrobkov alebo plní výrobky do obalov,
2. uvádza na trh výrobky v obaloch,
3. uvádza na trh obaly s výnimkou výrobcov a dovozcov obalov, ktorí dodávajú nepoužité prázdne obaly povinným osobám uvedeným v prvom bode,

Povinná osoba, ktorá vyrába výrobky, ktoré sú balené priamo ňou alebo na základe jej požiadavky treťou osobou, alebo povinná osoba, ktorou je distribútor výrobkov, ktorý balí a distribuuje výrobky pod svojou obchodnou značkou a uvádza na trh výrobky v obaloch v množstve presahujúcom ročne viac ako 10 ton obalov, je povinná vypracovať program prevencie, ktorý obsahuje

- a) kvantitatívne ciele pre prevenciu,
- b) opatrenia na ich dosiahnutie,
- c) spôsob kontroly plnenia cieľov.

Pod prevenciou sa rozumelo znižovanie

- a) množstva materiálov a látok obsiahnutých v obaloch a v odpadoch z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie a
- b) množstva obalov a odpadov z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie v etape výrobného procesu, predaja, distribúcie, využitia a ich eliminácia; prevencia sa uplatňuje osobitne pri vývoji výrobkov a technológií priaznivejších pre životné prostredie.

Nakladanie s obalmi a odpadmi z obalov v rokoch 2011 – 2014 je popísané v kap. 2.1.9.

Obaly sú v zmysle nového zákona zaradené medzi tzv. vyhradené prúdy odpadov, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcu.

Rozšírená zodpovednosť výrobcu je súhrn povinností výrobcu vyhradeného výrobku, ustanovených v tejto časti zákona alebo v osobitnom predpise, vzťahujúcich sa na výrobok počas všetkých fáz jeho životného cyklu, ktorých cieľom je predchádzanie vzniku odpadu z vyhradeného výrobku (ďalej len „vyhradený prúd odpadu“) a posilnenie opätovného použitia, recyklácie alebo iného zhodnotenia tohto prúdu odpadu. Obsah rozšírenej zodpovednosti výrobcu tvoria ustanovené požiadavky na zabezpečenie materiálového zloženia alebo konštrukcie vyhradeného výrobku, informovanosti o jeho zložení a o nakladaní s vyhradeným prúdom odpadu, na zabezpečenie nakladania s vyhradeným prúdom odpadu a na zabezpečenie finančného krytia uvedených činností.

Výrobca odpadu je pojem, ktorý nahradil pojem „povinná osoba“ v zákone o obaloch. Výrobcom obalov je fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá

- a) používa obaly na balenie tovaru alebo plní tovar do obalov a uvádza na trh tento tovar pod svojou obchodnou značkou,
- b) je osobou, pre ktorú sa tovar balí alebo plní a pod ktorej obchodnou značkou sa tovar uvádza na trh,
- c) uvádza na trh tovar v obaloch iným spôsobom, ako podľa písmen a) a b),
- d) ako distribútor uskutočňuje odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu konečnému používateľovi na bezprostredné zabalenie tovaru,
- e) ako distribútor používa obal na zabalenie distribuovaného tovaru alebo jeho časti alebo na naplnenie distribuovaným tovarom, alebo
- f) uvádza na trh obaly s výnimkou osoby, ktorá dodáva nepoužité prázdne obaly osobám uvedeným v písmene a), b) c), d) alebo e) alebo osobe, ktorá balí alebo plní tovar pre osobu podľa písmena b).

Nakladaním s obalmi je v zmysle nového zákona o odpadoch výroba obalov, uvedenie obalov alebo tovarov v obaloch na trh, ich distribúcia, použitie obalov, odber opakovane použiteľných obalov, úprava obalov a opakované použitie obalov.

Nový zákon o odpadoch zrušil povinnosť vypracovať program prevencie, pričom povinnosti zahrnuté v programoch prevencie sa budú plniť cez systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov a okrem iného ide aj o je predchádzanie vzniku odpadu z vyhradeného výrobku a posilnenie opätovného použitia, recyklácie alebo iného zhodnotenia tohto prúdu odpadu.

Nový zákon o odpadoch definuje predchádzanie vzniku odpadu ako opatrenia, ktoré sa prijímú predtým, ako sa látka, materiál alebo výrobok stanú odpadom, a ktoré znižujú

- a) množstvo odpadu aj prostredníctvom opätovného použitia výrobkov alebo predĺženia životnosti výrobkov,

- b) nepriaznivé vplyvy vzniknutého odpadu na životné prostredie a zdravie ľudí alebo
- c) obsah škodlivých látok v materiáloch a vo výrobkoch.

Právnická osoba a fyzická osoba - podnikateľ, ktorá vyrába výrobky musí prihladiť

- a) pri ich výrobe na potrebu uprednostniť technológie a postupy šetriace prírodné zdroje a obmedzujúce vznik nevyužiteľného odpadu z týchto výrobkov, obzvlášť nebezpečného odpadu,
- b) na potrebu informovanosti verejnosti o spôsobe zhodnotenia alebo zneškodnenia odpadu z výrobku a jeho častí, predovšetkým pri vyhotovovaní obalu výrobku, návodu na použitie alebo inej dokumentácie k výrobku.

Predchádzaním vzniku odpadu z obalov je znižovanie

- a) množstva materiálov a látok obsiahnutých v obaloch a odpadoch z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie a
- b) množstva obalov a odpadov z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie v etape výrobného procesu, predaja, distribúcie, využitia a ich eliminácia; prevencia sa uplatňuje osobitne pri vývoji výrobkov a technológií priaznivejších pre životné prostredie.

Nový zákon o odpadoch zakazuje vyrábať a uvádzať na trh obaly, v ktorých obsah ťažkých kovov presahuje limitnú hodnotu, ktorá je stanovená na 100 mg/kg hmotnosti. Tento zákaz sa nevzťahuje na obaly vyrábané výlučne z oloveného krištáľového skla, plastové debny a plastové pelety, ak počas výrobného procesu nedochádza k zámernému zavedeniu ťažkých kovov, alebo boli vyrobené v kontrolovanom recyklačnom procese, v ktorom recyklovaný materiál pochádza len z takýchto plastových debien alebo plastových paliet a v ktorom použitie iných materiálov tvorí najviac 20 % z celkovej hmotnosti alebo je limitná hodnota ťažkých kovov prekročená výlučne pridávaním recyklovaných materiálov s obsahom ťažkých kovov.

Opakovane použiteľným obalom je obal určený na vykonanie najmenej dvoch ciest alebo obehov počas svojej životnosti, ktorý sa opakovane plní alebo opakovane použije na ten istý účel, na ktorý bol určený; taký obal sa stane odpadom z obalov, ak sa už opakovane nepoužije, a to okamihom jeho vyradenia.

Opakovaným použitím je činnosť s použitým opakovane použiteľným obalom, pri ktorej sa taký obal opakovane naplní alebo použije na ten istý účel, na ktorý bol pred prvým použitím určený, a to s využitím alebo bez využitia pomocných výrobkov prítomných na trhu, ktoré umožňujú opakované naplnenie alebo použitie obalu.

V rámci schváleného Programu predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2014 až 2018 je prijatých niekoľko opatrení na predchádzanie vzniku odpadu z obalov. Jedným z opatrení je dôsledná kontrola plnenia cieľov a opatrení prijatých v programoch prevencie.

V súvislosti s opätovným používaním obalov je navrhnuté zriadenie pracovnej skupiny, ktorá objektívne posúdi:

- a) zákaz bezplatného poskytovania jednorazových nákupných tašiek,
- b) zákaz používania jednorazových riadov a príborov v stálych (trvalých) prevádzkach,
- c) možnosti zavedenia zálohovania jednorazových nápojových obalov v Slovenskej republike,
- d) daňové zvýhodnenie pre ekologickejšie obaly.

5. SMERNÁ ČASŤ POH NITRIANSKEHO KRAJA

Plánovaný rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva pre obdobie rokov 2016 - 2020, vychádza z inventarizácie zariadení na nakladanie s odpadmi a súvisiacej infraštruktúry k 31.12.2015.

Na základe vyhodnotenia plnenia cieľov POH Nitrianskeho kraja na roky 2011 až 2015 vyplynula potreba zásadným spôsobom zlepšiť systémy triedeného zberu komunálnych odpadov. V rámci siete zariadení na zhodnocovanie odpadov je potrebné pri niektorých prúdoch odpadov prehodnotiť kapacitné možnosti zariadení na recykláciu odpadov. Pri plánovaní výstavby nových zariadení na nebezpečné odpady je potrebné zohľadňovať okrem iného princíp sebestačnosti a princíp blízkosti.

Plánovanie rozvoja infraštruktúry odpadového hospodárstva v POH SR na roky 2016 až 2020 nadväzuje na schválený dokument „Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014 – 2020“ a na schválený Operačný program Kvalita životného prostredia na programové obdobie 2014 – 2020.

5.1 Potreba budovania nových zariadení na spracovanie odpadov v danom kraji, zvyšovania kapacity existujúcich zariadení na spracovanie odpadov v danom kraji a uzatvorenia existujúcich zariadení na spracovanie odpadov v danom kraji.

5.1.1 Zariadenia na spracovanie a recykláciu odpadov

Niektoré z prúdov odpadov sú spracovávané mimo Nitrianskeho kraja, pričom kapacita na ich spracovanie v rámci SR je dostatočná. Ide o nasledovné prúdy odpadov:

- ⇒ odpady zo železných a neželezných kovov
- ⇒ odpady z papiera a lepenky
- ⇒ použité batérie a akumulátory
- ⇒ odpadové sklo
- ⇒ odpadové pneumatiky.

Biologicky rozložiteľné odpady (BRO) tvoria významnú zložku odpadov, kde problémovou oblasťou je zhodnocovanie najmä biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. V oblasti infraštruktúry zariadení na zhodnocovanie týchto odpadov bude hlavným cieľom podpora budovania malých kompostární v obciach, kde množstvo týchto vyprodukovaných odpadov zodpovedá kapacite malej kompostárni (do 100 t odpadu).

V prípade kuchynských a reštauračných odpadov bude podpora zameraná na výstavbu alebo modernizáciu bioplynových staníc zameraných na zhodnocovanie tohto druhu odpadu.

V oblasti odpadov z elektrických a elektronických zariadení sú vybudované dostatočné spracovateľské kapacity a preto nie potrebné podporovať budovanie ďalších. V Nitrianskom kraji vznikne ročne v priemere okolo 1880 t odpadov z elektrických a elektronických zariadení. V prevádzke sú 4 autorizované zariadenia na ich spracovanie, ktoré majú kapacitu 12 300 ton. Pre tento prúd odpadov je však potrebné podporiť vybudovanie spracovateľských zariadení na recykláciu problémových druhov plastových odpadov zo spracovania elektroodpadov činnosťou R3.

Pre spracovanie starých vozidiel je vybudovaná dostatočná sieť autorizovaných spracovateľov. V Nitrianskom kraji mali k 31.12.2014 udelenú autorizáciu dve zariadenia na spracovanie starých vozidiel, s kapacitou 7000 ks/rok, v roku 2015 bolo uvedené do

prevádzky ďalšie zariadenie s kapacitou 700 ks starých vozidiel a na začiatku roku 2016 si vybavovalo autorizáciu ďalšie zariadenie na kapacitu 330 ks starých vozidiel.

Na základe poznatkov o súčasnej úrovni zhodnocovania a recyklácie starých vozidiel je potrebné podporovať technológie na zhodnocovanie problémových odpadov zo spracovania starých vozidiel (napr. čalúnenie, penové odpady, odpady z gumy, kompozitné materiály a pod.).

Kapacita zariadení na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií je dostatočná, jedná sa predovšetkým o mobilné zariadenia, ktoré pokrývajú celé územie Nitrianskeho kraja a pôsobia aj mimo neho. Z celkového počtu 17 mobilných zariadení na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií ich 7 vykonáva zhodnocovanie činnosťou R12 a 10 zhodnocovanie činnosťou R5. Pre tento prúd odpadu nie je potrebné podporovať zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií určené na primárne drvenie. Je však potrebné podporovať technológie na zvýšenie miery recyklácie stavebných odpadov do výstupných produktov s vyššou pridanou hodnotou.

5.1.2 Zariadenia na zneškodňovanie odpadov

Dominantným zariadením na zneškodňovanie odpadov v SR a tiež v Nitrianskom kraji sú stále skládky odpadov.

Skládky odpadov

V Nitrianskom kraji bolo k 31.12. 2015 prevádzkovaných 20 skládok odpadu, z toho 4 na inertné odpady, 2 na nebezpečné odpady a 14 na nie nebezpečné odpady (**príloha č.3**).

Kapacita v súčasnosti prevádzkovaných skládok je dostatočná, preto nie je nutné budovať nové skládky odpadov. Rozmiestnenie uvedených skládok a ich kapacít v rámci Nitrianskeho kraja však nie je rovnomerné. Najväčšie kapacity skládok sú sústredené v okrese Levice, kde sa nachádzajú obidve skládky na nebezpečné odpady a tiež aj dve regionálne skládky na nie nebezpečný odpad.

Vychádzajúc z POH SR na roky 2016 – 2020 je budovanie nových skládok na nebezpečný odpad a skládok na odpad, ktorý nie je nebezpečný nežiaduce a v rozpore so záväzkami a cieľmi SR v oblasti odpadového hospodárstva. V odôvodnených prípadoch bude možné budovanie nových skládok na inertný odpad. Aj rozširovanie kapacít existujúcich skládok odpadov bude potrebné posudzovať veľmi citlivo na základe reálnych potrieb skládkových kapacít dotknutého regiónu.

Spaľovne odpadov, zariadenia na spoluspaľovanie odpadov

V Nitrianskom kraji je prevádzkovaná len spaľovňa nebezpečných priemyselných odpadov Duslo Šaľa.

Spaľovňa komunálnych odpadov sa v Nitrianskom kraji nenachádza.

Spaľovne odpadu zo zdravotníckych zariadení ukončili svoju činnosť v roku 2007, pretože nesplnili prísne požiadavky európskej legislatívy pre oblasť ochrany ovzdušia.

V prípade spaľovní odpadov je potrebné zabezpečiť potrebnú technologickú úroveň s vysokým stupňom ochrany ovzdušia, čo je dôležité najmä v prípade spaľovní nebezpečného odpadu.

Situácia týkajúca sa spaľovania nemocničného odpadu je neuspokojivá a je v rozpore s princípom blízkosti a sebestačnosti.

Zariadenie na spoluspaľovanie odpadov sa v Nitrianskom kraji nenachádza.

Možnosti vybudovania nových zariadení na energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov bude potrebné zvážiť vo väzbe na záväzok SR dosiahnuť do roku 2020 50 %-ný cieľ recyklácie a nevyužitý potenciál zariadení na spoluspaľovanie odpadov, ktoré využívajú tuhé alternatívne palivá vyrobené z odpadov.

Spoluspaľovanie odpadov je v SR využívané v štyroch spoločnostiach. Spoluspaľovanie odpadov v cementárenských peciach je bezodpadová technológia, ktorá musí spĺňať prísne emisné limity z hľadiska ochrany ovzdušia. Využívanie kapacitných možností zariadení na spoluspaľovanie odpadov je podmienené dostatočnou sieťou zariadení na mechanickú resp. mechanicko-biologickú úpravu, ktoré musia byť schopné vyrábať vysokohodnotné horľavé palivo.

5.2 Návrhy na vybudovanie zariadení na nakladanie s odpadom regionálneho významu

Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2016 – 2020 je zameraný na podporu výstavby zariadení na materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov, zefektívnenie systémov zberu vytriedených zložiek odpadov (budovanie zberných dvorov na obciach).

Zoznam zámerov na vybudovanie zariadení na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov je uvedený v prílohe č. 5. Zoznam je vypracovaný na základe požiadaviek obcí resp. právnických osôb o zaradenie do programu kraja a na základe informačného systému EIA/SEA, kde sa ide o zámery predložené na posúdenie v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z celkového počtu 27 zámerov uvedených v prílohe č.5 sa nakladaním s komunálnymi odpadmi zaoberá 10 zámerov, z toho je 6 zberových dvorov, 2 zariadenia na triedenie komunálneho odpadu, a 1 zariadenie na triedenie a zhodnocovanie komunálnych odpadov..

Zo zámerov na nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi je predložený zámer na 1 kompostáreň V prípade 3 zariadení na zber odpadov dôjde k rozšíreniu o zber ďalších druhov odpadov. Tiež by malo byť vybudované nové zariadenie na zber odpadových olejov, zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov, spracovávanie nových druhov odpadov by sa malo realizovať v zariadení na spracovanie VKM.

5.3 Charakteristika existujúcich systémov zberu odpadov v kraji a posúdenie potreby budovania nových systémov zberu odpadov v kraji

V rámci SR, ako aj Nitrianskeho kraja sú zavedené systémy zberu v zariadeniach na zber odpadov, systémy oddeleného zberu a spätného odberu odpadov.

⇒ Komunálne odpady (KO)

Využívaný je systém množstvového alebo vrecového zberu vytriedených zložiek KO, ako aj kalendárový zber pre nebezpečné a zelené biologicky rozložiteľné komunálne odpady. Okrem toho môžu občania odovzdávať vytriedené zložky komunálnych odpadov na zberových dvoroch.

Tento systém je nedostatočný, nakoľko naďalej dochádza k spaľovaniu zeleného odpadu, napriek zákazu v zmysle zákona o odpadoch.

Nedostatočný a nevyhovujúci je systém zberu kuchynského a reštauračného odpadu, ktorý bude potrebné zlepšiť. Na jeho rozvoj bude popri rozvoja domáceho kompostovania smerovaná podpora z operačného programu Kvalita životného prostredia a podľa možností aj z Environmentálneho fondu.

Nový zákon o odpadoch stanovuje jasné pravidlá pre zabezpečenie systémov zberu komunálnych odpadov. Zavádza sa rozšírená zodpovednosť výrobcov pre vyhradené výrobky, v rámci ktorej budú výrobcovia zodpovední za triedený zber zložiek komunálnych odpadov vrátane jeho financovania.

Súčasný systém triedeného zberu má nízku účinnosť a to najmä z dôvodu nedostatočnej prístupnosti zberných nádob pre obyvateľov. Nový zákon o odpadoch a jeho vykonávacie predpisy preto zavádza tzv. „štandardy triedeného zberu“, ktorých účelom je zabezpečiť dostupnosť zberných nádob pre všetkých obyvateľov a zásadné zvýšenie efektivity triedeného zberu.

⇒ Elektroodpady

Zavedený je oddelený zber v zariadeniach na zber odpadov a spätný odber elektroodpadov v predajniach elektrozariadení.

Problémovým je zber elektroodpadov od fyzických osôb v zariadeniach na zber elektroodpadov, keď odovzdaný elektroodpad je nekompletný, poškodený a s únikom nebezpečných látok.

⇒ Použité batérie a akumulátory

Systém zberu použitých automobilových a priemyselných aj prenosných batérií a akumulátorov je účinný a prevádzkovatelia tohto zberu sa v súlade s platnou legislatívou snažia zvyšovať jeho efektívnosť.

⇒ Staré vozidlá

Držiteľ starého vozidla je povinný v zmysle zákona o odpadoch toto odovzdať autorizovanému spracovateľovi príp. do zariadenia na zber starých vozidiel, ktoré vydá držiteľovi starého vozidla potvrdenie o prevzatí starého vozidla na spracovanie. Na základe vydaného potvrdenia môže byť staré vozidlo odhlásené z evidencie vozidiel. Okrem toho poskytujú spracovatelia starých vozidiel možnosť mobilného zberu. Tento systém sa javí ako veľmi efektívny.

⇒ Odpadové pneumatiky

Kapacity na zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík sú dostatočné, je však potrebné zvýšiť počet miest, kde bude možné odovzdať opotrebované pneumatiky na zhodnotenie.

Nový zákon zavádza pre túto komoditu rozšírenú zodpovednosť výrobcov, ktorí budú zabezpečovať bezplatný spätný zber odpadových pneumatík prostredníctvom distribútorov pneumatík, pričom za distribútora pneumatík sa považuje aj ten, kto vykonáva v servise výmenu pneumatík bez ich predaja. Odpadové pneumatiky nebude možné podľa nového zákona o odpadoch odovzdávať na zberných dvoroch miest a obcí, nakoľko odpadové pneumatiky nebudú súčasťou komunálnych odpadov.

K zefektívneniu a sprehľadneniu tokov odpadov v systémoch zberu, oddeleného zberu a spätného zberu odpadov je nutné zaviesť nový informačný systém odpadového hospodárstva, ktorý umožní vysledovanie materiálového toku odpadu od jeho vzniku až po konečné spracovanie. V súčasnosti používaný systém zberu a spracovania údajov o odpadoch (RISO) umožňuje získavať výstupy v požadovaných formách s určitým časovým odstupom, bez možnosti efektívnej kontroly o vzniku a nakladaní s odpadom u jednotlivých subjektov pôsobiach v odpadovom hospodárstve.

5.4 Stručné vyhodnotenie užitočnosti prijatých opatrení

Opatrenia prijaté na splnenie cieľov programu odpadového hospodárstva sú podrobne vyhodnotené v kapitole 3.2.

5.5 Rozsah finančnej náročnosti programu

Rozpočet odpadového hospodárstva vychádza z identifikácie finančných zdrojov, ktoré budú k dispozícii pre investovanie v odpadovom hospodárstve.

Financovanie odpadového hospodárstva v SR predpokladá použitie finančných prostriedkov z viacerých zdrojov:

- ⇒ Verejné zdroje
 - Operačný program kvalita ŽP (Kohézny fond a Európsky fond sociálneho rozvoja),
 - Environmentálny fond (štátny zdroj),
 - Miestne poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- ⇒ Súkromné finančné zdroje
 - Recyklačný fond (neštátny zdroj) len v roku 2016
 - výrobcovia vyhradených výrobkov v rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcov
 - súkromné zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov

Operačný program kvalita životného prostredia (OPKŽP)

OP KŽP predstavuje programový dokument SR pre čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu v programovom období 2014 – 2020 v oblasti udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúceho ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

OPKŽP sa člení na jednotlivé prioritné osi, odpadové hospodárstvo je možné riešiť cez Prioritnú os 1 – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry, jej Investičnú prioritu 1 - 1.1 Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek. V rámci tejto prioritnej osi je stanovený ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1.1: Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Podpora nástrojov informačného charakteru so zameraním na predchádzanie vzniku odpadov, na podporu triedeného zberu odpadov a zhodnocovania odpadov
- B. Príprava na opätovné použitie a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov
- C. Príprava na opätovné použitie a recyklácia nebezpečných odpadov
- D. Vybudovanie a zavedenie jednotného environmentálneho monitorovacieho a informačného systému v odpadovom hospodárstve.

Na Prioritnú os 1 je v rámci OPKŽP vyčlenených 1 441 766 000 eur z Kohézneho fondu, čo predstavuje 45,96 % -ný podiel na celkovej podpore z operačného programu.

Operačný program životné prostredie (OPŽP) predstavoval programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie pre sektor životného prostredia na roky 2007- 2013.

OPŽP bol financovaný spoločne z Európskeho fondu sociálneho rozvoja a Kohézneho fondu.

OPŽP bol členený na jednotlivé prioritné osi, pričom prioritná os č. 4 bola zameraná na odpadové hospodárstvo. Jednotlivé operačné ciele prioritnej osi č. 4 boli:

- 4.1 – podpora aktivít v oblasti separovaného zberu odpadov
- 4.2 – podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov
- 4.3 – nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie
- 4.4 – riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania
- 4.5 – uzatváranie a rekultivácia skládok.

Pri plánovaní OP ŽP sa predpokladalo, že environmentálna infraštruktúra má výrazný vplyv na regionálny rozvoj a je jedným z faktorov, ktorý determinuje atraktivnosť územia pre investovanie a tým aj budúci ekonomický rozvoj regiónov.

Tabuľka 5-1 - Alokácia a čerpanie prostriedkov OP ŽP podľa VÚC

VÚC	Alokácia		Čerpanie (€)	Percentuálny podiel čerpania z pôvodnej alokácie pre VÚC (%)
	(€)	%		
Bratislavský	191 364 289	11	40 837 685	21,3
Trnavský	196 153 283	11	103 746 846	52,9
Trenčiansky	229 220 419	13	101 375 810	44,2
Nitriansky	255 015 116	15	83 579 039	32,8
Žilinský	144 881 096	8	137 716 449	95,1
Banskobystrický	201 393 314	12	146 053 515	72,5
Prešovský	237 196 717	13	186 667 745	78,7
Košický	296 175 766	17	124 354 152	42,0
Spolu OP ŽP	1 820 000 000	100	937 915 623	51,5

www.opzp.sk

Environmentálny fond

Environmentálny fond je zriadený ako štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie (zákon č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Zdrojmi fondu sú

- a) pokuty uložené orgánmi štátnej správy starostlivosti o životné prostredie,

- b) úhrady za zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie,
- c) výnosy z verejných zbierok určených na starostlivosť o životné prostredie,
- d) odvody, penále a pokuty za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s prostriedkami fondu,
- e) poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd a poplatky za odber podzemnej vody mimo odberu jednoduchými zariadeniami na odber vody,
- f) poplatky za znečisťovanie ovzdušia z veľkých zdrojov znečisťovania a stredných zdrojov znečisťovania,
- g) nenávratné podpory (ďalej len "dotácia"),
- h) výnosy z prostriedkov fondu uložených v Štátnej pokladnici s výnimkou výnosov z prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
- i) dary a príspevky od domácich a zahraničných právnických osôb a fyzických osôb,
- j) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- k) príjmy z výťažku pri výkone exekúcie veci, na ktorú bolo zriadené zmluvné záložné právo,
- l) zostatky prostriedkov fondu k 31. decembru predchádzajúceho rozpočtového roka s výnimkou zostatkov prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
- m) finančné prostriedky vrátené pôvodcom havárie ,
- n) splátky návratnej podpory (ďalej len "úver") poskytnutej z fondu,
- o) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
- p) úhrada za nerasty vydobyté z výhradného ložiska, na ktoré bol dobývací priestor určený, a úhrada za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch a úhrada za prieskumné územie,
- r) peňažné prostriedky získané z predaja skleníkových plynov alebo znečisťujúcich látok,
- s) finančné prostriedky Európskej únie,
- t) výnosy získané z dražieb kvót,
- u) iné zdroje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Prostriedky fondu možno poskytnúť a použiť na

- ⇒ podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni,
- podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
- podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie,
- podporu riešenia mimoriadne závažnej environmentálnej situácie, alebo riešenia odstraňovania environmentálnych záťaží,
- podporu odstraňovania následkov havárie a mimoriadneho zhoršenia kvality vôd alebo mimoriadneho ohrozenia kvality vôd ohrozujúcich alebo poškodzujúcich životné prostredie,
- správu fondu,
- odvod do príjmov štátneho rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku,
- úhradu nákladov súvisiacich s ochranou životného prostredia za služby vo verejnom záujme na základe rozhodnutia ministra,
- podporu projektov zameraných na účely reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov,
- financovanie výskumu a vývoja v oblasti energetickej účinnosti, čistých technológií a vývoja nízko uhlíkových technológií vrátane druhotných energetických zdrojov,
- modernizáciu zariadení s cieľom úspory energie na strane spotrebiteľa,
- zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zateplovania,

- podporu činnosti na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky a na náklady spojené s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov,
- podporu prechodu k formám dopravy s nízkymi emisiami a prechodu z individuálnej dopravy k verejnej doprave,
- úhradu nákladov spojených so sledovaním správnosti výpočtu a s určovaním výšky poplatkov a s vyberaním poplatkov za odber podzemných vôd a poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd podľa osobitného predpisu,
- nenávratné financovanie environmentálnych projektov pripravených Slovenskou republikou v spolupráci s Európskou bankou pre obnovu a rozvoj na základe predchádzajúceho pokynu ministerstva,
- odstraňovanie následkov po banskej činnosti a zabezpečenie alebo likvidáciu starých banských diel podľa osobitného predpisu,
- podporu obhospodarovania lesov poškodených imisiami s plochami s extrémnym emisným zaťažením alebo s vysokým emisným zaťažením,
- vykonanie opatrení na ochranu lesov pred šírením škodlivých činiteľov z území, v ktorých je vykonanie opatrení obmedzené z dôvodu ochrany prírody a krajiny,
- inštaláciu nových zariadení, ktoré využívajú ako zdroj energie obnoviteľné zdroje energie, geotermálnu energiu alebo druhotné energetické zdroje; druhotným energetickým zdrojom sa rozumie zdroj energie, ktorého energetický potenciál pochádza z vedľajšieho plynného produktu vznikajúceho pri výrobných procesoch a technologických procesoch,
- rekonštrukciu alebo modernizáciu existujúcich zariadení, ktoré využívajú ako zdroj energie obnoviteľné zdroje energie alebo druhotné energetické zdroje,
- inštaláciu nových zariadení, ktoré pri príprave tepla, teplej úžitkovej vody a pri chladení budú využívať biomasu, druhotné energetické zdroje alebo geotermálnu energiu, inštaláciu tepelných čerpadiel alebo na inštaláciu solárnych kolektorov vrátane inštalácie celej sústavy,
- zníženie tepelných strát v rozvodoch tepelných médií v systémoch centralizovaného zásobovania teplom,
- modernizáciu existujúcich zariadení alebo inštaláciu nových zariadení na zachytávanie metánu,
- zvyšovanie energetickej účinnosti technologických celkov a jednotlivých zariadení,
- kompenzáciu podnikom v odvetviach, v ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov emisných kvót do cien elektrickej energie,
- investičnú pomoc na výstavbu vysoko účinných elektrární alebo na výstavbu nových elektrární, ktoré budú zachytávať a ukladať oxid uhličitý,
- podporu investícií do nízkouhlíkových technológií.

Druhy podpory z Environmentálneho fondu:

- a) úver,
- b) dotácia.

Východiskom pre poskytovanie podpory formou dotácie alebo úveru žiadateľom je každoročné zverejnenie špecifikácie podpory činností formou dotácie/úveru, na ktoré môžu žiadatelia predkladať žiadosti.

Prostriedky fondu pre oblasť odpadového hospodárstva bolo možné poskytnúť na nasledovné činnosti:

- uzavretie a rekultivácia skládok
- triedený zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov

- zavedenie triedeného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotried'ovacích zariadení

Prehľad prostriedkov poskytnutých z Environmentálneho fondu na projekty realizované v Nitrianskom kraji v rokoch 2011 – 2014 je uvedený v tabuľke 5-2.

Tab. 5-2 - Poskytnutá podpora z Environmentálneho fondu za roky 2011 – 2014

Rok	Poskytnutá podpora z Environmentálneho fondu za roky 2011 – 2014 (v eurách)			
	dotácia		úver	
	celkom	Nitriansky kraj	celkom	Nitriansky kraj
2011	4 008 777	883 670	0	0
2012	281 139	0	0	0
2013	2 048 265	20 000	538 059	400 000
2014	2 638 758	461 361	0	0
Spolu	8 976 939	1 365 031	538 059	400 000

www.envirofond.sk

Miestne poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Za nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi (ďalej „KO“), ktoré vznikli na území obce zodpovedá obec.

Náklady na činnosti nakladania s KO hradí obec z miestneho poplatku v zmysle zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej „zákon o miestnom poplatku“).

Poplatok sa platí za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré vznikajú na území obce, okrem elektroodpadov, použitých batérií a akumulátorov pochádzajúcich od fyzických osôb a biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu – platí do 30.06.2016.

Prijatím nového zákona o odpadoch došlo aj k novelizácii zákona o miestnom poplatku a bolo zavedené nové vymedzenie položiek, za ktoré sa platí poplatok.

Od 1.7.2016 sa poplatok platí za:

- a) činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom,
- b) činnosti nakladania s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom,
- c) triedený zber zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov,
- d) náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov a
- e) náklady presahujúce výšku obvyklých nákladov podľa osobitného predpisu.

Výnos miestneho poplatku za KO sa môže použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s nakladaním s KO, na ich zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie.

Obec si stanoví výšku poplatku vo svojom všeobecne záväznom nariadení, a to v súlade s § 78 zákona o miestnom poplatku, ktorým je stanovená sadzba poplatku. Sadzba

poplatku je stanovená ako horná a dolná hranica. Pri ustanovení výšky poplatku vychádza obec zo skutočných nákladov obce na nakladanie s KO.

Sadzba poplatku je

- a) najmenej 0,0033 eura a najviac 0,0531 eura za jeden liter alebo dm³ komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov alebo najmenej 0,0066 eura a najviac 0,1659 eura za jeden kilogram komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov,
- b) najmenej 0,0066 eura a najviac 0,1095 eura za osobu a kalendárny deň.
- c) najmenej 0,015 eura a najviac 0,078 eura za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín.

Recyklačný fond

Recyklačný fond je neštátny účelový fond, v ktorom sa sústreďujú peňažné prostriedky na podporu zberu, zhodnotenia a spracovania použitých batérií a akumulátorov, odpadových olejov, odpadových pneumatík, odpadu z viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektroodpadu, odpadu z plastov, odpadu z papiera, odpadu zo skla, starých vozidiel a odpadov z kovových obalov.

Zdrojom príjmov Recyklačného fondu sú:

- ⇒ príspevky výrobcov za výrobu, cezhraničnú prepravu z iného členského štátu do SR a dovoz batérií a akumulátorov, olejov, pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, plastov, papiera, skla, vozidiel, kovových obalov a uvedenie elektrozariadenia na trh,
- dary a príspevky domácich a zahraničných právnických a fyzických osôb,
- príjmy zo zmluvných pokút,
- úroky z úverov poskytnutých Recyklačným fondom,
- príjmy z vrátenia neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov Recyklačného fondu,
- výnosy zo správy vlastného majetku,
- úroky z prostriedkov Recyklačného fondu uložených v bankách.

Prostriedky Recyklačného fondu možno v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva použiť na:

- a) úhradu investičných a prevádzkových nákladov potrebných na zabezpečenie zberu a zhodnotenia odpadov a spracovania starých vozidiel,
- b) úhradu ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s dopravou niektorých starých vozidiel, najmä v prípadoch, ak ich držiteľ nie je známy alebo neexistuje,
- c) úhradu ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich so zabezpečovaním prevádzky určeného parkoviska,
- d) úhradu vyplatených finančných príspevkov, úhradu výdavkov spojených so správou Recyklačného fondu vrátane činnosti sekretariátu Recyklačného fondu,
- e) úhradu nákladov na odber odpadov z obalov a ich zhodnotenie alebo recykláciu.
- f) propagáciu zberu a zhodnocovania odpadov,
- g) zber a zhodnotenie odpadových pneumatík z miest identifikovaných obcou, na ktorých sa zhromažďuje,
- h) zber elektroodpadu z miest identifikovaných obcou, na ktorých sa zhromažďuje,
- i) podporu budovania zberných dvorov pre združenia obcí,
- j) podporu budovania informačného systému odpadového hospodárstva,

- k) podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

Prijatím nového zákona o odpadoch došlo k zrušeniu Recyklačného fondu k 31.12.2016. Prostriedky Recyklačného fondu bude možné od 1. júla 2016 poskytnúť iba na projekty, ktoré budú ukončené najneskôr dňom vstupu recyklačného fondu do likvidácie (Recyklačný fond vstupuje do likvidácie ku dňu svojho zrušenia).

Prehľad príspevkov výrobcov a dovozcov do Recyklačného fondu a poskytnutých prostriedkov v rokoch 2011 - 2014 je uvedený v tabuľke 5-3 (zdroj: Výročné správy Recyklačného fondu dostupné na www.recfond.sk)

Tab. 5-3 – príspevky a poskytnuté prostriedky z recyklačného fondu v rokoch 2011 - 2014

Príspevky prijaté do Recyklačného fondu v rokoch 2011 - 2014 (EUR)				
Sektor/Rok	2011	2012	2013	2014
Opotrebované batérie a akumulátory	1 138 116	580 545	402 021	278 254
Odpadové oleje	1 004 287	859 475	618 155	449 573
Opotrebované pneumatiky	357 478	316 207	265 752	199 257
VKM	11 596	7 800	4 328	4 203
Elektrozariadenia	151 012	103 103	78 957	92 693
Plasty	519 812	350 908	327 772	301 621
Papier	288 005	147 175	126 523	84 533
Sklo	185 580	260 317	597 421	87 644
Vozidlá	9 600 652	9 418 813	8 375 485	9 157 937
Kovové obaly	128 164	103 360	83 470	83 670
Spolu	13 384 702	12 147 702	10 879 884	10 739 385
Poskytnuté prostriedky zo sektorov recyklačného fondu v rokoch 2011 – 2014 (EUR)				
Opotrebované batérie a akumulátory	245 267,60	36 885,46	172 256,55	325 057,17
Odpadové oleje	169 808,85	284 463,89	148 306,05	490 928,39
Opotrebované pneumatiky	44 495,86	34 785,68	40 956,78	23 558,00
VKM	448 697,59	12 254,15	20 641,55	40 534,30
Elektrozariadenia	42 493,72	339 719,64	8 759,04	1 747,14
Plasty	789 002,59	138 008,13	237 865,77	823 141,90
Papier	236 878,89	330 153,44	554 103,41	304 325,41
Sklo	185 757,59	190 664,20	672 414,75	234 244,91
Vozidlá	4 588 986,86	5 732 800,95	3 210 144,88	3 058 738,28
Kovové obaly	60 136,45	18 125,99	32 868,21	47 201,56
Všeobecný sektor	1 750,56	3 557,90	4 221,19	11 451,00
obce § 64	3 070 068,00	3 032 465,00	2 642 013,00	2 140 318,00
Spolu	9 883 344,56	10 153 884,43	7 744 551,18	7 501 246,06

Poplatky za uloženie odpadov na skládky

Platenie poplatkov za ukladanie odpadov na skládky upravuje zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o poplatkoch“). Zákon o poplatkoch je koncipovaný tak, aby bol v súlade s celoeurópskym trendom obmedzovania ukladania odpadov na skládky odpadov a postupného dosiahnutia stavu, keď sa na skládky odpadov bude ukladať iba tzv. neaktívny odpad, t.j. odpad, ktorý po uložení na skládku už nepodlieha ďalším zmenám.

Poplatok za uloženie odpadu na skládku alebo odkalisko platí posledný držiteľ odpadu (ďalej len „poplatník“). Poplatníkom za komunálny odpad je obec.

Príjmy z poplatkov za uloženie odpadov na skládku v členení podľa prílohy č. 1 zákona o poplatkoch sú príjmom rozpočtu obce alebo obcí, v ktorých katastrálnom území sa skládka nachádza.

Príjmy obce z poplatkov za uloženie odpadov na skládku sa použijú na odpadové hospodárstvo obce v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva.

Obec môže príjmy z poplatkov za uloženie odpadov na skládku použiť na účely zlepšenia životného prostredia v obci, ak

- a) má zavedený triedený zber komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy a sklo,
- b) má zavedený triedený zber komunálnych odpadov pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady alebo preukáže, že najmenej 50 % obyvateľov kompostuje vlastný odpad,
- c) najmenej dvakrát do roka zabezpečuje zber a prepravu objemných odpadov, oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín a drobných stavebných odpadov,
- d) za posledné tri kalendárne roky predchádzajúce kalendárnemu roku, v ktorom chce obec použiť prostriedky na iný účel ako na odpadové hospodárstvo, jej nebola uložená pokuta ani opatrenie na nápravu podľa osobitného predpisu,
- e) v kalendárnom roku predchádzajúcom kalendárnemu roku, v ktorom chce obec použiť prostriedky na iný účel ako na odpadové hospodárstvo, bolo zhodnotených aspoň 40 % z celkovej hmotnosti komunálneho odpadu vzniknutého v obci a
- f) má vyriešený systém zberu a zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov zo záhrad a z parkov vrátane odpadu z cintorínov a z ďalšej zelene z pozemkov právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ak sú súčasťou komunálneho odpadu.

Výška poplatku sa vypočíta ako súčin množstva odpadov ukladaných na skládky a sadzby uvedenej v prílohe č. 1 zákona o poplatkoch. Výška poplatkov je ustanovená tak, aby motivovala poplatníkov na obmedzovanie vzniku odpadov, separovanie odpadov a následné zhodnocovanie odpadov ako druhotných surovín.